

peccat ex psumptōe q̄ debet multū t̄pare sen-
tentiā. vt no. in. c. aſſerte. de p̄ſump.

Purgatorium eſt pena grauiffima.
minor tamē q̄ infernalis. vt patet. xxv
di. ſ. qualis. de pe. di. vii. c. ſi.

1 ¶ Qui ſunt qui purgantur. R. q̄ illi qui mor-
iuntur in charitate. qui tamē nō ſatiſfecerunt
p̄ eoz peccatis in hac vita. xxv. di. c. qualis. et
c. ſequen.

2 ¶ Quō inuuant aīe defunctorum. vide. ſ. ſuffra-
gia per totū.

Purificatio poſt p̄ſi mulier non eſt
neceſſaria. vñ ſi voluerit intrare eccle-
ſiā vt gr̄as agat. nō peccat. Si tñ ex veneratōe
aliq̄ diu voluerint abſtinere deuotio earū non
eſt p̄hibēda. de puri. poſt par. c. vñico.

Puſillanimitas opponit magnanimit̄
tati p̄ defectū. q̄ deficit puſillanimitas a
p̄portione lue potētie. dñ recuſat in illud ſedere
q̄d eſt cōmenturati ſue potētie. et ſic eſt peccat-
um. 7 tale qualis ē obligatio ad illud in quod
tendere recuſat. ſiue ſit p̄ceptū ſiue ſit p̄hibi-
tio. Secus ſi ſit circa cōſilia. vt intrandi religi-
onem. audiendi cōfeſſionē. vel predican-
di. qui bus ex officio nō incumbit de neceſſitate. quia
ſic eſt p̄ſi veniale. hec ex l. bo. xxi. q. cxxxi.
et eſt filia accidie.

Quadrageſima quādo 7 quō fuit in-
ſtituta. no. in. c. quadrageſima. de p̄ſe.
di. v. vbi dicit. q̄ a xp̄o fuit inſtituta.
et vt decimā annoz deo reddam. qñ eſt incipi-
enda et a q̄bus abſtinendū. et qua hora come-
dendū. vide. ſ. ieiuniū.

Quarta ſalcidia vel trebellianica. vi-
de legitimā. Quarta ſuneralis. vide
canonica portio.

Queſtuarii dicunt q̄ diſcurrūt p̄ ele-
molynis qui nullo mō recipi debēt. niſi veras
litteras. aut aplicas. aut dioceſari oſtendant.
et ponit forma l̄az. in. c. cū. ex eo. de pe. et re. 7
ſi hñt l̄as aplicas nō debēt acceptari. niſi pri-
us ſint p̄ epiſcopū exaīati. cle. abuſionibus. de
pe. et remis.

1 ¶ Pr̄ tales q̄ſtores ſint p̄mittēdi p̄dicare. R.
q̄ nō. niſi ſolummō q̄d in l̄ris cōtinet populo
p̄ponere. vt in. d. c. cū. ex eo. et de bere. vt officiū
li. vi. et. d. cle. abuſionibus.

2 ¶ Quid ſi p̄tinet in eoz l̄ris q̄ in locis religi-
oſis honeſte et charitative recipiant. et q̄ fide-
les ad eoz exortatōz p̄uocēt. R. q̄ nihilomin-
derici et rectores eccleſiaz nō tenent inuiti p̄-
dicta facere. q̄ tales l̄re q̄tū ad hñd p̄uoca-
ones ſūt reuocate ip̄o iure. vt habet i. exuagā.

Ne. iiij.

1 ¶ Quō nō debent in tabernis. aut alijs locis
incōgruis manere. aut ſuitiles expēſas facere.
aut habitū falſe religionis portare. aut indul-
gētijs vt alia mendacioſa p̄ponere. habent in
d. cle. abuſionibus. et. d. c. cū. ex eo.

2 ¶ Sed nunq̄d ſi publice delinquāt. tales po-
terūt ab ordinarijs puniri. R. q̄ ſic. licz ſint ex-
empti. de p̄ni. c. tuarū.

Queſtus dicit oē q̄d ex opa cuiſcunq̄
deſcendit. ff. p̄ ſocio. l. quēſtus. glo. i.
lucrum.

Rancor eſt diſplicētia p̄tra aliq̄ p̄-
pter quā deſiderat vel q̄rit q̄s malū alteri eſt
filia accidie. qñ p̄cedit p̄ aliq̄. eo q̄ inducit
cū ad bñ operandū. Aliqñ filia ire et eſt p̄ſi
mortale. ſi malū q̄d alteri q̄rit vel op̄rat eſt q̄d
alicui⁹ importatōe et cū deliberatōe volūtat̄is
vt elicio a t̄bo. xxi. q. xxxv. limita tñ vt. ſ. odiū

Ratio habet triplicē gradū in homie
ſm p̄ſm. i. et bñ. Prim⁹ eſt añ cōpletiū
ſeptenniū. vbi nō intelligit nec p̄ ſe nec ab alio
capere poteſt. et ideo illo t̄pe nulli p̄tractui eſt
aptus. Secundus gradus eſt cum ab alijs ca-
pere p̄t. ſz imp̄fecte. ſed ip̄e p̄ ſe nō ſufficit ad in-
telligendū. et iſtō ē in fine primi ſeptēni regu-
lariter. et tñ p̄t p̄mittere aliq̄ ad q̄ natura in-
clinat nō tñ cū obligatōe p̄petua. Terci⁹ ē qñ
ab alio cape p̄t 7 p̄ ſeipm p̄ſiderare. et iſtud eſt
in āno pubertatis. et tñ p̄t ſe obligare q̄ ad p̄ſo-
nā. ſ. ad vocē religionis m̄tioniū. et hñd. ſz q̄
ad exteriora nō. niſi in ſi. xxi. annoz. Rō finalis
ē aīa legis. vide lex. ſ. iij. Et quō p̄gnosca-
tur qñ rō eſt finalis vel impulſiua. vide. ſ. cā.

Ratiocinia ſunt redditōes rationū
ad q̄s q̄s obligat ex adminiſtratōe rei
publice p̄uate. nā ſūt q̄dā rōcinia pu-
blica q̄b⁹ obligat officiales curie ex adminiſtrato-
ne aliq̄ ad rē publicā p̄tinentiū. vt. l. de epi.
et cle. l. officiales. Quedā dicunt p̄uata q̄bus
obligant boīes ex adminiſtratōe rerū priuata-
rū. vt tutores. curatores. actores p̄curatores
executores. ex de obliga. ad ratio. c. vno.

1 ¶ Pr̄ obligat⁹ ad rōcinia poſſūt ordiari. R.
q̄ poſt dimiſſionē adminiſtratōis ſi eſt obli-
gat⁹ reipublice ex adminiſtratōe p̄moueri nō
p̄t añ reddita rōcinia. c. p̄terea. l. di. ſec⁹ ſi eſſet
obligat⁹ ex mutuo. vel alia cā ex l. reſcripto. ff.
de mu. et bo. l. de epi. et cle. l. quiſq̄s emerſis.
Si vero eſt obligat⁹ p̄ſone p̄uate. tunc ſi tenet
de dolo et fraude et cōſtat. repellit. Si vero cō-
ſtare nō p̄t. vel tenet ex alia culpa ſic p̄t p̄moue-
ri. In officio aut adminiſtratōis exiſtes an poſſ

fit promoueri. **S**ibi placet opi. **A**nno. in. d. c. vnico. vbi dicit qd si qd gerat tutelā vel curā legatū vñ necessariā a legib⁹ sibi impositā. vel ecclē suscipiat. aut miserabiliū psonaz. aut ecclē pcuratōes. seu administratōes et maxie cū lūa epi qd nō ipedit ordinari cū possit talia suscipe ecclē ordinat⁹. als aut pbihe. li. di. p. totū. et. d. c. officiales.

Sed nunqd magister scolariū. vel ali⁹ famulus q iurauit p annū seruire poterit religionē intrare. **R.** qd sic fm **Pu. liij. di. c. legē. l3 dicat** qd nemini cōsuleret. **Do. dicit** qd tuti⁹ ē imple re qd iurauit. nisi obtineat licentiā quā si non vult dare poterit intrare aucte. c. puenit. et. ij. de iureiur. **Adde** qd etiā liceret qm immineret sibi piculū mortalis peccati.

Drz obligat⁹ cā pignoris possit pmoueri. **R.** fm **Do. qd nō an redditā rōem. ar. c. signifi** cante. et. c. cū cōtra. de pigno.

Drz fili⁹ vsurarij possit promoueri. **R.** fm **Do. qd nō si succedat. nisi clamores p̄is emen** det. vñ hereditatē repudiet. c. tua nos. de vsu.

Raptoz p̄rie dī q rapit res immobili les. **Drz** vero res mobiles. **Drz** rapina dī in reb⁹ immobilib⁹. **Depreda** tio vero in mobilibus et se mouētibus. vt aia lib⁹ et hmoi fm **Jo. an. quē sequit⁹ Pa. in. c. i.** de rapto. q̄uis vñ plurimū equoce sumat. et fit rapina cū qd publice et violēter rapit. vt in. c. p̄ale. xij. q. v. de b vide isti. de vi. bo. rap. post p̄a. et est grani⁹ p̄missi qd furtū. vt in. d. c. penale

Drz raptōres largo mō p qbuscūqz publi ce et violēter res alienas depredantib⁹ tā mo biles qz immobiles possint recipi ad p̄fessionē. nisi restituāt rapta. vel qd p̄buserūt. destruxerūt. depopulauerūt. aut alio mō dānificauerūt p̄ri mū sic tenent. l. duob⁹. §. si qd iurauerit. ff. d iu reiu. et. l. cū te nō solū. l. qd me. cā. **R. ter. i. c.** sup eo. de rap. sic qd qd cūqz iurrerit in rapinā siue ecclēsiāz violatōz et manifeste fuerit dep̄ bens. nisi p̄ri⁹ ablata restituat si possit. vñ emendādi plenā securitatē fecerit. p̄rie bñficiū ei penit⁹ deneget. **Si xō vsqz ad obitū in p̄tu** macia sua durauerit et in extremis posuit reme diū p̄rie postulauerit hūiliter. si emendationē vel emendādi securitatē p̄stiterit ei p̄ria et ec clēsiastica sepultura pcedat. **Qui aut in sanita** te obstinata mēte nō emēdauit. et in morte se curitatē p̄stare nō poterit si de pctō p̄tritus fu erit. viaticū nō deneget. et sic nec cōfessio et ab solutio. sed tū nullus clericorū sepulture ei⁹ in terfit. nec eius elemosynā p̄sumat accipere. l3 sit sepeliēdus in cimiterio. **Et quicūqz cleric⁹**

vel presbyter p̄trafecerit. d3 deponi ab ordine irreuerabiliter. s. sine dispensatōe et benefi cio carere ecclēsiastico. bec in. d. c. sup eo. **Drz** ro nō sunt manifesti poterūt recipi ad p̄fessio nē. sicut alij peccatores fm abbatē. in. d. c. sup eo. et etiā licet essent manifesti. si tamē moniti nunqz fuerūt fm **Do. in. d. c. sup eo. dummodo** sint dispositi restituere vt tenent.

Quid de raptorib⁹ depredantibus romipe tas. vide. s. excoicatio. v. casu. xix.

Drz raptor virginis sit puniendus pena. l. vnice. l. de rap. vir. **R. Pa. in. c. cum causa.** de rapto. qd si p̄cessit tractatus determinatus de mētio et ob hāc causam abducit nō p̄mit titur pena de iure canonico. cui stamus in hoc. **Si vero p̄dictus tractat⁹ nō p̄cessit etiā si pu. l** la fuit voluntaria p̄mittit⁹ pena. xxvij. q. vlti. lex illa. ar. xxvi. q. i. §. ex hac. in fi. et obligat⁹ ad re stitutionē. nō solū subtrahere sed etiam lucrī. qd habuisset ille sub cui⁹ p̄rate erat fm dñm **Jo.** de platea. **Iusti. de actio. que ex delic. nasc. §.** in triduum.

Rapina fit. **Primo** in naufragijs. **Se** cūdo in pedagijs. **Tercio** in quess. ta lja. et similib⁹. **Quarto** i bello. **Quin** to in extorsionib⁹ officialiū. plus debito.

Drz dñs agri vel territorij teneat de rapi na in eo facta. **R. Pa. in. c. licet. de resti. spo. qd** si fuit sciēs et potuit p̄hibere et nō p̄buit sic tene. l. i. l. de fal. mo. **Secus** si nō potuit p̄hi bere. l. i. §. is aut. ff. si fa. fur. se. di. et idē dic de villa et castro. et bec est cōis opi. fm **Bar. in. l.** ne qd. ff. de incen. rui. et nau. **Civiliter** tñ tene nō criminaliter fm p̄dictos.

Sed nunqd stabit iuramēto sup p̄titate re rū amissaz robato. **R.** cōiter tenet legisse in. l. si qn. l. vñ vi. et **Pa. in. c. sup eo. d bis qd vi. qd** vbi qd puenit ex dolo alteri⁹ nō admittit⁹ p̄ba tio p iuramentū in litē. **Sed** qn puenit d dolo suo sic credit ei⁹ iuramēto. p̄pterea dicit **In. i** d. c. sup eo. qd. d. c. hēbit locū in q̄libet vi cōpul siua ablatiua expulsiua turbatiua et inquieta tiua. **Ex q inferit** qd si p̄bo furtuz vel rapinā raptorē stabit iuramēto meo d p̄titate rapta **Et nō. qd furtū vel rapina. p̄batur p socios fa** miliares et bñdi.

Ratibabitio vide supra. **Consensus** §. iij.

Recōciliatio ecclēsiē. vide p̄secratio.

Recōpensatio vide cōpensatio.

Rensari p̄t iudex delegatus ex mul tis causis. nō. **Pa. in. c. accedēs. vt lite nō p̄te.** **Primo. quia cōsanguineus aduersarij. Sed**

R. iij

quia pmentalis ipius. Tercio qz oriundus d
eius terra. idē de districtu. Quarto qn nō pōt
bri accessus ad iudicē. nisi per terrā inimicōz.
Quinto qn loquit in aurez familiariter cū ad
uersario. Sexto qn in alia cā litigabat cū eo.
istud nō pā. in. c. i. de iudi. Septio qn ē impi
tus et bz affessorē suspectū ibidē pā.

Prestatio d nō acceptādo cū tollat p p
riū scm. R. pa. in. c. unico. de liz pte. qz nō. nisi
factū p riu tollat ptestatōz pnt intellectū aliuz
intermediatū. Abi gā. Interrogat an pā sūt
q pntent in libello. R. ius. R. indebo cū pte
statōe q nō intēdo cōtestari litē p hāc rñsionē
et sic rñdet. nō cōtestat p istud factū p riu. Sec
si his dictis diceret iudex. nō admitto hāc pte
stationē. et postea ipe re rñderet sine ptestatō
ne repetita ad libellū. tale factū p riu tolleret
ptestationē et lis essz ptestata. Sec si itez re
peteret et ego ptestor nolle ptestari litē. qz ni
bil mediū interuenit. p B facit de. unica. d dolo
et qd dē de pñi. c. cñ. O. et. L. ubi repugnātia
ff. de re. iur. et in. c. sollicitudinē. de ap. vel dic
fm Bar. i. l. unica. L. de liz pte. qz qn ptesta
tio respicit vñ et factū aliud. vtputa. in liti
ptestōe ex qz orit qñ p riu et i rñsione ex q non
orit qñ p riu et sic sūt diuersa. tñc p factū p riu
nō tollit. Sz qn p riu et vñ. ptestatio et factū
vtputa. qz rñdet et ptestat q aio nō rñdendi.
tñc tollit talis ptestatio p p riu factū. qz cōcer
nit idē factū. Del dic fm pā. in. d. c. cñ. O. qz
qn ptestatio fit in dependēb a mera volūta
te ptestātis v3 ptestatio. vt si dicat nolle aliud
dicere p fidē. et postmodū dicit ptestatio defen
dit cñ. xxiiij. q. i. bec ē fides. Si xō depēdet a
volūta te ptestātis et alteri? si alter p sntit v3.
c. cumana. et qd ibi nō. d. elec. c. fi. de pñi. appo.
Si vero nō cōsentit. nec est iusta cā ptestandi
nō valet. Secus si subesset iusta cā. puta metus
vel vis. puta vis p rābā. alr interficies me. p
testor q quicqd dicā facio aio nō p rābēdi. et
valet. xxxi. q. ij. lotari. Si r qñ iudex delegat
nō p sntit recusatōni. et si nō cōpareo excōica
bit de facto cōpareo cū ptestatōe de nō cōsen
tiendo in ipm v3 ne cōparitio p iudicat. Aduer
te tñ q ptestatio d3 pcedere actuz sup q fit. vt
ff. de cōcubi. l. in cōcubitu.

Regularis dicit q ad viuendū regula
riter est astrictus siue sit monachus si
ue canonicus regularis. de sta. mo. c. qd
de iurimozē. siue sit clericus siue sit laicus. l3 lai
cus nō possit recipi in canonicū. vt i. c. q. de in
sti. tamē pōt recipi in cōuersum. de elec. c. cum
ex eo. li. vi.

Religiosus d3 triplicif. Primo lar
gissime. et sic ē qlibet xpianus. vt in. c.
p bñani. de homi. li. vi. d3 xpiana reli
gio. Secdo large et sic pprehēdit oēs clericos
seculares. et oēm xpianū honeste viuētē. Nā
in eo qz deo spendit debitā religionē p r dicit re
ligiosus. et sic sequit. i. q. i. c. null. el. ij. et. xxvii
q. v. qd deo. ar. de voto. ex multa. vbi dē B. Ter
cio. accipit p rīe. et sic religiosus ē c p fessionē
fecit alicui de religionibz approbatis per sedē
aplicā. de voto. c. qz vñ. p. pñti. li. vi. et talis
p rīe d3 religiosus. Et religiones approbare
sūt qrtuor. P rīa Basilij. Secda bñdicti. Ter
cia Augusti. Quarta bñi Frāncisci. vt no. Lau.
in cle. qz reglāres. de sup. ne. pla. Sub istis mī
lītāt oēs p rīe religiosi. exceptis cartulien
bus q habent sua statuta.

P rīa dispositio odiosa pcepta erga reglāres
sen religiosos extendat ad frēs d3 tercio ordie
bñi Frāncisci et bñi. R. pā. i. Rica. de regu.
qz nō. qz tales p rīe nō dicunt religiosi. vñ po
tius eoz reglā est qdā mod bñ vñedi. l3 sit ap
probatuz p papā. et iō solū cōprehendet illos
q tria vota subitātiaia p miferūt in religione
approbata fm Jo. an. in glo. i. et. ij. cle. p mē. d
deci. Et hoc verū. nisi addat aliud puta q cū
religiosi pā tñc etiā pprehēderent hospitala
rñ hierosolomitani q nō pñt p rīe mīonū et
p mītūt obediētiā supiori et nō pñt retrocede
re ab illo statu. nō tñ p rīe p rīe alij hospita
larñ q vñt mīonū. l3 p rīe certuz habuñ.
qz nō sūt religiosi. nec stricto. nec largo mō. In
fauorabilibus. xō bñ pprehēdunt p rīe frēs
qz largo mō vident sub regula rōe p mīonū
facte supiori eorum.

Quid d inuenientibz nouū ordinē. R. q nō
sunt religiosi. nisi a papa expse approbent. qz
cñ sit p rīe nouū ordinē vel religionē iueni
re. vt in. c. religionū. de reli. domi. li. vi. Ideo
nō religiosi. l3 pñt irreligiosi sunt cēfendi ta
les. et hodie sūt excōicati ipo facto p exuagan
tē Jo. xxij. q. i. c. pñt. Sancta romana. Recita
pā. in. c. fi. de reli. domi.

Religio begbinaz reprobat et oēs cā sectā
tes sūt excōicati ipo facto. ac religiosi dantes
eis auxiliū pñt vñ fauorē i p rīe begbinatu.
cle. i. de reli. domi. Et no. qz sorozes tercij ordi
nis. i. Fran. nō sūt ille begbine vt no. gl. ibidē.
cñ habeant regulā approbatā a sede aplicā. et
multominus sorozes. i. Clare.

Quis p rīe effici religiosus. R. q qlibet q nō
bz aliquā de infra script. viij. pñt dñb qz p rīe
ma ē etas imatura. de q dic vt. s. noviciū. q. i.

Secunda similis conditio. Servus quippe sine consensu domini non potest intrare religionem. ar. liij. di. c. nullus episcopus. Prescribitur tamen triennio a religione quod si ignorat. si dominus sit et non reperit. xvij. q. ij. si quis incognitus. Iste tamen si repetat a domino religiosus est et si manumitteretur non posset parere. nec ob. c. quidam. de conuer. diu. qz ille qui huiusmodi non potest observare castitatem ea inuita. et sic religiosus esse non potest. sed servus sit. qz non requiritur corpus liberum ut sit monachus cum in domo propria quis possit esse religiosus. d. c. de viduis.

Tercia debitorum obligatio. quod ei debet aliquid alteri non potest illud licite permittere ut religionem ingreditur. liij. di. c. generalis. Si tamen sit debitorum pecunie. vel talis debitor non habet unde satisfaciatur. tunc faciat quod potest. scilicet cedat bonis suis creditori et sufficit. pro pecunia enim non obligat persona liberi hominis. sed tamen ad recompensandam. Non habet ei res suis exiens religionem ingredi. nec tenet in seculo remanere ut pareret ei unde soluat debitum. si modo ex zelo dei et fervore charitatis hoc faciat. qz spiritus sancti auctoritas facit cui neque potest resistere. xix. q. ij. de regu. licet. Si tamen monasterium quod ingreditur aliquid acquireret per successionem hereditariam. vel donationem aut legatum ratione ipsius soli. sic tenet satisfacere quantum se illud extendit quod habuit ei occasione solummodo. ar. c. si quod mulier. xix. q. ij.

Primus talis tenetur in religione laborare ut creditoribus soluat. R. quidam tenet quod sic. Sed primum credo cum ex toto sit religioni subiectus. ita quod non est momentum in quo a plerumque non possit occupari. et non habeat velle nec nolle. c. si religiosus. de elec. li. vi. Iste si steterit in seculo et cessasset bonis non teneretur laborare ut satisfaceret finem. De. de pal. in. iij. di. xxvij. ergo cum ex professione cedat bonis. propter quod non tenetur laborare ut satisfaciatur. posset tamen plerumque cum consensu monasterii hoc ei concedere. aliter non.

Quid si talis etiam cum iuramento ad tale debitum erat strictus. R. idem per omnia dicendum. ar. c. h. de regu.

Quid si promississet talis operari manibus ut satisfaceret. R. finem. De. de pal. vbi. s. quod si non obstat potest religionem intrare. sed si bona sua sufficere non possit satisfaciatur ei ad interesse et sic dic de eo quod accepit uxorem quod patitur aliquid interesse ex hoc quod debet ei satisfacere. si habet aliqua finem eundem. De.

Quarta rationum detentio. Non obligatur ad rationem intrare non potest. liij. di. c. legem. Et hoc verum in obligatis perpetuo. In alijs autem secus habet bonum sit quod prius se expediat. Ex quo patet finem. Gos. quod prius qui iuravit regimine civitatis per annum. magis

ster scolarius qui si iuravit legere per annum et huiusmodi potest intrare religionem auctoritate. c. puenit. el. ij. de iureiur. vide. s. rationem. de B. g. i. et. ij.

Quinta est pena subuentionis. Et ut scias si potest li. intrare religionem. dimisso prece cui tenetur subuenire. Ero. xx. non finem. Alex. i. iij. prece sum. quod si per te non obsequia nostra necessaria sunt. ita quod sine ipsis sustentari non possunt. tunc non habet religionem intrare si modo talia obsequia non inducunt nos ad aliquid agendum quod sit contra deum. et sic primum consulentes pariter lei increpant a domino. Mat. xv. et sic finem doc. intellige illud. c. si quod. xxx. di. Si vero eis non potest servire vel debita obsequia exhibere sine propria salutis dispendio. tunc necessitudini generis divini ne religionis pietas antefertur. ut dicit Ambrosius. super Lu. et sic poterit intrare ipsis dimissis. Et sic loquitur Iero. in epistola ad eliodorum quod solus genus pietatis est in hac prece esse crudelis. et Saluator Lu. xij. Si quis venit ad me et non odit. Si autem non sunt in tali necessitate. sic filius ipsis etiam inuitis potest intrare. etiam si cum eis possit sine dispendio proprie salutis permanere. probatur in. c. i. et. ij. xx. q. ij. Addit tamen Lho. in. iij. quod. q. vi. quod non solum per indigentiam maritima sed etiam per mediocri parentum. puta. quod posset vivere sed tamen cum notabili iactura et detrimento sui status et conditionis sue. puta quod oportebit cum medicare vel alijs servire cum maxima indecencia sui status dimittenda est ingressus religionis. etiam si ex voto habet et placeat quod potest sine periculo salutis hoc facere.

Sexta est dignitatis restrictio. ut sunt episcopi et alij superiores. qui sine licentia pape non possunt intrare. c. h. de regu. Inferiores vero episcopi possunt etiam inuitis suis episcopis. ut. xix. q. ij. due. sicut sunt decani. i. ppositi. archidiaconi. archipresbyteri. curati. et omnes alij inferiores episcopi. Beneficium tamen eorum alteri non debet conferri nisi expressse vel tacite professi fuerint vel apparuerit quod absolute voluerint vitam mutare. c. beneficium. de regu. li. vi. debent non petere licentiam quibus non obtineant. ut in. d. c. licet.

Sed cuius erit fructus beneficij ante professionem. R. quod debet assignari debita portio ipsorum fructuum alii cui qui serviat per ipsum. ut in. d. c. beneficium. reliquum pro erit ipsum ut non sit onerosus monasterio quod intravit tempore probationis. xvi. q. vi. de lapsis. quod nec proprie est religiosus. ut patet i. c. religioso. de sen. ex. li. vi. ergo iure suo non debet defraudari. ut. xvij. q. ij. consalvus. no. Lancre. et Bartho. brix. et interim remanet canonicus curatus vel decanus sicut prius erat nec beneficium vacat.

Septima mentionis obligatio. scilicet post assumptionem. nam tunc non potest religionem intrare. nisi finem quod di-

co mrimoniū. iij. itellige eē si copula ē hīta p^o
pctū mrimoniū vt spōsalia. hī si aū. qz sic nō
ipēdret. nec mrimoniū diceret psumatū. ar. c.
venies. de spō. vbi patz qz copla pcedēs spōsa
lia nō fac mrimoniū. fa. c. c. vep. 7. c. ex publico.
7. c. ex pte. de puer. pū. q. requirūt psumatōez.
7. ē illud qd seqtur nō qd aūcedit.

15 **P**z qd de illo q iuravit aliquā ducere i vro
rē nūqd possit itrare. **R.** q sic aūte. c. pueit. el
ij. d. iureiu. 7. c. pmissū. d. spō. i. q dē tūti ē ei 7. c.
Intellige q ad opionē. ne de scō dicat p iu
ramētū fecisse nō q ad veritatē fm **R.** i. in. iij.
dicet vt. s. f. ix.

16 **O**ctava. coactionis ipositō. nā oz vt sit vo
lūtari. alit nō t3 igrēssus. vt de reg. c. j. xx. q. iij.
pūs. In religione at mīoz vltra pdicta. viij.
requirūt alia. v. f. q. sit corpe sanus. legitie na
tus. nulla vulgari ifamia notatus. aio. pmpet^o
pptereter latus. vel ad honestos labores apt^o
attū si qz recipetur deficiēs in aliq istoz tene
ret receptio. nisi sit. i. ij. v. vj. viij. vel. viij. q.
aliqū reddūt receptōem nullā. vt p3 p pdcā.

17 **Q**uō d3 qz itrare. aut q intentione. **R.** n. vt
moriatur mūdo 7. fūiat xpo. xij. q. j. c. ij.

18 **M**trū qlibet dēat reputare votū rionis p
porzionatū sue ifirmitati. **R.** fm. **R.** i. i. iij. di.
xxxvii. ar. vj. q. j. q. sic. nisi p certā cōiecturaz
seu expientia sibi pstarēt de prio. p. n. custo.
dia q magz adhibet riosis qz seclariis. Et p
pter bōa exēpla qvidēt ibi frēqnti. Et p. bo
na bōa q frēqnti audīūt. 7. p. maiores pso
latōes qz dīa benignitas ob fauorē rionis. 7.
ex scā societate ifundit eis efficiē eius obseruā
tia pporzionata in ipa exnti q iporportionata
cēt remanētī in seculo.

19 **P**z qz possit pfiteri i aliq rione ita q li
ceat sibi retinere sua. **R.** **P.** a. i. c. ifinuāte. qui
de. xvo. qz si qz simplē vouit cū tali pditōe vt
idubio qz sibi refuauerit illa bōa. vt obīarius
mōasterij. qz bba apposita ipctū debēt itelli
gi fm naturā pct^o. vt i. l. si vno. ff. loca. ec. i. p. p
atis bba. vt ibidē in pnc. 7. i. d. c. ifinuante.
fm vnū intellectū vt res poti^o valeat qz pcat.
l. q. tiens. ff. de bba. ob. 7. c. abbate. de ver. sig. 7.
sic erit religiosus. 7. pfata bona bēbit ad vsuz
pncitate sua. Adē dic si profitef vt in domo
sua cū oib^o bōis suis moref. vt no. ber. Anno.
7. **P.** o. i. d. c. ifinuāte. qz b nō ē p substantiā mo
nachar^o vt qz i certo loco moref aut de certis
redditibus viuāt. cū b possit supior cōcedere.
c. cū inter. **R.** de elec. 7. si postea supior velit eū
amouere. poterit. l3 nō debeat nisi ex iusta cā.
Si xpo voluit sibi referuare vt p. p. ita q nō

lit locus interpretatōi. et tūc si fiat referuatio p
viā pditōis resolutive vel suspensine sic viciat
actus et nō pditio. vt in. c. fi. de p. di. appo. 7. sic
nō erit religiosus. Si si fiat p pactū. puta. qz
dicat. aliter nō intēdo pfiteri nec alio mō. qz b
bba bñt vīm pditōis. vt dic **P.** al. i. aut. in gres
si. **L.** de. fa. san. ec. Si aūt simplē p viā pacti vt
modi referuat sibi ppetatē vt facultatē p bēdi
sic facit trāsire pfectionē i aliā speciē. qz vbi ē
pactū p naturā pctus. 7. iproprias aliquaten^o
bba p trāsire i aliū pctū. sit interpretatio alte
rius pct^o. vt ē tex. no. in. l. vbi ita donat. ff. d. do
na. cā mor. et. in. l. cū manusata. ff. de pben. em.
et sic erit iste nō religiosus p. p. 7. oblat^o mo
nasterio l3 nō i totū. 7. sic obligabit ad oīa pter
qz ad referuata. qz si bba p patiant vt fiat trā
situs ad aliū ptractū. tūc pactū inficit pctū in
totū. in. l. p seruuz. ff. de vsu 7. habi. iuncta glo.
in. d. l. cum manusata.

20 **P**z intrās religionē ex cā ibonesta. puta.
vt effz abbas. vt meli^o gauderet 7. b mōi teneat
l3 nō psequat suā intentōz. **R.** pa. i. c. vt clerici.
de regu. qz sic. qz effect^o ē religiosus b nō obstā
te. vt t3 gl. in. d. c. vt clerici. et facit bon^o tex. cū
gl. i. c. qd interrogasti. xvij. q. n. ad materiā.

21 **Q**uid de illo q dolo inductus est ad religio
nē. **R.** qz nībilomin^o erit religiosus. de cōuer.
cōiu. c. ex pte. et. c. venies. 7. c. dudū. qd metus
cā. cū dilectus. et ibi no. **P.** er. et **P.** o. et **P.** o. xx
q. iij. c. vltimo.

22 **Q**uid de illo q timore mortis efficiē religio
sus. **R.** qz si timor inferat ab hoste sic nō ē reli
giōsus. qd me. cā. platū. nec obligat p tale vo
tū. nisi postea ratificet. vt i. c. porrectū. et in. c.
sicut nobis. de regu. Et b intelligo qn talis ti
mor inferat ab hoste vt pfitat. vel facit tale vo
tū. et sic loqf. et d3 intelligi. d. c. platū. qd me.
cā. Si vero metus sit casualis seu natural. pu
ta. infirm^o. vel i mari tpe tēpestatis. vel in pi
culo latronū. aut inimicōz. sic talis met^o nō ipē
dit qn sit obligatus religioni 7. voto. Si mō
deliberate b fecit vt i. d. c. porrectū. et sic nobis
qz de^o qn qz tales tiores imittit vt pvertamur.
xvi. q. i. reuertimī. de p. se. di. iij. scū. in aut. ut
nō luxu. p. na. f. i. et b seqf **P.** er. **P.** o. et **P.** a. in
d. c. sic. **R.** l3 dicūt qz si qz cito pualescētā vt e
uasionē piculi sentit pdicat nō tenet eē i metu
casuali si votū fecit. al. pat. c. ex transmissa. et. c.
vl. de renū. sed melior ē opi. **P.** o. et **P.** a.

23 **P**z allec^o blādicijs sit religios^o. **R.** q sic.
7. stare tēf. l3 bōa sua pntib^o pberedib^o remanē
dēant nō mōasterio alliciēri. ut. xx. q. iij. p. p. ituit

24 **Q**uō aūt debeat pfiteri. vide. s. p. fessio in

pn. et quō tacite inducitur. s. nonici. **S. xij.** Et ad uerte q̄ tūc dō p̄prie q̄s intrare religioz et effici religiosus cū p̄fiteat tacite vel exp̄sse. quia vba sunt cū effectu accipienda.

¶ Ad q̄ obligat religiosus. **R.** q̄ ad obseruatiā illius regule quā p̄fessus est. nū in casu. c. nō solū. de regul. li. vi. vel q̄n solū tacite ē p̄fessus q̄ tūc solū obligat religioni i genere. vt. s. nonicius. **S. xiiij.**

¶ S. q̄ro ubi remanebit iste talis obligat⁹ religioni in ḡne p̄ p̄fessionē tacitā. **R.** q̄ dō aliā quā religionē intrare quā vult et p̄t. **S.** x. nō lā inuiciat q̄ cū velit recipere. dō stare i illa i q̄ tūc cū p̄fessionē fecit. q̄ illa tenet eū recipere ex q̄ passa est et tacite eū p̄fiteri. vel si noluerit potest i p̄p̄a domo remanere et eē religiosus p̄fessus. **¶** xvj. q. i. d. viduis. qd̄ limita vt. s. p̄fessio. **S. i.**

¶ Dīp̄ religiosi teneant eē p̄fecti. **R.** q̄ nō. nisi ea p̄fectōe ad quā se obligauerūt. **S.** tenet ad p̄fectōz tendere fm̄ t̄bo. **¶** xxi. q. clxxvi. cui p̄ria tūc p̄fectōis p̄ceptus. vñ nō sūt mēdaces quīs gerat ab ex̄ statū p̄fectōis. q̄ illud nō assumūt q̄si p̄fiteres se esse p̄fectos. **S.** q̄si p̄fiteres se ad p̄fectōz tēdere. vñ nō essent mēdaces. si ab intrōe p̄fectionis animū reuocarēt fm̄ **Asten.** li. vi. ti. xlvij.

¶ Dīp̄ religiosus teneat de p̄cepto ad oīa que p̄tinent i reglā quā p̄fiteat. **R.** **¶** Pen. de gāda. li. vi. q. x. xvj. t. q̄ cū q̄s simpliciter p̄mittit aliā quā regulā suare q̄ tenet ad p̄tēta i ea oīa eē sub mōitōe sic ad p̄cepta. **S.** istud nō credove r̄n. q̄ sic seq̄ret q̄ monachi b̄n̄dicti obligarent ad oīa cū dicat r̄la. c. cū dō disciplina fratrū q̄ si nouici⁹ b̄n̄ta deliberatōe p̄miserit se oīa in reglā custodire p̄tēta q̄ tūc recipiat. **¶** Et **S.** ē exp̄sse p̄ de. exiuit. **S.** cū i ḡit. de x. li. **¶** Et iō dico q̄ simpliciter p̄mittes regulā. vñ p̄mittes sic qd̄ ē tūc vñ faciūt m̄iores. **S.** p̄mitto suare regulāz fratrū m̄ior. **S.** viuēdo i obediētia sine p̄prio et i castitate. q̄ talis nō tenet. nisi ad tria vota fm̄ q̄ modificata sūt i illa reglā p̄ceptorie vñ i inhibitorie. seu sub verbis eq̄pollentib⁹ al̄s nō dō p̄cepto. **S.** de bono p̄silio. **¶** Et p̄ hoc est bon⁹ tex. in. c. exiit q̄ seminat et. de ver. sig. li. vi. **¶** Nā idē est dicere p̄mitto suare regulā talē. ac si diceret. p̄mitto p̄uersatōz fm̄ illā regulā. **¶** Et sic intelligit illa vba tā ex p̄suetudine vñ tūc q̄ reapienit. tū maḡ cautū ē dicere. vt dixi q̄ fr̄es m̄iores suāt. **¶** Addit. **S.** t̄bo. xxi. q. clxxvi. q̄ trāsgressio alioz a p̄ceptis positis i reglā vñ ozete nū factis a p̄lato obligat solū ad mortale p̄ceptū r̄le. q̄ dō directe p̄ria ē p̄fessionem p̄ quā q̄s ponit regulāre vitā. vñ dic fm̄ eundē **Lbo.**

ubi. **S.** q̄ religiosus tenet ad p̄fectōz tēdere cui cōtrariat p̄fectōis p̄empt⁹. et iō ē mortale. **¶** Et vt scire ponit q̄sq̄ ad qd̄ tenet quilibz religio sus incipien. cēsui a reglā b̄n̄ **¶** Fran. q̄ quīs fu erit vltima i executōe. tū est prima in nobilitate et p̄fectōe. de qua dō in cle. exiuit. hec ē illa celestis vite forma et regula. in. c. exiit q̄ seminat. de ver. sig. li. vi. **¶** Hec est illa apud deū et patrē mūda et immaculata religio q̄ descendēs a p̄e luminū p̄ ei⁹ filiū exemplariē et verbaliter apostolis tradita et demū p̄ sp̄m̄ sanctū b̄n̄ **¶** Fran. cisco. et eū sequētib⁹ inspirata totū in te q̄n cōtinet testimoniū trinitatis. **S.** ē cui attestāte paulo. nemo dō dō cetero eē molest⁹. quā x̄ps passio nis sue stigmatib⁹ p̄firmavit volēs institutoris ip̄i⁹ passionis sue signis notabilis i signari. hec ille. **¶** Lūi⁹ declaratio cū sit firma et certa. vñ po te a ip̄o sancto emanata a q̄ regulabat lacry. cō ciliū veniēse. in q̄ fuit declarata plenissime qd̄ errare nō potuit. circa p̄dicta. cū p̄tineat ad tē dē et bonos mores. **¶** xxi. q. v. a recta. ideo tutis simū est in. d. religione viuere ubi nō opinio. i bus hoim viuūt aut doctor. **S.** sancti ip̄s de claratōe. et q̄libet ali⁹ religiosus timoratus ex ei⁹ declaratōe poterit scire quō suā debeat intelligere p̄fessionē. et ad que teneat de p̄cepto vel ne. dicit ergo tex. cle. exiuit. de ver. sig. edite in. d. p̄silio. declarat⁹ et dicimus q̄ fr̄es minores nō solū ad tria vota nude et absolute accepta ex p̄fessione sue regule obligant. sed etiā teneant ad oīa implenda q̄ sunt p̄tinentia ad hec tria q̄ regula ip̄a ponit. **¶** Nā si ad hec tria p̄fite et nude tantū p̄mittētes se seruare regulā viuēdo in obediētia castitate et sine p̄prio. et nō etiā ad oīa cōtenta in regula q̄ hec tria modifi cāt arceant p̄ nūbilo et vane p̄ferent hec verba. **¶** Promitto sp̄ hāc regulam obseruare. ex q̄ ex his verbis nulla obligatio nascere. **¶** Nec tū putandū est q̄ beat⁹ **¶** Fran. p̄fessores huius regule q̄tū ad omnia p̄tenta in regula modificā tia tria vota. seu ad alia in ip̄a exp̄ssa intēderit equaliter eē obligatos. quin pot⁹ apte discerunt. q̄ q̄ ad quedā ip̄oz ex vi verbi trāsgressio est mortalis. et quo ad quedā alia nō. cum ad quedā ip̄oz verba apponat p̄cepti. vñ eq̄pollentis eidē. et quo ad quedā alia nō. **¶** Itē q̄ p̄ter ea q̄ exp̄sse verbo p̄cepti ac exortatōis seu mōitōis ponunt in regula nōnulla verbo imperatiui modi negatiue vel affirmatiue appo sito inferunt hactenus excusit dubitatū. an teneant ad ista vt ad habētia vim p̄cepti. dicim⁹ q̄ fr̄es nō ad oīm q̄ sub verbis ip̄atiui modi ponūt in reglā sicut ad p̄ceptoz seu p̄cept⁹ eq̄

pollentiu obfuantia teneat. **E**xpedi tñ iplis
fratribus ad obfuandū puritatem regule tri
gorē q̄ ad ea. sic ad eq̄pollentia p̄ceptis se no
uerint obligatos q̄ hic inferius annotant. **E**t
aut̄ hec q̄ videri p̄nt eq̄pollentia p̄ceptis ex vi
x̄bi. v̄l saltē rōe materie de q̄ agit. seu ex vtro
q̄ sub p̄p̄dio habeant. **D**eclaram⁹ q̄ illd qd
ponit i regla de nō hñdo p̄les tunicas q̄ vnā
cū caputio ⁊ aliā sine caputio. **I**tē de nō por
tādis calciamentis. ⁊ de nō eq̄tando ex casuz ne
cessitatis. **I**tē q̄ fr̄es vilib⁹ induantur. **I**tē q̄
ieiunare a festo oīm sctōz vsq̄ ad natiuitatem
dñi. ⁊ in sextis feriis teneat. **I**tē q̄ clerici fa
ciāt diuinū officiū s̄m ordinem romane ecc̄ie.
Itē q̄ mistri ⁊ custodes p̄ncipalibus infir
moz. ⁊ s̄rib⁹ iduēdis sollicitā curā gerāt. **I**tē
q̄ si q̄s in infirmitatē ceciderit aliq̄ fr̄es debet ei
fuire. **I**tē q̄ fr̄es n̄ p̄dicēt i ep̄atu alicui⁹ ep̄i.
cū ab eo illi fuerit p̄dictū. **I**tē q̄ null⁹ audeat
p̄p̄o penit⁹ p̄dicare nisi a generali mistro. vel
alijs q̄b⁹ id cōpetit fuerit exaiat⁹ ⁊ approbat⁹
⁊ ad b̄stitur⁹. **I**tē q̄ fr̄es q̄ cōḡscent se n̄ pos
se regulā spl̄n̄t obfuare debeāt ⁊ possint ad
suos mistros recurrere. **I**tē q̄ oīa q̄ ponūtur
in regla ad formā hitus t̄anonicioz q̄ p̄fesso
rū. necnō ad receptōnis modū ad p̄fessionem
spectātia nisi recipiētib⁹ q̄ ad hituz nonicioz.
sic dīc̄ regula s̄m deū alit̄ videat. hec inq̄ oīa
sunt a s̄rib⁹ t̄aq̄ obligatoria obfuāda. **I**tem
ordo cōit̄ sensit t̄ ⁊ tenuit ab ātiq̄ q̄ vbiq̄
ponit i regla s̄ x̄bū teneat obtinet v̄m p̄cepti
⁊ obfuari d̄z a s̄rib⁹ sic tale. **B**in. d. de. ex q̄bus
oībus p̄z n̄b̄l fore sp̄ale in hac expōne magis
q̄ i alijs. nisi s̄ vltimū qd dīc̄ de x̄bo teneat
s̄ x̄ba ip̄a ex sua natura sic importāt vel rōne
materie. vel rōne vtriusq̄. **R**egula. b. **B**asilij.
s̄m q̄ iueni b̄z solū ista vltra tria vota. s̄. **A**bsti
nētia a carnib⁹. **I**eiuniū ab exaltatiōe sc̄e cru
cis. vsq̄ ad pasca except̄ dñic⁹. silentiū de no
cte. modū officiū q̄ p̄medāt in cōi refectorio. le
gāt i m̄s̄vacat̄ lectōi ⁊ labori manū ne sint
ociosi. q̄ v̄z sint p̄cepta vel ne. n̄ iueni ab aliq̄
declaratū. sed p̄ p̄cedentia possent. declarari.
Regla. b. **A**ug. iudicō meo idigeret papali de
claratiōe. **M**a **H**enri. de gan. in. vj. q̄li. q. xvj.
⁊ qdā aliq̄ tenet q̄ oīa q̄ i ip̄a sunt cadūt de p̄
cepto p̄pter x̄bū qd. ponit **A**ug. in p̄n. dīc̄s.
Nec sunt q̄ vt obfuetis p̄cipim⁹. **A**liq̄ dīc̄t p̄
rū. q̄z op̄i. v̄l mibi verior ⁊ benignior. q̄z sic i
sac̄ scriptura qdā sunt q̄ hñt modū ⁊ itentōez
p̄cepti. vt illud **B**e p̄ceptū meū vt diligat⁹ iui
cē. **I**o. xv. qdā q̄ hñt p̄ceptū in intētiōe s̄z nō i
mō. vt illd **E**xo. xx. **N**ō s̄urtū facies. **I**ta sunt

qdā q̄ hñt modū p̄cepti. s̄z nō intentōz. vt illd
mar. vj. p̄cepit eis ne cui dicerēt. q̄z ex **B**nō ob
ligabat ad mortale eos si p̄dicassent miraculū
sic fatendū est de regla b̄ri **A**ug⁹. **I**o expone
rē eā s̄m q̄ sac̄z p̄ciliū exposuit regulā b̄ri **F**rā
cis. ip̄ropriādo. v̄erbū p̄cipim⁹ rōe materie. sic
et ip̄ropriānt x̄ba mōi ip̄atini p̄pter materiā. in
d. r̄sa minor. **R**egla b̄ri **B**n̄dicti s̄lt̄ idigeret
declaratiōe papali alijs plura p̄cepta alijs pau
ciora ponētib⁹. tñ ego s̄m declaratōz regle mi
noz ita exponere ei⁹ x̄ba. de s̄rib⁹ p̄dicatozib⁹
t̄z **I**o. de neapo. i. xij. q̄li. q. xvi. q̄ tenet fuare
oīa p̄tēta in regla b̄ri **A**ug. et in p̄stōnib⁹ eozū
put s̄nt in ea ⁊ i eis p̄tēta. **B**est p̄cepta vt p̄ce
pta. et p̄silia vt p̄silia. dato q̄ p̄lat⁹ nō p̄cipiat
nec mādēt eis fuare. **N**ec ob. q̄ dīc̄t qdā q̄ n̄
p̄mittūt fuare regulā s̄z obedire p̄lato s̄m regu
lā ⁊ p̄stōes. q̄z sic elect⁹ p̄latus s̄z nō p̄miserit
tenet tñ seruare ea q̄ p̄tinēt ad statū p̄latoz. et
xp̄ianus ea q̄ p̄tinēt ad statū xp̄ianoz sic frater
p̄dicatoz coipo qud p̄fiter̄ ordinē p̄dicatoz et
vult eē f̄ p̄dicatoz p̄mittit p̄nter fuare spectā
tia ad talē ordinē saltē tacite ⁊ si nō exp̄sse.
No t̄z aut̄ obligent ad mortale trāsgrediēdo
qdā tenet q̄ nō. nec eē ad v̄iale s̄z solū ad pe
nā nisi faciāt ex p̄ceptu allegātes **L**bo. xxi. q.
clxxvi. **B** dicentē s̄m hoc ē falsuz. q̄z p̄trariū t̄z
Io. de neap. xbi. s. vbi dīxit. q̄ trāsgressio a
liozū a trib⁹ votis est peccatū mortale. vel p̄
pter p̄ceptū factū a p̄lato ozeten⁹ siue i regula
exp̄ssuz. **I**tē in p̄logo cōstitutionū ip̄oz dī
citur. **C**ōstitutiones n̄c nō obligāt nos ad cul
pā nisi p̄pter p̄ceptū vel p̄temptū. ergo vbiq̄
q̄z interuenit p̄ceptū obligant. **N**ū quicqd
est p̄tra votū castitatis vel paup̄tatis aut p̄ce
ptū regule vel cōstitutionū certe est mortale. **E**t
Lbo. xbi. s. loquit̄ de p̄uaricatiōe alioz qui nō
sunt de p̄cepto i eoz regla vel cōstōnib⁹ q̄ solū
obligāt ad penā. et sic est verū. **E**t melius et se
curius est in cōstitutionib⁹ frat̄ū minor sub re
gulari vita degentiū q̄ nō obligant eos ad ali
quā culpā nec etiā penā. nisi p̄ p̄latos eis im
ponat. et sic liberalissima p̄ciā viuūt. s̄z h̄eant
multas cōstitutiones p̄ eoz reglarivita cōseruā
da factas. **R**egula beate **C**lare hodie p̄ decla
rationē **E**ugenij. iij. habz. v. q̄ obligāt ad mor
tale. **P**rimū obediētia. **S**c̄dm paup̄tas. **T**er
ciū castitas. **Q**uarto electio abbatis. **Q**uin
tū clausura ⁊ ea q̄ p̄tinēt necessario ad p̄dicta.
Ad alia x̄o nō obligant de p̄cepto nisi eo mō
quo obligant vel a deo v̄l ab ecclesia generali
ter sicut aliq̄ talis status. **A**liarū monachoz nō
vidi regulas ideo p̄trāseo q̄z p̄ p̄dicta possunt

et nepha. nup. q. nō dō pūari in re suo sine cā vt
no. i. c. satis puerum. l. vj. di. i. c. vl. xix. q. vl.
fac optie tex. xix. di. c. si q. filij. imo vī q. si ex i
gressu sit inhabilis ad pūi subueniendū q. mō a
steriū teneat q. mō asteriū ē loco herediū q. filij
ingrediēt. vt i. aut. de san. epi. f. h. pūti. de p
ba. in pūtia. i. si. q. lex dīc q. heredes h. exnei te
nent pūtare alimēta. ar. l. si q. s. a. libe. f. itē re
scriptū. ff. de lib. ag. g. rē. Aut pē q. mī nō erāt
in tali nccitate q. filiū teneret ei subueire h. p
ingressu i. talē nccitate deuenit q. sic dico q. n
poterit ei subueire pūdicēte ipio plati. q. iā ē ei
obligat p. votū q. sic deo. q. sic maior vī dō li
gat plato q. pūi. q. pceptū de obfuarōe voti ē
de pma tabla de hōre pentū ē de. ij. Itē pūi
ē. negatiuū. scē m. affirmatiuū. q. mag. stringit
pūtea sel. deo dicata nō pūit p. voluntatē ipius
vsurpari. fac. regla. sel. de re. iur. li. vj. Nā reli
giōsus abdicauit a se nedū spalia h. q. pūiū vt
le. xix. q. vl. statum. xij. q. ij. n. dicatis. ff. de re.
iur. l. vellenō credit. q. nō astringit nisi ei i. cu
ius manu suū velle posuit. q. iānis ē actio quā
excludit iopia debitoris. l. nā is. ff. de dolo. i. i
possibiliū nulla obligatō. ff. de re. iur. Nec ob.
q. pceptū dīnū erat aū ingressu. q. h. eēt n. tū
obligatio. q. cū sit affirmatiuū n. obligat nisi
p. loco i. tpe. q. iō cū n. eēt tūc obligat n. possit
tenere postea. regla. scē m. l. tie. de re. iur. li. vj. sic
si dispēfāz bōa sua paupib. pūe n. idigēte nō
posz repete h. veiret postea ad nccitatē. Ad
ea tū q. pū exhibere. f. q. pūitū a plati b. n. te
neret inqūitū pū sine rlaris obfuarie detritto
sic ozare. p. solari q. h. mōi. vt dicit Alex.

32 **Q**uid de ingrediēte religionē alicui mōa
sterij iā n. fuaat regla. puta. q. medūe carnes in
mōasterio. f. bñdicti vt tangūt q. recipiunt pe
cunie i. mōasterio. f. Frācisci. q. h. mōi. q. sic pūi
tef m. pūetudine quā inuenit. R. Alex. q. nō
excusat. q. q. pūitef reglam pūitef n. pūetudī
nē. Et iō n. excusat si reglāz n. obfuar. xx. q. iij.
cōstituit. q. mer. cā cū dilect. q. c. si. q. si dicas
q. nemo obligat nisi ad id ad qd se obligare i
tēdit. R. q. h. v. explicate. h. implicite n. q. q.
vult pūcipale puta eē frā mīoz vult q. accessō
riū. f. obligatōz ad pcepta regle mīoz h. nō i
tēdat. q. de h. ē casus rotū d. i. c. ex pte. de reg.
Nā ex q. bñtū rñionis detuleit q. pūfessis dat. q.
alia fecerit q. pūfessis pueniūt. pūfessionē tacitaz
ad min. fecerit q. sic si n. illi religioni saltē alte
ri i. genere sunt obligati q. obfuarōi pūetoz in
ea. q. h. teneat. Pa. i. c. sup. eo. de reg. alr. teneat
q. p. pma opt. ē. Anno. q. h. o. in. d. c. sup. eo. q.
Pa. posset intelligi qū talis erat simplex nec

sciuit nec potuit scire obligatōz regle. solū cre
didit q. ad illa obligaret f. m. q. vīuebāt. q. cre
do q. talis posset aliā religiōz h. laxiorē intrare
h. si ibi vult manere tēet f. m. regulā vīuere. nī
si ex aliq. rōnabili cā posset pūsumi q. aliq. pce
ptoz nō seruat. q. sic etiā excusaret. vt. s. d. ixi
monachus. f. ij.

Quā religiosus assumpt. ad aliquā digni
tatē. puta. epatū vt eē inferiorē teneat ad regule
obfuarīā. R. q. sic ad oia q. facere pū sine pū
dicio platiōis vt officij sibi ippositi. vt no. L. bo.
xxij. q. clxxv. et vide. s. monach. f. vj.

Quā religiosus possit trāsire ad aliā religio
nē. R. colligēdo dicta doc. q. aut est latior ad
quā trāsire vult q. si i. sua religiōe nō seruat re
gula. tūc poterit ad latiorē trāsire f. m. In. et
Pa. i. c. sane. de regla. q. d. ego limito f. m. Jo.
an. et bñ v. q. nō ē in pūicia aliud mōasteriū
eiusdē religiōis ad qd nō possit trāsire. vel i. q.
possit intrare. nec ē spes reformatōis mōasterij
sui. Si vero i. suo monasterio seruat regula. tūc
n. pū ad latiorē trāsire sine lūia pape sine cā le
gitima. h. cū ei. lūia sic si etiā nō subest cā lūia
f. m. gl. in. c. cū singula. de pūe. li. vi. quā glo. cre
do verū q. ad ecclīaz militante. h. q. ad deū. ar.
eoz q. no. i. c. nō est voti. de voto. q. si cā subest.
sic t. In. et sequit. Pa. in. c. nō est dubiū. de re
gula. q. epō pū dispēfāre. ar. c. nō mediocrit. d.
pse. di. v. d. An. i. d. c. nō est dubiū. t. q. si cā est
vrgēs pōt epō. h. si cā nō indiget tali celarita
te recurrendū ē ad papā. S. ego dico q. pūide
randū ē an religiosus talis sit exēpt. vt cōiter
sūt. q. sic epō n. possit dispēfāre cū nullā auctē
beat sup. ipm h. dispēfabit plati. su. q. loco epī
pūest illi religioni f. m. gl. i. d. c. nō dubiū. Aut si
talē nō h. recurret ad papā. Si vero nō sit ex
empt. sic credoverā opinionē In. Et do. An.
loquit de pūilio. facit p. h. c. nō cogant. xli. di.
Et de cā legitia erit debilitas corpis. aut deli
cata cōplexio et h. mōi. aut religio ad quā vult
trāsire est eqūlis sue. et sic sine cā pōt de licētia
pape solummō etiā q. ad deū. Si aut cā subest
sic poterit epō aut pūius platus cū cōsensu ca
pituli dispēfāre f. m. glo. in. d. c. nō est nobis du
biū. facit. d. c. statum. xij. q. ij. sine exceptio
ne. aut religio ad quā trāsire vult est strictior
tūc requirit. Primo q. nō transeat ex temerita
te aut leuitate. vel odio prioris plati. h. ex. z. elo
melioris vite et si est pūarietas inter platiū et
subditū in hoc sic iudiciū supioris amboz req
rendū est et ad eū pū subditus appellare. Secdo
requit q. nō solū religio sit strictior h. q. actua
lit arti. ibi vīuat. q. h. est strictior si tū ibi la

eius viueret nō liceret etiā si ex dispensatōe la-
tius viuūt. facit. c. sane. d. regula. **¶** Nā trāsitus
est pmissus vt q̄s ducat artiorē vitā. q̄ p̄sumi-
tur motus spū sancti. vt in. c. licet. de regula. r.
xx. q. iij. c. i. q̄ rō cessat q̄n in suo monasterio vi-
uitur strictius respectu regule et cōstitutionū
q̄ in eo ad qd̄ vult trāsire. **¶** Nū **B**ulie. naso. in
d. c. sane. dicit q̄ licet regula beati **B**enedicti
sit artior q̄ regula beati **A**ugustini. tū fratres p̄-
dicatores qui regulā beati **A**ugustini p̄fiterent
tū se arrauēnt p̄stitutiones suas q̄ eoz religio
est artior q̄ illa monachoz. et p̄pterea dicit q̄
nō effugūt apostasiā transeūtes ad. d. regulā
monachoz. **¶** Ideo dicit **I**o. an. in. d. c. sane. q̄
iura nō p̄mittūt trāsitiū respectu melioris re-
ligionis. seu maioris vlt respectu finis. vt puta.
q̄ fructuosior. aut alio mō. s̄z solū respectu arti-
oris vite. et q̄ ibi viuūt stricti. vt i. d. c. licet.
¶ Tercio requirit q̄ petat lūiam. vt in. d. c. l̄. et
istis p̄currentib⁹ poterit trāsire q̄uis lūia nō
obtineat etiā si p̄mū monasteriū esset p̄uile-
giatū q̄ ad hoc. vt q̄s nō posset trāsire ad artio-
rē. **¶** Addit **I**nnoc. iij. si p̄or religio nō incurrit
grauē iacturā vel infamiā ex tali trāsitu. q̄ si
incurrit nō licet. ar. c. licet. de regula. xi. q. iij. si
q̄s vero. **¶** Aduerte hic q̄ si frater minor trāsfe-
ratur ad aliū statū p̄ papā. puta. ad ep̄atū vel
ad aliā religionē q̄ tūc bona alteri iam q̄sita
nō recuperat. vt. c. de sen. pa. l. ij. et. l. tutor. **¶** Si
veronō sunt alteri q̄sita. puta. q̄z nondū sunt
mortui ei⁹ p̄ntes q̄bus d̄z succedere sic succe-
det illi q̄ sunt in statu ad quē trāsferat⁹ ē p̄nt
succedere. q̄z restituit ad oīa p̄ talē trāslatio-
nē. vt in. l. i. c. d. sen. pa. et. l. i. s̄. qui mortis. ff.
ad tutel. **¶** Sec⁹ si trāsferret⁹ p̄ aliū modū. pu-
ta p̄pter demerita sua ⁊ b̄mōi. vt. in. d. l. i. et. d.
s̄. qui mortis.

35 **¶** S̄z a q̄ d̄z peti lūia. **R.** q̄ quo ad religiosos
debet peti a suo p̄lato ordinario. puta. in ordi-
ne minor a custode vel ministro. **¶** In ordie p̄-
dicatoz a p̄uinciali. **¶** In monachis ab abbate
et b̄mōi. **¶** Quo ad ep̄os requirit lūia obtēta a
papa. vt. s̄. dicit. q̄ ad p̄latos inferiores ep̄is si
nō sunt immediate sub papa sufficit petita ab
ep̄o suo s̄z si obtineat fm̄ **I**o. an. i. mercurialib⁹
in regula. cū nō stat. li. vi. **¶** Qui vero subsunt im-
mediate pape nō p̄nt ip̄o denegante. s̄z eo non
r̄ndente p̄nt. **¶** S̄z clericus tenet petere lūiam
ab ep̄o si ecclesia grauē ledit aliter etiā sine li-
cētia poterit fm̄ **I**n. **¶** Sed aduerte q̄ si p̄latus
dicit velle b̄re p̄siliū sic tenet expectare debito
tpe. als nō. **¶** Itē ista lūia d̄z peti ante factū fm̄
Pa. in. d. c. licet. ad ep̄atū vero si est electus p̄

licentiare p̄latus nō requisito capitulo. c. si re-
ligiosus. de elec. li. vi. sed nō ante electionē.

36 **¶** **P**etrū alter trāsies ad aliā religionē q̄ vt
dictū est licere sit apostata. **R.** **P**a. in. d. c. sa-
ne. q̄ nō apostasia maiori. de q̄ in. c. fi. despo-
sta. **¶** S̄z b̄n efficit apostata apostasia minori. q̄z
certū ē q̄ retrocedit. **¶** Et q̄ nō. intellectū singu-
larē. ad. c. ij. ne cle. vel mo. li. vi. q̄ dimittēs ha-
bitū pure incurrit ex cōicationē cū sit p̄prie a-
postata. **¶** Sed assumēs habitū alteri⁹ religionis
etiā lationis nō incurrit ex cōicationē. **¶** Hoc sentit
Io. an. ibidē in nouella. q̄z tex. ibi sentit i eo q̄
facit cā euagatōis qui cessat i eo q̄ intrat aliā
religionē. et p̄ hoc vide bonū tex. ista glo. in
c. ex pte. de tem. oz. ⁊ hoc etiā sequit⁹ **P**a. in. d.
c. sane. **¶** Aduerte tū hic q̄ recedens a religione
lege p̄mittēte recuperat oīa bona sua indistincte.
c. q̄ a te. de cle. cōm. et. c. ex trāmissa. de re-
nū. als nō. de q̄ dicit vt. i. s̄. xliij.

37 **¶** **P**etrū religiosus possit assumi ad b̄nficia sim-
plicia. **R.** **P**a. in. c. sup eo. d. regula. q̄ nō etiā
cū dispensatōe. et facit iste tex. d. c. sup eo. ⁊ vide
gl. in. c. quorundā. lxxij. d. i. q̄ dicit monachū
nō posse h̄re canonicatū in eccia seculari s̄z pos-
sit ibi esse ep̄s. vt in. c. vno. xvij. q. i. et hoc est p̄-
pter bonū cure q̄ cā cessat in b̄nficijs simplici-
bus. vt no. in. c. qd̄ dei tumorē. de sta. mo. vide
s̄. dispensatio. et dicit vt ibi. s̄. iij.

38 **¶** **P**etrū religiosus de ordine mendicantiū trā-
siens ad ordinē nō mendicantiū etiā aucte a-
postolica possit assumi ad dignitates i illo or-
dine ad quē trāsinit. **R.** q̄ nō. nec ad priorat⁹
administratōes. nec ad quecūq̄ officia etiā tā
q̄ vicari⁹ seu minister sine tanq̄ locū alioz te-
nens. nec aiap curā aut regimē p̄ p̄se aut pro
alijs exercere. et quicqd̄ p̄rū fuerit attēta tū ir-
ritū est ip̄o iure. cle. vt p̄fessores. de regula.

39 **¶** De voto religionis h̄es. i. votū. iij. s̄. viij.
40 **¶** Quid tenent facere monachi qui ex reddi-
tibus quos percipiūt tenentur ad curā anima-
rum q̄n vident abbatē negligere dictā curam.
R. scdm̄. s̄. **L**bo. in quolibet. q̄ debent suppli-
care abbati vt p̄uideat. et si nō vult debet ap-
pellare contra eum sicut cōtra aduersarium ve-
ritatis. et nulli cōsulendum est. vt in tali mona-
sterio ingrediatur.

41 **¶** **P**etrū religiosus qui prius emiserat votum
de artiori religione et tū intrauit latiorē sit ab-
solutus a voto. **R.** q̄ sic. vt in. c. q̄ post. de regu-
la. li. vi. **¶** Debet tamen penitere de voto nō ad-
impleto. vt ibidē. **¶** De alijs vero votis quomō
cōmutantur in votum religionis. vide votum
iij. in principio.

- 42 **¶** *Utrū religiosus electus vel fugitiuus qui nō pōt impetrare reconciliatiōē fm formā. c. si. de regula. possit trāsire ad aliā religionē latio rē. R. q. nō si pōt inuenire i puincia monasteriū sue religiōis q̄ velit eū recipere. qd si nō pōt poterit intrare latiore cū lnia sui plati si pōt hēre. als po terit uiuere alio mō regulariter. r. d. fm Ray.*
- 43 **¶** *Sz q̄s dī fugitiu. R. Pa. i. c. si. de regula. fm Jo. an. Ille q̄ morat ex monasteriū r ce lat se abbati. facit. l. qd sit fugitiuus. ff. de edi. edic. Pñ eo ipso q̄ recedit a monasterio et non subest obediētie plati apostata est. vt no. In. in. c. si. de renū. et hoc. s. apostasia.*
- 44 **¶** *Quid erit de bonis q̄ religiosus p̄tulit mo nasterio qñ vadit ad aliā religionem. R. q. si exiit cū lnia sic vsufruct⁹ illaz rerū erit mona steri ad qd transit donec ibi vixerit solummō tex. est cū glo. xvi. q. vi. d. lapsis. xvij. q. i. si q̄s rapuerit fm Jo. Si vero vadit in casu nō cō cello. sic nō recuperat imo abbas p̄t eū vēdicare cū oib⁹ bonis. c. abbas. xviij. q. ij. de hoc vide s. monasteriū. §. vi.*
- 45 **¶** *Quid efficit religio. R. q. boiem ad deū p prie pducit si mō religiosus sequat regularem obseruantia. ita q̄ meliores inueniri non pñt eis. vt ait Aug. in. c. q̄rū libet. xlvij. di.*
- 46 **¶** *Utrū tollat p̄p̄ius ingressum oim peccato rū penā. R. q. sic. p. q. si millia milliū ducato rū i elemosynas darent ab aliq̄ cēfere merito ab oī p̄ctōz pena liber. iux illud Dan. v. p̄ctā tua elemosynis redime multo magis i ingressu religionis vbi hō ex toto se offert deo q̄ v. plus q̄ millia milliū ducatoz. Itē si p pniaz p̄t et merei oim p̄ctōz remissione. de pe. di. vñ. i. si. g mltō magis cū excedat oē gen⁹ satisfactōis r pu blice pñe. vt p. xxxij. q. ij. admonere. hoc sa tis patz p glo. in. c. scripture. de voto. et de pe. di. i. §. his auctoritatib⁹. vbi cōcludit q̄ nulla pnia tali ingrediēti est danda. imo si papa im posuisset ei q̄ ieiunaret aut q̄ iret romā in pe grinationē aut i hierusalē r pmutat eā i ingres sum religionis ē absolut⁹. c. q̄ bona agūt. xvij. q. i. facit ad hoc aut. de mo. i. pñ. vbi dicit. oēm quidē ei⁹ humanā maculā detergat. Idē legit in vitis patrū q̄ psequit eā grāz quā baptizati istud seq̄t tho. xxiij. q. vi. et gloriosus Bernar din⁹ de senis i suo quadagesimali. et. f. Ber. in li. d. p̄cepto r dispē. c. xl. dicit q̄ religio ama tores suos angelis siles facit dissimiles boib⁹ imo diuinā i boie reformat imaginē cōfigurās nos xpo ad instar baptisimī. becille.*
- 47 **¶** *Utrū eripiat a patria p̄tate. R. q. sic. vt no. in aut. ingressi. et in aut. si qua mulier. l. d. sa.*

san. ec. et. c. cū simus. de regula. tex. est cū glo. xix. q. ij. c. i. sequit Bar. r glo. in. l. si ex cā. §. pa pinian⁹. ff. de minorib⁹. et Fede. cōsilio. xxiij et Albricus. in. d. aut. si mō pubes est.

¶ *Utrū tollat irregularitatē. vide. s. irregu laritas. ij.*

¶ *Utrū p̄e intrāte monasteriū fili⁹ possit pete re legitimā. R. fm Par. i. d. aut. si q̄ mulier po sita. xix. q. vlti. q̄ nō d subrilitate iuris qz legi tima nō debet nisi post mortē naturalē p̄tis. l. i. §. si impuberi. ff. de colla. bo. Sz de eq̄tate ca nonica dico cū Bal. in. d. aut. si q̄ mulier. q̄ po terit petere ne hēat postulare alimenta a mona sterio. et placet.*

¶ *Quid de peculio aduēticio fili⁹ cū vsufru ctus ē p̄tis qñ pater ingredit religionē. R. fm Bar. i. aut. idē est. l. de bo. q̄ li. q̄ ex q̄ p̄tia po testas soluit ex facto p̄tis remanebit solū medi etas. d. vsufruct⁹ apud p̄tem. l. cū oz. §. cū afit. l. de bo. q̄ lib. et sic ad monasteriū in qd p̄t est ingressus. gl. i. d. aut. idē est. r. q̄ si finit. mar. vero r. q̄ ex toto finit. et dicit ita fuisse decisū Bononie i facto. et ad glo. R. q̄ loquit de vsu fructu quē bz p̄t in alijs bonis q̄ nō sunt filioz sed opi. Bar. videt magis equa.*

¶ *Utrū bona ingrediētis sint monasteriū. R. q̄ sic ipso iure. aut. ingressi. l. d. sa. san. ec. c. qz i grediētib⁹. xix. q. ij. nec abusus aliq̄z p̄tiū q̄ si li vsu p̄t talia p̄valere nec iducere p̄scriptō nē cū i reb⁹ inualis aut furtinis n̄ currat. vt. s. p̄scriptio. §. ix. Itē transeūt feuda. de q̄ dic vt s. feudū. §. x. Reservabit tñ lnia descēdentib⁹ xix. q. ij. c. si. et idē videt in ascendētib⁹. qz equē succedūt illis nō extantibus.*

¶ *Utrū vsufructus amittat ex ingressu. R. fm An. i. d. c. i. p̄tia. q̄ nō. h̄ durat donec viuat. Bidē sequit glo. et Albr. i. aut. ingressi. l. de sa. san. ec. l. hoc limitat aliq̄ vez qñ monasteri um p̄t hēre p̄tiū in cōi. aliter nō fm glo.*

¶ *Utrū emphiteosis sibi trāseat ad monasteriū. R. fm Albr. i. d. aut. ingressi. q̄ sic. ar. l. peto. §. i. ff. de le. ij. Adofre. tñ ibidē limitat verū. ni si emphiteosim h̄et ab alia ecclia. qz tñc esset i optione ecclie an vellet rē vt canonē. Aduer te bñ q̄ aut. ingressi. nō bz locū nisi in monaste rijs q̄ nō h̄nt nisi i cōi. nō in his q̄ h̄nt i p̄prio. sic ordo milicie scē marie r terch ordiis sci frā cisci r ecclie seculares fm Albr. i. d. aut. ingressi*

¶ *Quid si ingrediēs fecerat testamentū ante ingressūz nihil relinquēdo monasterio h̄ extra neū heredē instituēdo. R. fm do. An. in. c. in p sentia. de pba. q̄ aut expresse cōtulit bona sua tempore ingressus. nulla facta mentiōe de ter*

stamento. et tunc si B fecit in continenti post predictum
testm. sic non renouat testm. nec erit monasterium in la
bona. s. solū illa collatio bonorum presumit facta ad
tempus vite sue. q. nō videt q. in continenti mutare
aim. ar. l. nō ad ea. ff. de p. d. i. et demō. Si B fecit
ex intervallo post testm. predictum tunc presumit mu
tasse animū fauore religionis et sic rumpit testm.
et erit monasterium illa bona. Aut si contulit expresse
bona sua monasterio. et tunc remanebit testm. et
monasterium solū petet portionē suā aliter q. rū
pendo testm. Pa. hō in. d. c. in pñtia. t. s. pñtia. s.
q. nō petet portionē suā. S. ego in fratribus mi
noribus credo vey. In alijs autē q. pñtia habere in
cōi op. do. Antō. est humanior religioni. s. illa
Pa. videt verior de subtilitate iuris p. ea q. nō.
Albi. in. d. aut. si qua mulier. s. talis ea bona nō
capiet. nisi post mortē naturalē fm multos doc.
quos recitat Albi. s. mulci alij dicant q. statim
post professionem.

¶ **W**dr. p. digus l. dissipator bonorum cui interdici
ta sunt bona possit intrare religioez. R. Albi.
in. d. aut. ingressi. q. sic dūmodo sit rōis capax.
etiā quo ad bona sicut de minore est vey.

¶ **W**dr. filiū familias intrās monasteriū possit
disponere d. bonis peculij. R. fm Pa. in. d. c. in
pñtia. q. de castreñs l. q. si nō ē dubiū q. pñtia. l. pñtia.
l. q. testa. fa. pos. S. l. de p. fecticijs q. nō pñtia. q.
illa sunt in dispositōe patris. S. dubiū ē de ad
uenticijs. de quib. nō pñtia disponere in vira pñtis.
etiā cū pñtis pñtis. iuxta ea q. nō. in. d. l. pñtia. S.
ego dico cū pñtis. Pa. ibidez q. pñtia. q. statim p.
ingressum gaudet illo pñtis aut. pñtis. R. de epi. et cle. ex quo qd est laicis aduenticiū
est clericis quasi castrense. et ideo pñtis pater
in vira sua usufructu illoz bonoz. pariformiter
dico in aduenticijs aduenientib. post ingressu
do. tñ Antō. in. d. c. in pñtia. tenet pñtis. l. i.
q. nō poterit disponere.

¶ **W**dr. de libris dat. a pñtis filiis familias. R. q.
trāsibūt cū eo ad religionē fm dispositōne igre
dientis fm Jaco. de raue. et recitat Pa. in. d. c.
in pñtia. q. censent quasi castreñse peculij. Pe
trus hō dicit B vey in libris collatis doctorib.
vel mātis. Sec. in datis scholarib. Et B idē se
quit Bar. in. l. filie. l. fami. her. et hoc verius.

¶ **W**dr. religiosus succedat in bonis pñtis et
bmoī. R. q. sic. nec pñtis pñtis eos exheredare
pñtis crimē ingratitudinis pñtis in seculo. l. d.
epi. et cleri. l. deo nobis. xix. q. iij. c. fi. Fallit i. fra
trib. minorib. d. cle. ex iui. q. nō succedūt d. iure.

¶ **W**dr. Qualiter agat monasteriū in pñtis in qbus
succedit vel ei acquirunt. R. Pa. in. d. c. in pñtia.
q. agat his actiōib. q. b. ille egisset ate in

gressum et p. gestis antea p. ipm tenebit monaste
riū inquantū ad ipm monasteriū puenit de bo
nis ingressi. fm Anno. ar. l. ij. l. de impu. et al.
sub. Del forte et verius in tortu. s. possit petere
restitutionē tenendo q. monasteriū iure succes
sionis venit. vt. s. monasteriū. s. iij.

¶ **W**dr. ingressus possit renouare testm factum
ante ingressum. R. Pa. in. d. c. in pñtia. q. ad fñs
miores nō ē dubiū q. nō pñtia. s. q. ad alios tenet.
De. et Ly. in aut. si q. mulier. l. de sa. san. ec. q.
sic. S. Bar. distinguit. Pa. tenet q. nō pñtia vllō
modo pariformiter non poterit facere testm si
ante non fecisset. q. ex quo pñtis est moriē mū
do. Et hoc credo verius.

¶ **W**dr. religio tollat crimē ingratitudinis. R.
q. tenet cōiter q. sic. in. c. ij. de aposta. et in. c. vl
ti. de eo qui fur. or. susce. et in. c. quantū libet. xl.
vij. di. et in. c. non liceat. xix. q. vlti.

¶ **W**dr. si pñtis ad mortē et liberatus tali
pñtis. q. si egrediet pñtis pena pñtis. si ingre
dit et petitus ab vxore egrediet vt tenet. R. non
pñtis illa pena fm Berro. brix. in questionī
bus suis. q. i. et sequit Albi. in. d. aut. ingressi.
Ratio q. coactus erit.

¶ **W**dr. retrahēs aliquē ab ingressu religionis
teneat restituere. R. fm Ri. in quol. iij. q. xix. q.
aut retrahit q. nō credit aptū religiōi siue vtilē.
et si B credit. pñtis sic nō tenet religiōi. q. pñtis
dānū ipius ipedit. Aut scdo retrahit pñtis
vtilitatē suā. et si ē spālis. puta q. eius pñtis bñ
vuit. sic nō peccat. q. ex caritate possum potius
bonū meū spāle pñtis q. alterius. Idē dice
rem qñ retrahit q. videt q. vult intrare religio
nē in qua nō vuit regulariter fm qd tenetur q.
sic pñtis bonū eius. Si hō est tñtis. puta q.
sperat pñtis. honoz et hmoī. si steterit in se
culo sic peccat q. tñtis pñtis spāli nō tñtis te
net religiōi. s. subtracto. orādo. bonū pñtis
do. et salutē pñtis plus q. pñtis. Aut. scio retra
xit ex amicicia. et si ē naturalis aut pñtis
tatis sic s. peccet nō tenet religiōi tñtis. Si hō ē
amicicia lasciuia sic magis peccat et tenet i. istis
duobus subtracto et magis. in scdo q. in primo.
vt dixi. pñtis bonū eius nō tñtis religiōi. Aut
qñto retrahit aīo ipedit vtilitatē religiōis et
sic tenet fm posse suū facere q. illa pñtis intret
et sic nō pñtis satisfaciāt religiōi ad arbitriū boni
viri vel meliorē ad eam inducat. Et etiā subtra
cto si nō pñtis iducere vt intret religionē fm q.
dixi. pñtis salutem eius sollicitus q. prius
obligatum vero religiōi retrahens fm Sco. in
iij. di. xv. tenet laborare vt redeat et si non pñtis te
net ipse si ē pñtis idonea et habilis religiōi reli

gionē intrare. vt sic satisfaciatur religioni ⁊ orare
re p aduerso. vt dicit q fecit Ray. **¶** go tñ credo
q si nollet intrare nō ppter ea eēt ī statu dānatio
nis s; sufficeret ei q pposse alio mō satisfaceret
religionē. ⁊ etiam ei quem peruertit.

¶ Præ religio minuat pctm. **R.** q l3 pctm reli
giōsi sit gūius pctō seculariū. vñ rōe voti s qd
facit. rōe pceptus si maior adest. rōe scādali
tñ ceteris parib; dico pctm religiosi eē leuius
pctō seculariū. pmo ppter intētiōez quā bz erectā
ad deū l3 ad horā intercipiāt ex q defacili reuer
tiēt tñ qz bz plura q eū reducūt ad delectationē
īpīus pcti. **B. ex. S. lbo. xxi. q. clxxxvi.**

¶ Que pceptū religiosi vniuersalit. **R.** mul
ta. ⁊ pmo in cle. religiosi. de pui. sūt nouē. j. scri
pta. **¶** 2o ne ī finonib; eccīaz p̄latis detrahāt
Intellige ad spālia descēdēdo. **¶** 3o ne retra
hāt aliq ab eccīaz suaz freqntia. s. detrahēdo
eis ⁊ hñdi illicitis. **¶** 4o ne pñciēt indulgē
tias indiscretas. s. falsas. vel fm q dico indul
gentia. s. vlt. **¶** 5o ne retrahāt testatores a
restitutōib; debitis aut legatis matricibus ec
clesiis faciēdis. **¶** 6o de pal. in. iij. dixit q pnt
pcurare vt magis eis legēt q alteri. dūmō nō
faciāt cū vbi illicitis. aut aio maligno s eccle
sias matrices. qz nulli aufert suū cū nullum ius
irep acqsimisset. **¶** 7o frater **Aluar** t3 q peccant
mortalit. ⁊ b vidēt veri? in religiosiis. **¶** 8o in
alio casu ab isto. qz tñc hēret locū opī. **¶** 9o. Qui
to ne legata vñ debita aut male ablata incerta
sibi vel sui ordinis fratrib; vel pñtib; in alte
rius p̄iudiciū fieri l̄erogari p̄eurent. **¶** 10o ne
absoluāt a casibus reservatis pape l̄ēpis. **¶** 11o
oīa in d̄tute sancte obīe ⁊ sub intermīatiōe ma
ledictōis eterne inhibēt. **¶** 12o sub eadē p
hibitiōe. p̄hibēt eis ne psonas ecclesiasticas. p
ferrim corā iudicib; delegatis a sede ap̄lica s
eos iusticiā psequētes vexare idebite. aut ad lo
ca plura p̄ferrī multū remota puenire p̄sumāt
¶ 13o p̄cipit p̄latis religiosiis ad qd aliqd p
uenit occasiōe pmissoz q nisi īfra mēsem plene
satisfecerint ecclesiasticis dānificatis de eo qd
ad eos puenit postq fuerit rēq̄siti īpō iure sint
suspēsi. ⁊ qusq debita fecerint satisfactionem
¶ 14o ne mīstrēt extremā vñctiōez eucharistie
sacm. solēnizent mēimōnū nō absoluāt excōi
catos nec absoluāt a pena ⁊ a culpa. de q dic vt
s. excōicatio. v. casu. xij. **¶** 15o nullus religi
osus p̄t vigore l̄ēaz apostolicaz vel legatorū
alibi puenire aliq sibi subditū rōne aliqz lo
coz nisi corā eo corā q de iure puenit. **¶** 16o. de
referi. **¶** 17o nullus religiosus p̄t eligi in
p̄latū alterius religionis vel habitus nisi solū

in ep̄m. **¶** 18o. de elec. **¶** 19o decimo p̄hibent alie
nare p̄lati religiosi res eccīe. vt in **¶** 20o. de re.
ec. nō alie. vide. j. suspensio. i. s. xxi. **¶** 21o. de
cimo p̄cipit eis ne ad iurandū vouendū. ⁊ c. in
ducāt aliqz vt sepulturā eligāt apud eos. de q
j. sepultura. s. xxxv. **¶** 22o. de decimas
ecclesiis debitas vsurpēt. **¶** 23o. de decimis. de
q. s. excōicatio. vñ. casu. xxxv. **¶** 24o. de decimo
p̄cipit medicatibus ne aliq ad p̄fessionē reci
pian ante p̄pletū annū quintūdecimū. c. nō so
lum. ⁊ c. p̄stitutionē. de regula. li. vi. **¶** 25o. de
cimo ne statū biganaz foneant. **¶** 26o. de religi.
do. vide excōicatio. vñ. casu. xl. **¶** 27o. de decimo
qz horis debitis in ecclesiis eoz officiū p̄soluāt
¶ 28o. de cele. missi. **¶** 29o. de decimo octauo q nō dimi
tant habitū sue religiōis. nec vadant ad studia
vel p̄bica aut leges audiant. c. vt p̄culosa. ne
cle. vel mo. li. vi. vide excōicatio. vñ. casu. vij.
¶ 30o. de decimo nono q nō dicant aliqua vt retrahāt
audiētes a solutione decimar. ⁊ q rēq̄siti p̄di
cent de eis populo. ⁊ q p̄fessores nō omittant
facere p̄sciam p̄fessionibus. cle. cupientes. de pe
nis. vide excōicatio. vñ. casu. xliij. **¶** 31o. de
decimo q mendicantes nō capiāt loca de nouo. c. cū ex
eo. de excels. p̄la. li. vi. ⁊ cle. cupientes. de penis
vide loca p̄tutū. ⁊ s. excōicatio. vñ. casu. xliij.
¶ 32o. de decimo p̄cipit q nō celebrēt in castris vel vil
lis. nisi quatenus eis a iure p̄cedit. c. ep̄oz. de
pui. li. vi. **¶** 33o. de decimo p̄cipit q seruēt interdictū
qd cū qz qd viderint suare matricē eccīam. cle.
i. de sen. exc. vide interdictū. **¶** 34o. de alia p̄cipi
unt monachis. de quib; vide. s. monachus. s. x.
⁊ idē de cessationibus. a diuinis. in. d. cle. i.

Religiosus locus dicitur oīs domus. mona
steriū. tēplū. hospitale. ⁊ quēcūq alia au
toritate pape. vel ep̄i ad pios vsus edificata.
de reli. do. c. de sinodo ch̄is. ⁊ c. ad hec. **¶** Secus
si sine auctoritate ep̄i vel pape sunt edificata a
p̄ncipio vel ex post facto. de p̄se. di. i. nemo. qd
est s leges que volūt q vbiqz sepeliāt aliquis
locus ille sit religiosus. q non est verum p̄ ter.
c. fin. de sepul. ⁊ ibi sequitur **¶** 35o.

¶ Præ loca religiosa possint ad humanos vsus
transferri. **R.** q nō. d. c. ad hec. xxi. q. ij. nulli.
¶ 36o. de quos dñt regi p̄fata loca. **R.** q p religi
olos. ⁊ si nō vñt regl dñt expelli ⁊ poni aliq
districtiores vite. aut saltez clerici seculares. si
alias n pnt remanere ordinata. ⁊ hoc p̄t ep̄s si
ne papa. fm glo. ⁊ Jo. an. ⁊ **¶** 37o. de c. inter quatu
or. de reli. do. **¶** 38o. fallit in hospitali. de q vide. s.
Hospitale. s. ij.

Religiosi sanctoz eē venales nō pnt. l. ne
mo. la. ij. **¶** 39o. de sa. san. ec. nec extra a p̄f. m

ostendi debet. nec de nouo inuēte in publico venari. nisi prius auctoritate romani pontificis fuerint approbate. de reli. et ve. san. c. ij. p̄cipiē plaris ne p̄mittant varijs figmētis et falsis doctumētis decipi hoīes qui vadūt ad leoz ecclesiasticas cā veneratōis p̄p̄ miracula que ibi fiunt. sicut in plerisq; locis cā questus fieri consuevit in. d. c. ij. et dicit p̄a. in. d. c. ij. q̄ etiā dicuntur vendi q̄n p̄questu ostenduntur.

¶ Quia auctoritate p̄nt corpa scōz et coz reliquie trāfferri. R. q̄ soluz auctoritate pape vel epi aut scē sinodi. de p̄se. di. i. c. corpa. vbi dicit Johannes B. vep q̄ corpus ē traditū p̄petue sepulture. L. de reli. et sum. fu. l. vlt. nisi necitas imineat. q̄ tūc sufficit auctoritas p̄sidis. p̄uin. cie. l. i. L. de reli. et sum. fu. q̄ q̄n non sunt tradite p̄petue sepulture. tūc bene possunt transferri sine alicuius auctoritate ad aliū locū religiosum. L. eo. l. si necdum.

¶ Quid si furtiue subtrahant. R. fm Rod. sa. cilegiū est. xvij. q. iij. quisquis. etiam si ex deuotione hoc faciat fm eundem et Bug.

¶ Vep sit symonia reliquias vendere. R. fm Ray. et Hoff. q̄ sic. i. q. i. qui studet.

¶ Vep reliq̄e scōz debeant portari ad collum. R. q̄ nō. ar. dictaz. l. si necdū. et l. vltime. et d. c. corpa. l. z possent poni sup aliquo p̄ aliquo tēpore ex magna cā. ar. d. l. i. et B. tene. q̄uis L. bo. xij. q. xvi. teneat q̄ liceat ex deuotione sine aliqua superstitione super se portare.

¶ Remissio peccati p̄ auctoritatē fit a solo deo. i. q. i. c. ita. et c. vt euidēter. de pe. di. l. xbum. p̄ officiū aut seu misterium fit a plato et iā malo. xij. q. v. remittit. p̄ meritū sō solū a bono fit. i. q. i. remissionē. de p̄se. di. iij. q̄n.

¶ Que requirunt in peccatore vt fiat ei remissio peccati. R. Petrus aureo. in. iij. di. xvij. q. i. q̄ nisi meritū xpi applicet actualit̄ isti vel illi nulla culpa p̄cti delet cū solum in p̄tute passionis xpi delect. et ideo cū facta sint imediatū applicatiū passionis xpi ad nos oī si culpa d̄z di mitti q̄ p̄ aliqd̄ faciem vel de facto exhibet vel in voto fiat. p̄terea adultus quātūcūq; p̄triet nisi simul p̄currat oris p̄fessio in facto vlt ad minus in voto nō p̄sequit remissionē p̄cti. de remissio. vnde. s. indulgentia.

¶ Remittere idem est q̄ dare. vt p̄z in. c. veniens. el. i. d̄ testibus. et i. q. iij. c. ea que. in glosis.

¶ Renunciatio est rei vel iuris p̄p̄i facta scienter legitima refutatio. vñ. q. i. q̄ peri culosum.

¶ Qñ renunciatio d̄z illegitima. R. q̄ ex tribus

primo rōe p̄sone renūciat. vtp̄ta q̄ ē mior. d̄ iudi. c. si annū. li. vi. aut ali. q̄ nō p̄t renūciare.

¶ Secdo rōe p̄sone in cuius manu fit renūciatio ē illegitima. c. cū dilecti. et c. admonet. et c. q̄ in dubijs. de renū. vbi nulli ecclesiastico l̄z renūciare alicui b̄nficio ecclesiastico nisi i manu sui p̄lati ad quez p̄inet collatio. d. c. admonet. xvij. q. ij. abbas. q̄d limita in beneficio acq̄sito p̄. c. veniens. de renū. et in ep̄atu qui nō p̄t renūciari nisi in manibus pape. c. nisi. de renū. Qñ aut possit tractatus haberi sup renunciatione vide symonia. et c. xij.

¶ Vep renūciatio alioz iurū sit fīda aduersario. R. q̄ sic. et notario publico. et iudici noīe aduersarij recipientis. l. ij. ff. rē pupi. sal. fo.

¶ Tertio rōe rei q̄ renunciari nō p̄t d̄z renūciatio illegitima. Nam iuri naturali et agnationis et sanguinis nemo p̄t renūciare. vt. l. ius sanguinis. ff. de re. iur. et l. ius agnationis. ff. de pact. Iuri vero positio q̄ p̄cernit certam formam vel solēnitatem nō p̄t quis renūciare. vtp̄ta q̄ testm cū tot testibus. vel stipulationes fiant certo modo. l. nemo p̄t. ff. de leg. i. facit. c. quia p̄pter. de elec. et c. cū esset. et q̄d ibi nō. de testa. Si vero non p̄cernit certam formam vel solēnitatem sed publicam vtilitatem. similiter non p̄t. l. ius publicum. ff. de pac. et in. c. si diligenti. de fo. p̄pe. Si aut p̄cernit publicam et priuatā et publica p̄t separari a priuata. sic p̄t quantū ad priuatam. l. iuris gentium. §. sed et si paciscat. ff. de pac. puta ius dat actionē pro aīali morbo so. tñ partes possunt pacisci vt nō possint agere. facit tex. cum ibi nota. in. c. euz venissent. de insti. Si vero non p̄t separari. sic renūciari nō p̄t d. c. cū venissent. Si vero fit solū in fauorē priuatum. tunc ille in cuius fauore est p̄t. d̄mmodo nō sit p̄tra bonos mores vel nō inducat ad peccatū talis renūciatio. q̄ nō valeret. vt. l. i. alia. §. elegāter. ff. solu. ma. et l. zuenit. ff. de pact. do. Si aut fit solū in odium alterius. tūc si cessat rō illius odij p̄t renunciari. vt in. l. si. L. ad mace. alias non. vt. l. tñ si. ff. ad mace.

¶ Quid si aliquid sit introductū in fauorē amboz. R. q̄ alter sine altero renūciare nō p̄t. vt dicit glo. in. c. ad apostolicam. de regula. facit. l. q̄d fauore. ff. de legi. vñ d̄z q̄ i cōi iure porior est p̄ditio p̄bibentis. ar. ff. de serui. vñ. p̄z. l. per fundum. ff. cōi diui. l. sabinus. ff. de libe. cā. l. ij. iij. et iij. Si tamen aliquid p̄cedit a pluribus siue vniuersitari. sed in fauorem principaliter p̄ticularium. sic bene possit quilibet renūciare iuri suo. et sic loq̄t. c. ad apostolicā. p̄dictū. et c. dilecti. de fo. p̄pe. Fallit Bū p̄uilegio. q̄ l̄z p̄cer

nat favorē tertij p̄t impetrans renūciare aūq̄
sit p̄sentatū. nisi app̄eat q̄ p̄cedēs statim volu-
it p̄cedere ius illi tertio. q̄z cōiter nō acquirē
nisi in p̄sentatione. l. renūciare. 7 quod ibi nō.
Bar. ff. de dona. Idem dico q̄ renūciare non
potest si sunt p̄cesum motu p̄prio.

6 ¶ **Dez** exemptus possit renūciare exemptioni
vide. s. exemptus. §. v.

7 ¶ **Qualit̄** fieda ē renūciatio. R. q̄ p̄mo volun-
tarie. vij. q. i. q̄uis. Itē sciēt. 7 id q̄n q̄s aliqd
ius ignorat d̄z ei notificari. vt aut. q̄uo op. ep̄os
§. i. ḡit ordinam. q̄z ei q̄d ignorat renūciari n̄ p̄t
l. mē. ff. d̄ ioffi. testa. Et h̄ ē p̄ notarios q̄ ponūt
clausulas renūciatōis q̄s ignorāt q̄ p̄būt. 7 p̄
pterea tenēt eis de dāno q̄ alit̄ nō incurrisent
puta q̄z nō renūciassent si sciuisent. Tertio sine
coactione. q̄d me. cā. ad audiētā. Quarto quo
ad b̄nficia ecclesiastica d̄z fieri pure 7 absolute
de offi. dele. c. ex p̄te. el. i. de symo. ex insinuatī
one. Vñ dans vel remittens vel renūcians ali-
quid sp̄iale pacto vel p̄ditione tp̄ali interueni-
ente symoniacus est in si. i. q. i. c. q̄ pio.

8 ¶ **Sed** nūquid si renūciat absolute. tñ in mēte
gerit vt sibi aliqd tp̄ale det. R. q̄ symoniacus
est. de symo. c. tua. in fi. **Dez** ē q̄ sola p̄ntia abo-
letur. c. vlti. de symo.

9 ¶ **Dez** q̄s possit renūciare liti sup̄ b̄nficio ec-
clesiastico l̄ sp̄iali aliq̄ tp̄ali sibi dato. R. pa. i.
c. cū p̄dē. de pac. q̄ n̄ ē si recipiat illud noīe ex
p̄fāz q̄z si renūciās bz ius renūciat sp̄iali tp̄a-
li dato. q̄ ē symonia. d. c. ex p̄te. 7 q̄d ibi nō. Di-
cit tñ. d. Antio. i. c. n̄ sine. de arbi. q̄ v̄z p̄positio
auctoritate sup̄ioris. vt p̄ b̄nficio q̄d dimittit̄
det̄ aliqd tp̄ale. c. nisi. d̄ p̄bē. Sec̄ si fiat aucto-
ritate p̄rium. q̄z sic ēē symonia nisi q̄n bz orit̄
a iudice. puta q̄z p̄promissus ē i eo. l̄ ipe sic diffi-
nit. Et l̄ gl. i. d. c. cū p̄dē. dicat n̄ sufficere nisi
iueniat pape p̄firmatio. tñ cōf̄ doc. ibid̄ tenēt
cū opi. d. Antio. q̄ n̄ req̄rāt. 7 ibi Pa. sequit̄.

¶ **Dez** q̄s possit dare pecuniā alteri vt desistat
a lite q̄ ē de re sp̄iali. R. p. i. in. d. c. cū p̄dē. q̄ si
sit cert̄ b̄re ius i illo b̄nficio. b̄n p̄t dare aduer-
sario sine symonia vt desistat vel ne litē moue-
at. Si x̄o nō sit cert̄ s̄z dubitat. tñc nō p̄t nec
excusat auctoritas pape i b̄nficio. q̄d ānerā bz
p̄tatem clauit̄. q̄z vt data pecuniā p̄ illa p̄tate
sp̄iali. facit. d. c. ex p̄te in simili. 7 q̄d nō. i. q. iij.
saluator. 7. c. ex mulc̄. In alijs aut̄ b̄nficijs b̄n
excusaret auctoritas pape cū talis symonia sit
de iure positio. fm glo. in. d. c. cū p̄dem. Qd̄ no-
ta q̄z pauci aduertunt hodie. Posset tñ index p̄
bono pacis ex officio suo p̄ponere partes vt ha-
bens ius in beneficio det̄ aliquid nō habēt ius

fm formā. c. nisi. de p̄ben. fm Pa. in. c. super eo
de transac.

¶ **Quid** de illo q̄ expectās p̄ime vacaturā p̄i
mā in aliq̄ ecclia renūciat p̄rie tenui vt p̄cluda-
tur via alteri expectātī. R. q̄ p̄ b̄ nō ipedit p̄i
mū expectārē si b̄ p̄t p̄bari. Si x̄o pingui⁹ resi-
gnātī p̄ferat̄ eo ipso detegit̄ fraus 7 carebit b̄i-
ta quā resignauit. 7 ābita. de renū. c. si te. li. vi.

¶ **Dez** renūciatio iuris futuri valeat. R. q̄ si
ius futuz apparet sic valet. si aut̄ n̄ apparet ad-
huc nō valet. q̄z pacta n̄ referūt̄ ad ea q̄ appare-
re p̄nt. vt i. l. i. lege. 7 alijs p̄cor. ibi positio i gl.
ff. de p̄bē. emp. 7 q̄d nō ē renūciari n̄ p̄t. l. tres
fratres. ff. de pac. Sed de b̄ vide Bar. in. l. p̄di-
ctionis. l. de pac. q̄z p̄az ad nos.

¶ **Quid** faciet platus q̄ b̄nficiū bz p̄ symoniā.
vel alias intrusus ē. R. q̄ tenēt renūciare. 7 si
ep̄s est 7 est in articulo mortis. nec p̄t adire pa-
pā. nō tñ d̄z dimittere possessionē quā de facto
bz sine licentia pape. sed abstineat a p̄ceptione
fructuū excepta stricta necessitate vite. 7 q̄rat
q̄ cito poterit resignare. Et de hoc vide Ber.
Inno. 7 Host. de renū. nisi cū p̄dem. 7 Archi.
vij. q. i. eum qui.

¶ **Represalia** d̄z rez aliaz generalis p̄ten-
tio auctoritate p̄ncipis vel ciuitatis p̄re-
cōpensatōe dāni dari indulta. elicīt̄ ex. c. dñs.
xxij. q. ij. 7 ē q̄n vnus de vno dñio nō valēs p̄se-
qui ius p̄ aliquē de alio dñio retinet res oīm q̄
sunt sub tali dominio p̄ satisfactioe.

¶ **Dez** sine licite. R. q̄ sic. q̄n ista interueniūt
Primū q̄ dñs l̄ ciuitas req̄rat̄ vt emēdet q̄d a
suis ip̄robe factū ē. Secūdū q̄ p̄stet de negligē-
tia iusticie admistrade. Aduerte b̄ fm Bar. in
tractatu de rep̄salis. q̄ aliqui sup̄iorē bz ille q̄
d̄z dare de iure s̄z nō de facto. vt puta q̄z nō obe-
diēt̄ ei sicut ip̄atori. 7 tñc nō est necē adire sup̄i-
orē. Aliq̄n bz sup̄iorē de facto s̄z nō de iure. vt
puta q̄z tyrānus ē dñs. 7 si fuit elect⁹ ex timore
vel p̄ vim. 7 h̄etur cōf̄ p̄ dñō. sic valēt q̄ facit
fm Anno. i. c. nihil. d̄ elec. 7 sic d̄z adiri. Si x̄o
nō fuit elect⁹ s̄z p̄ vim occupat dñum. 7 habet
cōf̄ p̄ tyrāno. sic cū nō valeat q̄d facit nō ē ne-
cesse vt eū adeat. Aliq̄n bz sup̄iorē de iure 7 de
facto. q̄z ē ver⁹ dñs 7 ei obediēt̄. s̄z tñ n̄ expedit
creditori eum adire. puta q̄z expenderet plūq̄
sit p̄ncipale debitū. vlt̄ ē paup̄. tñc fm Bar. vbi
s̄. p̄t p̄cedere sicut. si nō haberet sup̄iorem eius
debitor. ar. l. si seruos. ff. de pigno. ac. 7. l. medi-
terraneae. l. de anno. 7 tribu. 7 sic p̄z q̄n p̄dicta
duo nō req̄runt̄. Tertiu q̄ index p̄ri⁹ det̄ sniaz
sup̄ negligentia 7 iusticie defectu 7 p̄cedat au-
toritatē rep̄saliaz. Limita b̄ v̄z q̄n nullus in

nem supior q̄ de iuritate vñ dñō negligēte faci
at iusticiā fm̄ Guil. ep̄m p̄cordiēse. qz si iueni
rē supior nō valeret auctoritas iudicis p̄p̄ q̄
ad illos q̄ nō sunt sue iurisdicōis. 7 ita itelligit
c. dñs. xxiij. q. ij. qz citas plectēda ē p̄ suū. f. iudi
cē p̄cor. 7o. de fant. 7 Frācisc⁹ xcellēsis. in. c.
vnico. de iureiur. li. vi. Quartū qz nō excedant
dñū. Quītū qz nō extēdat ad clericos vñ eccle
siasticas p̄sonas. Nec elicio ex Archi. i. d. c. vni
co. Sextū fm̄ Directoriā ti. de pignozib⁹. qz nō
fiant in p̄sonis. qz istud ē iniquū. qz in p̄sona ali
us p̄ alio gūet. 7 fm̄ ip̄m nulla p̄suetudo vale
ret. cū sit p̄ria legib⁹. 7 de ac. 7 obli. l. ob es ali
enū. 7 aut. ibidē. imo 7. 7. que res pigno. obli.
pos. l. q̄ filios. 7 in aut. vt nulli iudi. §. qz x. o. 7
7. ne vxo. p. ma. l. vlt. 7 aut. ibidē §. oio. alias
istis nō p̄currētibus qui ip̄is rēp̄salis vñ qua
druplū restituere cogit 7 actione p̄ qua hoc fa
cit cadit. vt in aut. ne pignozationes fiant que
est p̄dicta aut. sed oio.

7 Sz nūquid tenet ad restituēdē q̄ aliqd p̄ re
p̄salis illicitas erigit ab illo q̄ a suo debitore
7 Archi. in. c. 7 si pignozatōes. qz sic. nec aliq̄
saluari poterit nisi restituat. xxiij. q. vi. si. res.
de vsu. cū tu. de re. iur. non remittit. li. vi.

7 Quid de illis q̄ rēp̄salis p̄cedit ē ecclesia
stias p̄sonas. aut eozuz bona. vide excoicatio.
vi. casu. xxiij. 7 interdictū. iij. quasi in fi.

7 Quid rēp̄salis p̄cessa ē. puta florētinos dēat
erendi ad florētinos hñtes domiciliū Genis.
7 fm̄ pa. l. c. qm̄. de offi. or. qz n. qz odiosa facit
qd no. Bar. in. l. p̄nūciatio. ff. de verbo. sig.

7 Quid statuti possit fieri vt q̄libet possit capi
p̄ delicto alteri⁹. 7. Bar. vbi. s. qz ē terras vel
villas sibi nō subditas nō p̄t. sz bñ ē sibi subdi
tas. vt. 7. de oī agro def. l. i. 7 valet statutū qz
vroz possit capi p̄ viro fallēte. vt. l. satis. 7. in
q. ca. pi. vel hypo. ta. 3. Et filr filij p̄ p̄e. l. fi. 7
de p̄uile. etiā si non sit heres. Et aduerte hic qz
terre cū certis pactis submisit p̄cedōi dñō p̄ n
dicunt sibi subdite sz federate. 7 ideo ē eas non
valet tale statutū. Qd no. pro limitatiōe sexte
p̄ditionis in. §. i. dicte.

7 Sz q̄rit an tale statutū possit exerceri extra
territoriū statuet⁹. 7. Bar. vbi. s. qz sic p̄t age
re ē tales p̄ditione ex statuto. qz actio vbiqz seq̄t
eos qbus p̄petit. vt. l. fi. 7. de p̄scrip. lon. tem.
Qd limita nisi filius sortiret domiciliū alibi
anteq̄ p̄t rūperet. ar. l. ciues. 7. de incolis. Si
milis si filij eēt nat⁹ postq̄ rupit p̄t ei⁹. qz iura
intelligunt de filio erūte tpe quo rupit. l. inde
bitis. §. si extraneus. ff. d. noxa. 7. l. ticius. ff. de
testa. mili. Et ideoz dic q̄n statutū dicit qz hoies

vnus terre vnus teneat p̄ alio. 7. ille q̄ de no
uo est effectus illius terre nō tenet p̄ debitis an
tiquis. l. p̄uidendū. 7. de decuri. 7. qd no. 7. Py.
in. l. incolā. ff. ad muni. Similit̄ tale statutū in
telligit de debitis p̄tractis intra territoriū. nī
si aliud addat. vt. l. cū vnus. §. is qui. ff. de bo
nis aucto. iudi. possi.

7 Quid si tal⁹ q̄ habuit recursū ad iudicē de
bitoris 7 reportauit iniquā finiaz. 7. Bar. vbi
s. qz d̄z appellare 7 adire iudicē appellatōis. ali
ter rēp̄salienō erūt licite vel si p̄hibet appella
re. vel non est iudex appellatiōis. tūc p̄t recur
rere ad suū iudicem.

Residere debent clerici in suis beneficijs.
7 de hoc vide. s. clericus. vñ.

Rescriptum p̄rie est id qd p̄nceps scri
bit ad iuris p̄seruantia vt q̄n p̄mittit cām
decidendam inter aliquos 7 differt a p̄uilegio
qd est p̄tra ius quasi p̄uata lex. iij. di. p̄uilegia.
Et etiā differt a beneficio. qd stricte sumptū ē
grā p̄cessa p̄ter ius a p̄ncipe. 7 hec ē q̄ latissime
interpretanda est. vt in. c. olim. 7 qd ibi no. de x.
fig. Latissime tñ rescriptū accipit p̄ oibus istis
Nec Pa. in rubrica. de rescrip.

7 Rescriptū 7 p̄cessus p̄ ip̄m rescriptū habet
impetratū ab excoicato sup̄ alio q̄ sup̄ excoica
tionis vel appellatōis articulo ip̄o iure est nul
lum. c. i. de rescrip. li. vi.

7 Rescriptū p̄petuat p̄ solam citatōem. de re
scrip. ex tenore. 7. c. significauit. in. glo.

7 Rescriptū ip̄etratū tacita veritate. aut sug
gesta falsitate. 7. ē q̄cūqz alio tacito 7 exp̄sso qz
si tacitū nō fuisset vel false exp̄ssoz papa nō ita
faciliter p̄cessisset. non valet eo. ti. sup̄ l̄as.

7 Rescripta nō extēdunt ad res vel p̄sonas in
eis nō p̄p̄benfas. qm̄ p̄sonalia sunt 7 stricte in
telligenda. c. significauit. eo. ti.

7 Rescriptū nō viciat p̄t defectū l̄e vel silla
be. Secus si esset ibi falsum latinum. de fide in
stru. c. ex p̄te. in tex. 7 in glo.

7 Rescriptū p̄mū tollit p̄ secūdū posteri⁹ faci
ens mentōem de p̄mo. Si x. non facit mentio
nem nō valet secūdū p̄tra p̄mū ope exceptōis
vt in. c. ex l̄is. 7. c. pastoralis. de offi. deleg. fm̄
Boff. in summa. eo. ti.

7 Rescriptum inferi d̄z in l̄is citationis. fm̄
eundē Boff. p̄pter duo. Primo vt citatus sciat
iurisdictionem citantis. aliter non tenet p̄pare
re. Secundo vt possit deliberare.

7 Rescriptū p̄dit p̄ negligētiā ip̄etrant⁹ āno
lapso q̄ vti potuit 7 noluit. c. si aut. de rescrip.
7. c. plerūqz. Quis de iure civili durer p̄ decēni
um. 7. de diuer. rescrip. l. falso.

Rescriptū dī falsū ipetratū sine mādato. vt
i. c. nūlli. eo. i. glo. nisi ipetrēt ab his psonis a q
b^o de iurē n exigit mādātū. vt i. d. c. nūlli. i. fi. 7
c. ex pre. in fi. eo. ff. de pcura. l. 3. 7 de psona.

Item rescriptū sedis aplice aut legatorū ali
q^o n p^o ipetrari p iudice. nisi ille q^o i digitare
pstituit. l. canonic^o eccie cathedra. l. 3. psona
tū. 7 tal^o nō p^o audire cām nisi in locis ilignib^o
vel ciuitatib^o vbi possit copia hī pitorū. nec ali
q^o p^o pueniri p^o tute talis rescripti vltra vnam
dictā a fine sue diocesis. de q^o oibus. vide i. c.
statutum. de rescrip. li. vi. 7 q^o ibi nō.

Res inter alios acta nō p^o iudicat alijs nec
pdest. ff. qui po. in pig. ba. l. claudius. in fi.
7 de re iudi. c. q^ouis. Fallit in quibusdā casibus
vide in. d. c. q^ouis. glo. 7 doc. q^o p^o ad nos.

Quilibet in traditōne sue rei p^o pactū appo
nere. dūmō nō sit legib^o iprobatū. l. in traditōi
bus. ff. de pac. de p^odi. c. vez. in glo. Rem habe
re videt^o qui fruit p^ocio ei^o. ff. d^o v^o usufruc. l. q^o qui
p^ocio. Que de tota re v^odicāda dicta sunt eadē
7 de p^ote itelligēda sūt. ff. de rei. v^o l. q^o de tota.
Res vna 7 eadē diuerso iure cēseri nō d^oz. de de
ci. c. cum in tua. xij. q. ij. cognouimus.

Restitutio quid ē 7 quis restituere tene^o
Sciendū q^o restitutio est in p^ostinū statum
repositio. l. restituere. ff. de ver. signi. Dū dicit
tex. in. l. plus est. ff. de ver. sig. Restituere ē nō
solū p^ontiam reip^obere s^o etiā possessorēz facere
fructusq^o reddere. Sed q^o ius diuinū 7 canoni
cū v^oit aliquē verbo reddant p^o verbo restituere
vt in. c. cū tu. de v^osu. q^o est x^o b^o l^oariul^o restitui
ere. vt. l. x^o b^o reddendi. ff. d^o ver. sig. 7 aliquē ver
bo emēdent. vt in. c. ij. de rapto. Aliq^o x^o ver
bo satisfaciunt. vt in. c. in. l^ois. de rapto. 7 satisf
factū intelligit^o qualitercūq^o volūtarī satisfaci
at. l. si rē alienā. s. ois. ff. de pigno. ac. 7. l. i. ff. q^o
satisfda. co. Ideo ego hic restitutionē accipio
p^o quacūq^o satisfaccione faciēda p^oximo.

Quis tene^o satisfaccere. R^o q^o q^olibet q^o bz de ali
eno l^o q^o ad aliū spectat seu d^oz ex p^octu v^o q^o si. ex
maleficio v^o q^o si. v^o ex q^o cūq^o alia cā. ar. c. si res
xij. q. vi. 7. l. i. iusticia. s. iur^o p^ocepta. ff. de iusti.
7 iure. D^o vt meli^o intelligat^o p^o casus ifra scri
ptos fm ordinem alphabeteri annotabo.

Accipiens aliquid vt non accuset an teneatur
restituere. vide. s. accusatio. s. vi.

Accipiens aliquid in fraudē creditorū q^o te
ne^o. dic vt hic. j. in x. raptor. s. i. 7 in x. v^osurari
us. s. xvij. 7. s. alienatio. s. xvi.

Accipiens aliqd ab ecclesiasticis lab ill^o q^o nō p^ont
donare q^o teneat. vide donatio. s. xxxvij. 7.
s. clericus. iij. s. iij. 7 clericus. xij. s. xi.

Acquirēs ex p^octo aliqd. puta adulterio. sodo
mia 7 b^omoi q^o tene^o. vide. j. in x^obo mulier.

Administratoz bonoz alioz q^o teneat. vide
s. administratio. s. i. 7. ij.

Adulatoz obtinens beneficium an teneat resti
tuere. vide adulatio. s. ij.

Adultera p^ociens filium ex adulterio q^o te
neat. vide adulterium. s. iij.

Adultere fili^o quomodo tene^o restituere. vide
adulterium. s. v. 7. vi.

Aduocatus q^o tene^o restituere. vide aduocat^o
s. xij. 7. xij.

Alchimista quomodo tene^o. vide alchimia.

Alienatoz rei recipiēs ab eo q^o nō p^o alienare. vi
de alienatō. s. xij. 7. s. xx. 7 dōatō. i. s. xxxvij.

Alimenta denegans ei cui tene^o exhibere an te
neat. R^o q^o sic. 7 quis teneat. vide alimenta.

Ambaliatores q^o teneant. vide absens.

Aiam ledens rōnalem. v^oz teneat ad restōem.
R^o q^o sic. Pro cui^o intelligēcia est sciendū fm

Sco. in. iij. di. xv. q. ij. q^o est duplex bonum aie
scz naturale 7 accidentale. In bonis igit^o na

turalib^o aie cū sint incorruptibilia. sicut 7 ipsa
aia. nemo p^o eā ledere directe. 7 talia sunt bo

na illa sine quib^o nō p^otingit aiam eē. vt est itel
lectus libez arbitriū. voluntas. 7 b^omoi. J^odi

recte tū p^o quis in talib^o bonis aliū ledere fm

Bon^o. i. q. di. xxv. ar. i. q. iij. i. p^oris. s. v^ou talū p^o
uando. sicut si quis poculum daret. vel aliud fa

ceret q^o amētē aliquē redderet. v^o talis aliquē
taliter ledens. q^o dignā lesō recōpensationem

facere nō p^ont. maxime si in p^opetuam amenciam
deducit. Ideo arbitrio boni viri satisfaccere te

ne^o. arg. c. deteriores. vi. q. i. Dū p^o regula tra
dit cōiter a doc. vt no. Ri. in. iij. di. xv. ar. v. q.

ij. q^o q^o restitutio nō p^ont fieri fm damni datum
tunc arbitrio boni viri relinquit^o. Item dat a

liam regulā sup^odict^o. Ri. vbi. s. q^o q^o res male
abbata nō p^ont restitui. restitutio d^oz fieri in equi

uamenti si possibile est. extra ne lite pen. ali. in
no. c. eccie sancte. el. ij. 7 fm Sco. vbi. s. l^oz quis

digne nō possit satisfaccere p^orio de dāno sibi il
lato. nihilominus ex B nō liberat^o q^o nō teneat

satisfaccere saltē quantū p^ont. Dū in casu p^odicto
bon^o vir iudicabit vt perat veniā p^o se. vel si nō

p^ont p^o interpositā p^osonā. deinde vt satisfacciat fm
posse dāna que lesō 7 alijs suis eneniūt ex tali

lesione. vt. j. dice^o. de vulnerante 7 occidēte. in
verbo homicidii. In bonis aīe accidētib^o aīe

enūsmōi sunt bona grē mox 7 p^ont tū acqui
sita q^o acquirēda p^ont quis fm Sco. vbi. s. indire

cte aliquē ledere 7 disposittine. s. inducēdo ad
actus viciosos. seu p^octā quib^o talia corrūpūnt

puta p[er]aminando suo malo exemplo. suadēdo blandiendo. rogādo. p[re]cipiēdo. ut talia faciant et h[uius]m[od]i. et talis multo magis tenet ad restitūem q[uam] dānificantes in bonis r[ati]onabilibus. vi. q. i. sunt plurimi p[ro]pterea tenet doctrina. auxilio. p[ro]filio. orōne et h[uius]m[od]i. quantū p[re]t. et in se est p[er] seip[su]m et p[er] alios. dūmō p[er]m[itt]it occultū nō pandat. talem lesum ad bonū reducere. Directe autē in talib[us] bonis accidētaliibus nemo p[re]t aliū ledere q[uam] talia nō corrūpūnt n[isi] p[er] p[er]m[itt]it. et p[er]m[itt]it eē nō p[re]t. nisi sit volūtarium. xv. q. i. non est.

Apellās iuste q[uo] tenet. vid[et]ur appellatio. §. xv. Arbitr[ar]iter vel arbitrator quomodo tenetur. vide arbitr[ar]iter. §. i. et vi.

Archidiaconus q[uo] tenet si aliquid p[re]t de rebus ecclesie. vide archidiaconus.

Arras recipiēs q[uo] teneat restituere. vid[et]ur arras artifices facientes ea p[er] que p[ri]mi dānificantur. vide ars. §. ij.

Assessor q[uo] tenet. vide iudex. §. ix. et §. xxij.

Banēt iniuste aliquē q[uo] tenet. vid[et]ur bānū. §. i.

Bellantes q[uo] tenet. vide bellū. in p[ri]m[us]. et §. v. vi. vij. ix. x. vij. xvij. et xxij.

Beneficia ecclesiastica plura h[ab]ens q[uo] tenet restituere. vide beneficium. §. xxiiij.

Beneficij vacantis fructus vsurpātes quomodo tenentur. ibidem. §. xl.

Beneficiū iuste possidēs q[uo] tenet ibid[em]. §. xliij.

Beneficiarius nō dispensando fructus quomodo tenet. vide clericus. iij. §. i. Et q[uo] male dispensat. vide ibidem. §. iij.

Beneficiarius nō residens q[uo] tenet restituere. vide clericus. vij. §. iij.

Beneficiū recipiens nō intendēs p[ro]moveri q[uo] tenet. vide clericus. vij. §. v. et vi.

Beneficiarius existens in mortali q[uo] tenet restituere fructus. vide clericus. vij. §. v.

Beneficiat[us] p[ro]ducēs ad reliquēdū sibi q[uo] erat q[uo]s relictus eccie q[uo] tenet. vid[et]ur cleric[us]. xij. §. vij.

Beneficiarius non dicens horas q[uo] tenet restituere fructus. vide hora. §. xi.

Dix[er]e p[ro]ferens b[en]eficiū indigno teneat ad aliqd. §. fin. **C**ar. i. cle. i. de eta. et qua. q[uo] ultra peccatū mortale q[uo] p[ro]misit tenet ad restitūem totius interesse eccie quā lesit fm **D**e. de anch. ad instar magistratus qui minus idoneo tutelam pupilli p[ro]misit. ff. de magi. que. p[ro] totum.

Donesti possessor. vide possessor.

Canonica portio cui est restituēda. vide eo. ti.

Carcerrās aliquē q[uo] tenet. vide carcer. §. ij. iij. et v.

Cān dās dāno p[ri]mi q[uo] tenet. habes cā. §. vi

Cessationem a diuinis inducens quomodo tenet.

netur. vide cessatio. §. i. et ij.

Clericus non existens p[er]sonaliter horis canonicis et recipiens distributiones quomodo tenet vide clericus. vij. §. vij.

Clericus negociando quomodo tenet. vide clericus. ix. §. vi.

Comedens de alieno quomodo tenet. vide furtum. §. xxv. et hic in ver. raptor. §. i.

Comodans et renocans ante t[em]p[us] p[ro]modatum quomodo tenetur. vide p[ro]modatum. §. iij.

Comodatarius vtens re comodata ad aliū vsum quomodo tenetur ibidem. §. vi.

Comodans re vitiosam q[uo] tenet ibid[em]. §. vij.

Comodatarius si res comodata p[er]ijt q[uo] tenetur ibid[em]. §. xi. vel si deteriorat ibidem. §. xij.

Conculsiōem faciēs q[uo] tenet. vide p[ro]culsiō. §. ij.

Confessor absolvens quem nō potest q[uo] tenetur. vide p[ro]fessio. v. §. xiiij.

Consentiendo quomodo quis tenet. vide p[ro]sentire. §. ij. et furtum. §. xix.

Conservatorē faciēs intrromittere in his que debet quomodo tenet. vide p[ro]servator. §. i.

Consulēs dānū alteri q[uo] tenet. vid[et]ur p[ro]siliū. §. i.

Consiliarij locoꝝ qui faciūt statuta iniqua q[uo] tenentur. vide lex. §. xxij.

Contractū illicitū faciēs q[uo] tenet. **R.** q[uo] si p[re]ctus est nullus vel vsurari[us]. tenet etiā fructus restituere. nisi bona fides excuset eum. vt. i. p[ro]fessor. **S.** i. do. p[ro]c[ur]ator tenuit de iure l[eg]is possit rescindi. puta q[uo] min[us] iusto p[re]cio emptū et h[uius]m[od]i. tūc si nec dolus nec fraus interuenit. nō tenet fructus restituere. s[ed] supplere iustū p[re]ciū. hoc elicit ex l. ij. **C.** de rescin. v[er]o. et glo. in. c. cū dilecti. de empti. et ven. et in. c. per tuas. de dona. et c. illos vos. de pigno. **E.** t. l. i. **C.** de distrac. pigno. q[uo]d no. q[uo]d sepe in p[ra]ctica venit.

Contumeliator q[uo] tenet. vide p[ro]tumelia.

Cooperans in damno p[ri]mi quomodo tenetur vide furtum. §. xij.

Culpabilis ex q[uo] culpa teneat. vide culpa. §. vi.

Custos q[uo] tenet restituere. vide custos. in p[ri]nc.

Damnatoy restitutor[um] bona habentes quomodo tenentur. vide s. damnat[us]. §. ij.

Decimā fraudās q[uo] tenet. vide decima. §. xij.

Defendēs se q[uo] tenet. vide s. defensio. §. v.

Delegatus aliquid accipiens quomodo tenet. vide iudex. §. vij.

Denarios falsans. radēs. vel falsos expendēs q[uo] tenetur. vide falsarius. §. iij. cū seq.

Depositaris q[uo] tenetur. vide depositum. §. iij. iij. vi. vij. xij. et xv.

Detractor dic[er]e q[uo] tenetur sicut et p[ro]tumeliator.

Detractor q[uo] tenet. vid[et]ur de tractio. §. iij. et iij.

Dñs q nō bz iustū titulū. aut cui⁹ officiales de
linquūt qdō teneē. vide dñs. in pñ. 7. §. iij.
Donationē recipiens ab eo qui non pōt donare
qdō teneē. vide donatio. §. xxxviij.

Potē qñ teneē qd restituerē. vide dos. §. xxiij.
Emēs vel vēdens iniusto pñcio. vel rē viciosam
qdō teneē. vide emptio. §. viij. viij. 7. xxiij.

Petp scient emēs rē raptā vel furatam tene
at. **R.** q teneē ad quinq. siue sit pñmus vel secū
dus. rei qñq. ali⁹. vsq. in infinitū qui emit. qñ
idem iuris est ac si pñmus eēt. ff. de mino. l. 3. vbi
ff. de peti. here. l. 3. si lege. §. si aut. **P**rimo tene
tur restituere rē raptam nec excusat. l. 3. sit statu
tum determinans q qñ emit publice in mercat
to vel bñmōi sit ementis. fm **Pir.** ti. de fur. nec si
ne mortali petō pōt eam tenere. qñ scit ei⁹ dñm
fm **Host.** ar. c. cū vulturane. xij. q. ij. 7. l. ij. ff. de
fur. **S**cdo teneē si rē nō bz siue qz vendidit. vel
alit quōcūq. alienauit. siue qz amittit aut perijt
qñcūq. etiā violēter. siue qñcūq. casu ab vñ ce
cidit pñm restituere fm optimū statuz rei. l. i. fm
qd valuit pl⁹ postqz fuit ab ipso emptā. c. gñis
de resti. spo. 7. l. in re. furtina. ff. de fur. 7. l. si na
uis. §. si generalr. ff. de rei vē. rō ē qz furtū pñi
sitrē alienā iniusto dño pñtado. l. i. ff. de fur. **E**t
fur sp ē in mora. l. si p fure. ff. de pñ. fur. **E**xci
tur casus qñ rē dño loco 7 tpe obculit. 7 ipe eā
recipe recusauit. tñc em purganit morā. d. l. in
re furtina. **E**t id si pñt l deterioraret sine cul
pa sua nō teneret. **T**ertio nō poterit petere pñ
um a dño rei. l. in civile. **C.** de furt. etiā si statu
tū eēt qz posset petere. qz tale statutū ē p bonos
mores. nec etiā a vēditore in foro pñtioso. nisi
expēse cauerit. l. si mancipiū. **C.** de rei vē. **S**ec⁹
in pñcia qz bene posset a vēditore pñm recipere
7 rem eidē restituere. qz pōt sibi pñlere qz
alteri fm **Alex.** de al. in. iij. **Q**uarto teneē resti
tuere fruct⁹ pñptos 7 q pñpi potuerūt inter
medio tpe. d. c. grātis. exceptis expēsis. de qb⁹
dic. vt. s. expēse. §. iij. **U**ltimo pñt expēsas vo
luntarias. de q dic. vt. s. expēse. §. eo.

Quid si talis ignorabat fore pñbitū a iure
talia emere. **R.** fm cōiter doc. qz nihilominus
teneē sicut ille. de q in pñcedenti. §. dictū est. qz
hec pñbitio a iure naturali traxit originem cu
ius ignorantia non excusat.

Petp ignorātia facti crassa vel supina excu
set talia ementes. vtputa ep⁹s ex cōicabat tales
raptores. p qz emit a stipēdiario calicē 7 missa
le. aut qz cōit tenebat raptā fuisse pñbellū iustū
vñ habita sunt. **R.** **D**o. qz nō qz debuit cogita
re. 7 id siliter teneē sicut ille. de q in añ pñcedēti
q. dictū ē. ar. l. late culpe. ff. de ver. si. 7. c. aplice

de cle. exc. mi. c. q in bñanis. xij. q. ij. c. si capis.
xvi. q. i. **S**ilr teneē idē **P**o. d. illis q dubitabāt
nec tñ p posse qñierūt qd pariformiter teneē.

Petp emēs rē raptā vel furto bñram bona fi
de. i. nō credēs raptā silr teneē. **R.** q n. l. 3. bec
bona fides. v. sibi pñfert. **P**rimo qz bona fide
durante nunqz teneē eā restituere etiā si perijt.
l. ij. **C.** de fur. **S**ecundū qz fruct⁹ pñptos bo
na fide durate nūqz teneē restituere. l. bone fides
ff. de acq. re. do. 7. l. fruct⁹. 7. l. si ex diuerso. §.
si. ff. de rei. vē. l. 3. solū teneē restituere fructus ex
tantes. vel inquātū fact⁹ ē locupletior. de q dic
vt. s. fructus. §. i. 7. ij. **T**ertio qz si dictā rē alie
nauit vendendo. vel alio mō durante bona fide
nō teneē reddere pñm nec aliud. nisi solū lucrū
si extat. vel aliqd ex q fact⁹ ē locupletior. l. naz
7 l. nō natura. ff. de pñ. inde. **Q**uartū qz p ex
pensas qz fecit in bona fide circa rē pñtādā
vel meliorandam retinere. vt. s. expēse. §. iij.
Quintū qz si indice sñante restituerit eā bñbit
actionē etiā i foro pñtioso p vēditore. d. c. vul
terane. nō aut si ad sacerdotis imperiū restitue
rit. l. si rem. ff. de emic. **D**ñ pñlendu ē ei vt fa
ciat se citari in iudicio a dño rei. 7 citatus añ
ciet vēditore vt ipm defendat 7 fuet. **I**n pñcia
aut qualitercūq. restituerit eam dño vēditore
teneē ei ad pñm. c. si. de emp. 7 ven.

Petp emēs pñcia furata nō vt ea retine
ant s. vt restituāt dño. q alias ipa bñe si posset
aut nō p tā pñcio. possint pñm q emerūt a n
dño repetere. **R.** fm **Po.** 7 **D**onal. q sic. qz vñ
liter gñierūt negociū cui⁹ res erāt. 7 etiā expē
sas moderatas. nisi de re emptā habuissent vñ
litarē. qz tñc teneē pñsare fruct⁹ rei cū expen
sis 7 pñcio. ar. l. 3. an vltra. §. ij. ff. de neg. ge. 7. c.
cū dilecti. §. si. de accu. 7 si pñrent sine sua cul
pa. aut eas amitterēt nō tenerent. **A**duerte tñ
q in foro pñtioso nō credēs talib⁹ emptorib⁹
nisi publice pñstati fuissent qz ea intentōe eme
runt. ar. l. nēsenius. ff. de nego. ge. 7. l. ij. **C.** de
fur. 7 in. c. vnico. vt ecclesiastica benefi. licet se
cus sit in conscientia.

Quid faciet ille q emit rē quā scit fuisse raptā
nec inuenit dñm ei⁹. **R.** fm **Po.** 7 **D**o. q postqz
fecit diligenter iqsitōez. tñc teneē pñm ipi⁹ rei 7
ipaz rē dare paupib⁹ cū fructib⁹ ipi⁹ si emit ma
la fide. **S**i aut emit bona fide reddat eā rē vēdi
tori recuperato pñcio suo si pñt. l. si nō pñt restituat
rē pñm paupib⁹ cū fructib⁹ nō pñpt bona fi
de 7 publice fm pñliū **R**ay. vt oīs suspitio vite
tur 7 sic erit liberatus. ar. c. quatuor. xij. q. ij.

Petp emente rem ecclie sine solēnitare qdō te
neat. vide alienatio. §. xiiij.

Pecunia de pecunia alteri aliqd noie suo teneat. **R.** q. n. q. res empta e sua. secus si emisset noie illi cui erat pecunia. q. tunc res empta e illi cui erat pecunia. l. si patru. **C.** coia vtriusq. iudicij. q. l. si ex ea. **L.** de rei ve. q. l. ad pbatorem. **L.** de pba. Fallit B in re epta de pecunia eccie. vt. s. imunitas. **S.** xxi. Item de pecunia militis. l. si vt pponis. **L.** de rei ven. Item de pecunia pupilli. l. iij. **C.** arbi. tu. Item de pecunia data pugi. qn res emta marito. l. vxor. ff. de dona. inf. vir. q. vxor. Nam in istis casibus emptu etia noie suo efficit illius cui erat pecunia. In pscia tn teneret ad satisfactione si res empta non esset pdictis tm vtilis sicut pciu. **P**ecunia emens a furioso. p. d. i. g. o. vel minore q. b. m. o. i. q. b. vel p. i. u. s. vel iudicij e interdita p. r. a. s. vendendi teneat ea restituere. **R.** q. sic. q. male fidei possessor est qui p. interdita legu emit. l. quetadmodum. **L.** de agri. censu. q. colo. **E**xecutor vltime voluntatis qno teneat. vide executor. per totum. **E**xpense qn sint restituende. vide. s. expense. **S.** i. q. iij. **E**t. s. expensis. **S.** ij. **F**alsarius qno teneat. vide falsarius. **S.** iij. q. iij. vij. vij. ix. q. xi. **F**amulo infirmanti an teneatur dare salarium vide familia. **S.** ij. **F**ideiussori suo qn quis teneat. vide fideiussor. **S.** xv. q. xvi. **F**raudem facies legi qno teneat habes. s. fraus. **F**ugere faciens detentum in carcere p debito an teneat ad restitoez. **R.** fm do. **Q**o. de platea. i. l. quotiens. **L.** de. exac. tribu. q. sic. qd vez credo de illis q se liberare possent soluendo debitum. no de illis q ita sunt paupes q nullo mo pnt soluere. nec hnt pntes q p ipis soluere vellnt. qm tales iniuste detinent q p charitate si pari sunt cedere bonis. **L.** q. bo. ce. pos. l. i. q. no. glo. in. c. odoardus. de solut. qm q bonis cedit no dz pari cruciatu. nec carceres. nec vituperiu p debito facto ex actu vel qsi. l. si. **L.** q. bo. ce. pos. **E**t io improban puerudies in p. r. i. u. s. q. s. Aug. qua da appellat frustratoria q inhumanam q irratio nabile seueria. xij. q. vi. si res. q. io quatit cu longa q statuto firmata sit non valet. **P**ecunia facies fugere vel occultas officiales tpe sindicat teneat ad restitoez. **R.** fm bal. i. l. iij. **L.** de assel. q. sic. q. i. q. d. r. u. p. l. i. q. d. credo vez i pscia post pdepnatoz sz an solu teneat ad danu qd restituer debant ipi officiales. si sindicati fuisset. **F**ugere faciens in carceratum pro delicto an teneatur. vide fugere. **S.** i. **F**ur qno teneat. vide furtum. **S.** x. q. i. **S.** xij. cu seq.

ubi inuenies qno inssione. p. silio. p. sentu. q. cete ra p. ticipatione in furto quis tenetur. **B**edificans in solo alieno. vel de alieno. vel in danu p. r. i. m. i. qno teneat. vide bedificas p. totu. **H**eres qn tnt ex delicto d. f. u. c. t. i. v. d. beres. **S.** iij. **H**eres qno teneat soluere legata in testm minus soleni facta ibidem. **S.** v. **H**eres qno tnt ex actu l. qsi defu et. **S.** vi. ibides **H**eredes qn sunt plures qno tenentur ad debira q legata ibidem. **S.** ix. **H**omicida qno teneat ad restitoez. **R.** fm **S**co. in iij. di. xv. q. teneat tota vitam suam expendere p. tra infideles vel hereticos in satisfactione occisi. vt in ordib. ieiunij. q. h. m. o. i. qd si no p. t. n. o. vult s. facere. teneat saltu ad aliquam restitoez arbitrio boni viri. q. vltra eam teneat placare lesos quatit p. t. q. si occisus aliqs sustinebat teneat illis ad tanta satisfactione quatit vtilitate sine lucy occisus dedisset. q. extitit fm tps q veri s. i. f. u. i. s. s. e. t. v. i. c. t. u. r. q. o. p. a. t. u. r. s. i. c. u. t. e. x. t. i. m. a. t. l. b. e. r. e. d. i. t. a. t. u. p. p. u. t. a. t. o. e. z. ff. ad. l. fal. q. l. c. i. b. i. **S.** mo dus qz. ff. de transac. **C**onsiderabit q ars qua faciebat. q. l. i. t. a. s. p. s. o. n. e. q. e. r. a. s. q. l. u. c. y. q. d. a. c. q. r. e. b. a. t. q. b. m. o. i. v. t. f. i. a. t. d. i. g. n. a. r. e. s. t. i. t. o. q. d. l. i. m. i. t. o. v. e. r. u. n. i. s. i. q. s. a. l. i. q. u. e. o. c. c. i. d. i. s. s. e. t. q. e. u. a. g. g. r. e. s. s. u. s. e. q. o. c. c. i. d. i. s. s. e. t. c. a. s. u. e. d. e. f. e. n. s. i. o. i. s. i. z. a. l. i. q. u. i. t. m. o. d. u. e. x. c. e. s. s. i. s. s. e. t. q. z. t. a. l. i. s. n. o. s. i. c. s. t. r. i. c. t. e. t. e. n. e. r. e. t. q. z. d. i. f. f. i. c. i. l. i. m. u. e. i. n. s. t. i. t. u. p. a. r. e. d. o. l. o. r. e. **I**tem nisi q. s. ordie iusticie inef fecisset. **I**de dic de vulnerate aliquem irremedi abili. puta abscindendo mēbz vel mutilando q teneat. no solu ad placatoz ieiū expēsas in me dicos. sed etia ad oē lucy qd potuisset acq. r. e. r. e. **S**i aut vulnerauit remedialit no teneat vltra p. d. i. c. t. a. d. p. l. a. c. a. t. o. e. q. e. x. p. e. n. s. i. s. n. i. s. i. a. d. l. u. c. y. q. d. p. d. i. d. i. t. t. p. e. i. n. f. i. r. m. i. t. a. t. i. s. s. i. f. u. i. s. s. e. t. l. u. c. r. a. t. u. r. u. s. **I**is p. c. o. r. **R.** i. c. q. **L.** a. n. d. u. l. i. n. i. i. j. e. a. d. i. **H**oras canonicas clericus no dicēs qno teneat vide hora. **S.** vij. q. xi. **H**ospitalarij qn teneat restituere. vide hospitala le. **S.** iij. **I**eiunium frangens an teneat ad restitutionem vide ieiunium. **S.** xx. **I**mmunitate frangēs eccie qno teneat. vide im munitas. **S.** xx. xxx. xxxi. xxxij. xxxv. xxxvi. **I**mpediēs aliquem a psecutoe alic. bñficij. vtz teneat ad restitoez. puta voleba emere possidioz q tu ipediisti. l. aliqs volebat legare mibi aut donare. q tu obuiasti q b. m. o. i. **R.** f. z. **R.** i. i. i. j. di. xv. q. aut talis impediuit animo damnicandi proximum. q sic teneat arbitrio boni viri dam nificato. non tn tantum quantu erat illud bñfi cium qd nodu habuerat. maxie qn alias ne habe ret potuit ipediri. **F**acit ad B insti. de re. diui. **S.**

illo q̄ fuit. ubi h̄etur q̄ si q̄s bestia vulnerauit
et fugiēs alī eā accepit. q̄ sit accipiens. rō ibi
ponit. q̄ m̄tra accidere potuissent ne vulnerās
eā haberet. **Dicit tñ Lbo. xxiij. q. lxij.** q̄ si iā erat
dereriatū q̄ tal tñ ad equalens. de q̄ b̄es. s. le
gati. l. i. g. xxiij. aut fecit aīo p̄sulēdi p̄pe utilita
ti. et sic n̄ tñ si p̄cutauit p̄ viā licitā et mō lici
to. ar. ad B. l. i. q. ff. de no. ope. n̄c. et i. l. si i meo.
ff. de aq̄ plu. ar. vñ d̄t rex. i. l. n̄eo. ff. de re. in. ne
mo dānū facit. nisi q̄ id facit q̄d facere ius n̄ h̄z.
Fallit B̄m casu. de q̄. s. clericus. xij. g. vij.

Prz ipediēs rusticū iuste ne opas suas ereq̄t
aut piscatores et aucupes a caprōe pisciū l̄ auū
teneat ad restōez. **R.** q̄ sic. rō q̄ qñ res ē ad ali
qd destinata naturā q̄ ipaz iuste ipedit teneat
fm q̄d no. i. l. i. ff. de in. l. iurā. et i. l. si idē. ff. d̄ in
ris. om. in. et p̄ **Bar. i. l. i. ff. stipulatē. g. sacra. ff. d̄**
ob. et iō q̄ rusticū et venatori auferē suō p̄p̄
vñs q̄ erat sui p̄p̄ij iur. et fruct⁹ i eoz vñ casu
alit. et q̄ si feminalit p̄ctus. iō teneat ad restōem
dānū arbitrio boni viri q̄ bon⁹ vir attēdit si ve
rifihrer talē vñtitatē h̄uisset. et sic restituī faci
et. **Si xō verifihrer nō fuisset secuta. sic nihil**
faciet restituere q̄d placet **Bar. i. d. g. sacra. Et**
de B̄ vide. j. vñra. i. g. lxxvj. in fi.

Sz q̄d de fodiētib⁹ semina agri. **R.** fm **Rodo. q̄**
n̄ teneat ad oē q̄d poterat puenire sz ad tñ solū
quātū fruct⁹ agri in dubio illo vēdi potuissent.
Incēdiari⁹ qñ teneat. vide incēdiarius. g. ij.
Incēdiū partiētib⁹ rapiēs res qñ teneat. vel
destruēs domum. vide ibidem. g. iij. et iij.

Infideles spoliāns qñ teneatur. vide infideli
tas. g. vij.

Inuriator qñ teneat. vide iniuria. g. vi.

Inq̄sitor qñ teneat restituere. vid̄ inq̄sitor. g. v.

Insignia aliena assumētes qñ decipiūt p̄p̄i.
an teneat ad restōez. **R.** q̄ sic. et illi cui⁹ insignia
acceperūt. si aliqd dānū ē passus et populo de
cepto. et de hoc vide. s. insignia per totum.

Inuenta qñ sunt restituenda et qñ. vide. s. in
uenta per totum. et furtum. g. xxiij.

Iudens qñ tenetur restituere lucrātū ex offi
cio publico. vide iudens. g. xij. et vlti.

Iudicās fm allata qñ teneat. vid̄ iudicāt. g. vij.

Iudex petens salarium vel aliud qñ tenetur
vide iudex. g. vij. cum seq.

Iudex si ex negligentia damnificauit quomo
do tenetur. ibidem. g. xxi. et xxiij.

Iudex ex malicia dāns iniustā suā vel gra
uans p̄tes in nō dādo suā et h̄mōi. vide ibidē.

Prz iudices q̄ deputāt a populis vt iudicēt i
aliqb⁹ causis q̄ credūt boni viri. sz sunt iudices
ignari teneat ad restōem. si ex ignorantia deder

rūt iniustā suā. **R.** q̄ sic. si fuerūt i culpa ad in
quirēdū p̄itos aut alio mō. **Si xō de p̄ilio p̄i**
toz ipam dederūt et bona fide n̄ tenēt. eo q̄ ta
les n̄ p̄fiterent le p̄itos. nec locāt se p̄ iudicibus.

Prz iudex q̄ p̄p̄ metū iniuste iudicauit teneat
ad restōez. **R.** q̄ si met⁹ fuit q̄ potuit cadere in
p̄stātē viz. et cū accepit officiū nō credebatur ve
rifihr ad istd venire. sz mortaliē peccauerit. tñ
nō teneat ad restōez. **Si xō n̄ ē met⁹** q̄ potuit ca
dere i p̄stātē viz. et cū accepit officiū dubitabat
de eo l̄ verifihr poterat credere. tñ fm bal. i. l.
fi. l. d̄ pe. in. q̄. ma. iudi. tñ ad oē dānū. g. q. i. i.

Quid de iudicibus vñ officialib⁹ q̄ oc
cidit malefactores sine sacroz p̄ceptōe. **R.** q̄
si p̄cebat ea mortaliē peccauerit et sic ipoz eit
p̄ ipis. cle. i. de pe. et re. **Ledes** primū in p̄so

na aut in bōis n̄ a p̄posito. sz ex aliq̄ culpa qñ
et qñ teneat sine p̄ se leserit aut p̄ suos l̄ sua aia
lia. ē sciendū fm doc. i. c. fi. de iniur. q̄ triplex ē
actio. **Una** q̄ d̄t leg⁹ aqlie et hac actōe directa

teneat q̄cūq̄ liber hō dānū dedit sua culpa. pu
ta apiēdo cisternā in via publica. l̄ p̄ciēdo la
pides vbi boies trāsēnt et h̄mōi. **Indirecta** ē

l̄ vtili teneat. qñ aliqd aīal suū l̄ suus sua culpa
aut negligentia dānū dedit. puta si equ⁹ te insti
gāte recalcitravit et aliquē lesit. vñ aīal q̄d erat
fep vt sūt lupi. leones. cāes mordaces. et h̄mōi

q̄ cōit nocere tēptāt tenebas in publico n̄ taliē
ligata q̄ n̄ possent nocere. l̄ q̄ tenebas i domo
et aliq̄s missus a te lesus fuit. et tal teneat ad oē

dānū q̄d ex culpa sua dedit p̄rio si p̄t recōpēsa
ri. si nō p̄t satisfaciāt arbitrio boni viri. **Scda**
d̄t actio de paupie. et hac actōe teneat q̄s qñ si

ne sua culpa aīal suū alicui dānū dedit. puta
bos n̄ cornuperit nec equ⁹ recalcitrat sz p̄luetu
dinē. tñ p̄t p̄suerudinē et sine culpa sua calcitrā
do lesit aliquē. et tñ cū n̄ tñ ad aliud. nisi solū ad

dādū aīal p̄dictū l̄ si n̄ vult dāt satisfaciāt leso
Tertia actō d̄t noxal. et hac actōe tñ q̄s qñ ei⁹
fu⁹ sine culpa dānū dedit. et iste sūt teneat vt dī

ctū ē de actōe de paupie. et d̄ his oib⁹ vide glo.
et doc. in. l. i. ff. si qua pau. fe. di. **Et** in l. i. eo.
Prz p̄ciēs aliqd d̄ domo sua i via publica q̄

lesit aliquē l̄ i vestimēti l̄ i p̄sona tñat. **R.** sz spe.
ri. d̄ iur. g. seq̄t. q̄ sic. sūt teneat si tenebat appē
sū ex domū sup viā publicā et effusū ē. **Idē** dic

de laborāte. nisi ponat signa l̄ faciat p̄clamata
Prz p̄cidēs arborē vicini sui q̄ p̄dēs sup do
mū ei⁹ dabat ei dānū teneat. **R.** fm spe. vbi. s.
q̄ n̄ si fecit auctate iudic⁹. l. si p̄les. g. i. ff. ar. fur.

cesa. l̄ ec auctate p̄p̄a. si tñ denūciauerit illi ei⁹
erat vt scideret. vñ ē q̄ b̄ denūciatio p̄t foz
ptentiosum d̄z fieri p̄ publicū instēm. **Aduerte**

etiam si in cederet ita male quod nihil de ea posset fieri cum alias posset incidi utiliter. quod tenere tur in gloria ad tale damnum.

¶ Quid de illis qui impediunt ne frumentum vel alia merces veniat in aliquam terram ut ipsi carius vendant. **R.** qui tenent restituere illud quod plus vendiderunt. et etiam satisfacere illis quos impediunt si aliquid dantur sunt passi. **S.** sic dicit de illis qui concordant omnes merces emere. ut postea ad libitum vendant quod tenent ad omne damnum. l. ij. ff. ad l. iul. de anno. et in glo. in l. annona. ff. de va. et extra or. cri.

¶ Viri ciues deputari ad dividendum collectas omnibus finem extimarum quibus habent in registro coitatus quod aliquos magis quam debito et alios exonerat. teneant. **R.** fin. **¶** Bo. ti. iij. resti. quod si plus debito gravat aliquem tenet ei ad illud plus. **S.** si autem alienat amicos suos et collecta est determinata. puta de centum. tunc tenet si restituit illud alienamur illis quibus dantur dederunt. ut puta quod sepius est iterata illa collecta super ciues. et tunc tenetur ciuib. **¶** l. quod dicitur quod debebat habere minus debito habuit in iusticia. et tunc domino tenent. **S.** si hoc collecta erat ideterata. puta quod debebat exigere quam tunc poterat honesto modo. tunc etiam mortaliter peccent se et alios alienando. quod meriti sunt saltem facto. **¶** i. i. o. r. q. i. q. i. p. m. t. n. non tenent restituere.

¶ Viri illi qui cum sint ignorantes assumunt aliquam officia ex quibus prius dantur. ut sunt notarii. iudices et huiusmodi teneant. vide culpa. g. vi.

¶ Quid de tenentibus colubas in columbaris. **R.** fin. **¶** De. de pa. l. iij. quod tenent ad restituendum de dānis variis dānis agroz. quod limito vix quoniam eas non debent pascunt. **¶** si tamen de possessionibus circumcirca habent quod verisimiliter in ipsis ut plurimum pascunt. quod iudicio boni viri credo sit remittendum. **¶** i. i. s. x. o. li. v. ti. xxix. refert quod dāna tenere. quod tamen utilitatem prestat in pmedendo omnes et stercorezando quantum dāni. et ideo dicitur non precipi dāna suavia. et fin. **¶** predicta habes quid dicendum est de tenentibus quocumque animalia.

¶ Legata defunctorum non implentes quoniam tenent. vide executor.

¶ Legata impediētes. vide legatum. i. g. xxix. et s. impediens.

¶ Legem iniquam pcedentes quoniam tenent. vide lex. g. xxix.

¶ Libellos famosos faciētes quoniam teneant. vide libellus famosus. g. ij.

¶ Litis damnificas quoniam tenent. vide. j. scripturas.

¶ Litigantes temere quoniam tenent. vide litigiosa res. g. ij. et s. argumentum.

¶ Locatores et pductores quoniam tenent. vide locatio. g. xxix. et iij. et s. familia. g. ij.

¶ Ludēs quoniam teneant et quoniam vid lud. g. ij. et iij. et viij.

¶ Magister. vix teneat restituere exacta a scho-

laribus. vide magister. g. xi.

¶ Mandans quoniam teneat. vide mandatum. g. v. et furtum. g. xvij.

¶ Medicus quoniam tenet. vide medicus. g. i.

¶ Meretrix quoniam tenet restituere. vide. s. meretrix. g. ultimo.

¶ Metus causa aliquid acquirēs an teneat ad restitutionem. vide metus. g. xij. et xv.

¶ Missam pmittens diversis personis quoniam teneatur. g. l. in. c. missa.

¶ Monasterium quoniam tenet ex facto monachi. vide monasterium. in prin.

¶ Morosus in soluendo quod tenet quoniam obligatur ad interesse. vide mora. g. ij.

¶ Morosus in reddenda alteri re. vix teneat si pperit. **R.** quod sic aliter dicitur quod quocumque pperit fin. **¶** Accur. in. l. q. te. ff. de re. cre. et pbat p. l. cu res. g. vlti. ff. de leg. i.

¶ Ad limito in gloria vix. nisi eodem modo fuisset peritura apud alium.

¶ Mulier quod non est publica meretrix. vix teneat restituere acq̄sitū ex ope luxurie. **R.** l. y. vix teneat re quod sic in. l. cu re. ff. de pdi. ob tur. com. **¶** l. q. vix

¶ Bo. ti. resti. ij. tenet quod non tenet in foro ale de necessitate. l. z. fiscus minime acq̄sita possit auferre p. l. luc. ff. de iure fisci.

¶ Ego distinguo p pcoraia eoz quod non in. c. q. pleriq. de imu. ec. et i. c. ex

transmissa. de deci. et in. c. n. sane. xij. q. v. quod aut ista mulier facit dānū alteri. puta quod sciētibz

vicinis suis pmittit adulterium ppter pecuniā. vel aliud quod sibi dat. ex quo reddit in vilipendiū apud

alios vir eius. et sic tenet de necessitate satisfacere re iniurie facte alteri. et ideo ei restituere in satisf

factione. **¶** Aut facit sine alteri infamiam. puta quod occulte et ignorat et sic non tenet restituere de ne

cessitate in foro ale. quod cum nullū ledat nisi seip

sam. ideo non habebit satisfacere. nisi deo per

puiam. **¶** Idem dicit de masculo qui ppter scelus aliquid recipit. et idem de quocumque recipiente a

liquid ppter aliquam turpitudinem fin. **¶** predictaz distinctione. p̄supposito quod ille qui dat potest

dare cui vult.

¶ Naufragiū patientes p̄dantes. quoniam tenent. vide naufragium. g. i. ij. et iij.

¶ Nauta quoniam tenetur. vide nauta. in fin.

¶ Negligens in suo officio quoniam tenetur. vide negligentia. g. ij.

¶ Omittens facere quod tenet ne damnum det p̄rio quoniam teneatur. vide furtum. g. xxvi.

¶ Officiales accipiendo aliquid a litigantibus quomodo tenentur. vide iudex. g. ix.

¶ Pacto nudo quoniam tenet. vide pactum. g. iij.

¶ Palpans quoniam tenet. vide furtum. g. xxi.

¶ Participantes in dāno primi. et quor modis.

vide furtum. §. xij. cum seq.

Pedagia exigens vel fraudans qñ teneat. vide pedagium per totum.

Penā qñ quis teneat soluere. vide pena. p. to.

Permutatio facta in damnu bñ est restituenda. vide permutatio. §. xi.

Pignus accipiens qñ teneat. vide pignus. §. xij. vlt. §. xix.

Possessor bone fidei quomodo teneatur. vide fructus. per totum.

Quis dñ male fidei possessor. **R.** fm **Pañ.** in. c. granis. de resti. spo. q. ē is q. possidet rē et scit ad aliū pertinere. et ecōtra. Bone fidei possessor ē q. cū ignoret se possidere alienū possidet cogitatioe dñi. **ter.** in. c. si vgo. xxij. q. ij. Possessor male fidei vtz teneat restituere nō solū rem quā mala fide possidet s. et fruct. ipi. rei. **R.** q. quilibet male fidei possessor teneat restituere rē si extat. c. si res. xij. q. vi. et c. cū tu. de usu. l. si pñt. aut ē dñriorata teneat eā restituere fm extimādem illā et distinctiōem. de q. dixi. s. b. tene ri ementē rē raptā sciens. teneat etiā nō solū ad fruct. pceptos. s. et ad illos q. s. ipse dñs pcepisset si eā possideret. c. gñis. de resti. spo. et l. i. re futura. ff. de pñ. fur. et l. si nauis. §. vlt. ff. de rei vñ. **I**ntellige si res erat fructuosa. et d. fructib. q. boneste pñpi potuerūt. l. fruct. ff. de rei ven. **E**t q. ad pñctāz limito vtz si dñs eos pcepisset si tal. n. occupasset. pbabit. q. si nihilomin. nullo fruct. hñisset. vtzputa q. oñ nō locasset. dam. sic in pñctā n. teneat. **L**imito et pñdicta q. ad possessorē male fidei. q. rē hñit sine aliq. titulo. vt. l. generalr. ff. de re. iur. **S**z q. ad possessorē pñdictū q. rē habuit cū titulo. tene q. n. tñt nisi d. fructib. pcept. et n. pñpiēdis. l. si fundū. **L.** de rei vñ. nisi tal. titul. hñus fuerit pmetū. q. tñc teneret et de pñpiēdis. l. sz et pñ. ff. qd me. cau. vbi glo. addit tres alios casus in qb. possidēs mala fide et cū titulo teneat de pñpiēdis. **P**rimus ē qñ titul. ē bñ. et pñdicta legū. l. quēadmodū. **L.** de agri. cñsi. et colo. **S**cōs ē qñ titul. habet i fraudē creditoz. l. i. ff. de his q. in frau. cre. **T**ertius ē qñ titul. bñtur ex ēptiōe rei fis. calis sine debita solēnitāte. nec distiguo i istis possessorib. male fidei. **V**tz res restituēda fuerit aliena. puta q. n. trāsinit in dñū ei. aut fuerit alteri debita. puta q. de iure ciuili trāsinit i dñū ei. s. tñ cū obligatiōe restituēdis. q. qñt cūq. teneat fruct. restituere s. distinctiōez pñdictā vt pñ. l. cñ fūdus. ff. si cer. pe. et l. indebiti. i pñc. ff. de pñ. inde. **E**t clari. in. l. videam. §. in fauiana quoq. ff. de usu. vbi dicitur. **N**ā dñum restituas qd in hac re pñtor dixit plenā bz signi

ficatiōe. vt fructus qz restituat. et iō. cñ restitui pñtor iusserit veluti interdicto. vñ vi. etiam fructus sunt restituendi. bec ibi. **E**rgo a fortiori cū deus vel sacri canones hoc dicunt. **E**t de hoc vide **Pa.** in. c. granis. de resti. spo. **E**t glo. in. c. nō liceat pape. xij. q. ij.

Quid si res nō sit lucrosa nisi ex industria tñ vt sunt pecunie et hñdī. **R.** fm cōm. opinionez theologoz. vt pñ per **Scō.** et **Ri.** in. iij. di. xv. q. non teneat restituere lucz s. sufficit restituere pñcipale acceptū. et b. tene in pñctā q. ad necessitatem qñs aliqui velint q. etiā teneat restituere lucz. vt no. **Archi.** xij. q. iij. si q. vsurā. **No.** tñ fm **Scō.** et **Ri.** vbi. s. q. si directe dedit dam. nñ. puta q. fuit necē pñt carentiā talis rei creditore emere frumentū tpe q. magis valebat. vel recipe ab alio sub vsuris vel possidēs distrahere p. minori pñcio et hñdī. q. teneat satisficere dñū passio. **P**ñ p. regula no. istā distinctiōez q. aliud ē ēē cātiū alic. effect. sufficēter et efficacit. ita q. sine eo nō seqrēt. et talis teneat ad restituēdis dñi cāti. **A**liud est ēē cātiūz alic. dñi s. nō sufficienter et efficacit. et talis s. pñcet. non tñ teneat ad restituēdis. **Q**uid de expēsis factis in re quā quis possidet mala fide. vide. s. expense. §. iij.

Prescriptio an excuset a restitutione. vide eodem. §. xlvij. et j. vñcupio.

Raptor qñ teneat. vide. s. raptor. §. i. et ij.

Quid de vroz filijs aut alijs q. viuūt de rebus raptor. **R.** q. aut tal. raptor p. talij pñsumptiōe aut receptiōez nō efficit n. soluēdo et tñc dico fm **Alex.** lombar. q. licite de hñdī bonis raptor pñt viuere et recipere. dñmō nō viuant de impie acquisitis in specie vel numero. puta de oue capone et hñdī raptis qd si ita sunt mixta q. nesciūt discernere tñc habeant in mente semp viuere. de iuste acquisitis. et sic licet fm pñdictū **Alex.** cñ quo pñcor. **P**lderie. et glo. **Kay.** de talibus aut impie acquisitis que nō trāsēnt in dominij raptoris nullo mō s. alicui viuere. nisi in casibus de quib. infra dicā qñ nō est soluēdo. **S**i ex tali pñsumptiōe efficit nō soluēdo. puta q. tanta sunt q. bz restituere quāta oia q. bz. tñc nō s. alicui de talib. viuere. nisi in qñtuor casibus. **P**rimus qñ q. agit negociū spoliator. s. inducēdo raptos ad restituēdis. ar. c. qñ multos. xi. q. iij. et c. inter alia. de sentē. ex. qd limitat **Rod.** vtz qñ pñtne instāt oportunitis horis nō de illis q. solū semel in āno vel bis instāt. et siue faciāt in generali pñdicatiōe vt pñdicatores. siue spālī pñsuasiōe siue se qñ vtilitas siue nō. l. sed an vltro. ff. de nego. ge. qd limito

etiam fin directo. titulo. de restitutionib⁹. vep. si
 spes correctionis habeat. et fiat cum tali modera
 mine q^{uod} p^{ro}p^{ri}et^{as} non efficiant non soluendo i totu^m l^{ib} in
 magna p^{re}ca. alio n^{on} liceret. ar. q^{uod}. q^{uod}. vi. c. anterior.
 Sed q^{uod} nec p^{er} elemosina nec alio m^{od}o honesto
 penecaria vice inuenire. na^m necitas non h^{ab}et legē.
 de p^{re}ca. di. i. sicut. et di. v. discipulos. et de re. iu.
 q^{uod} non ē cū magna t^{em}p^{or}alitate d^{icitur} sumere et d^{icitur} d^{icitur}
 re in mente atq^{ue} p^{ro}ponere satisfacere si possibili
 tas adueniret. **Ter**ti^o ē cū vtilit^{er} laborat bona
 raporis augmētando siue p^{er}seruando aut curādo
 et h^{ab}it^o. q^{uod} b^{eat} cedit in vtilitatē creditor^{um}. **Intel**
 lige si vtilitas ē tāta quāt^{um} sumpt^{us}. alit^{er} n^{on}. et q^{uod}
 non viuat l^{ib} accipiat de ip^sie acq^usit^{us} in sp^{iritu} **Quar**
 tus casus ē q^{uod} q^{uod} h^{ab}et multa incerta restituere. et
 q^{uod} cū ip^so disp^{er}auerit vt de ip^sis incertis tāq^{uam}
 pauper viuat. **Nota** etiā q^{uod} p^{er}ciū rez raptaz v^{er}
 ditaz nō ē furtiuū. l. qui vas. §. si. ff. de fur.
Ratum habens damnu^m p^{ri}mi q^{uod} tenet. vide.
 §. furtum. §. xx.
Receptor dānificatiū p^{ri}mi l^{ib} rez ablataz
 q^{uod} tenet. vide furtuū. §. xxij. et xxij. et xxv.
Religiosus retrahēs l^{ib} a religione remouēs ali
 que q^{uod} tenet. vide religio. §. lxij.
Rep^{re}salias faciens vel p^{re}cedens q^{uod} tenet. vi
 de. rep^{re}salia. §. ij.
Reuelare nolens rem furatam. p^{ri}mo q^{uod} tenet
 vide furtum. §. xxvij.
Rixam faciens q^{uod} tenet. vide rixa. per totu^m.
Seditioz p^{er}ciās q^{uod} tenet. vide seditio p^{er} totu^m.
Seducēs mulieres l^{ib} pueros subrahēdo eos q^{uod}
 literu^m q^{uod} siue blādit^{us} siue minis ab his sub q^{uod}
 t^{em}p^{or}alitate sunt q^{uod} a legib^{us} vocāt^{ur} plagiarij **De**z te
 net. **Re**. q^{uod} sic. nō solū subtractos restituere s^{ed}
 etiā oē lucz q^{uod} habuissent ab eis h^{ab}et sub q^{uod} p^{re}ā
 te erant toto t^{em}p^{or}e q^{uod} subtracti steterūt fm. d. **Jo**.
 de platea. insti. de obli. que ex delict. na.
Quid de seducēte x^{risti}anē. vide stuprū. §. i. et ij.
Sententiā iustā dās q^{uod} tenet. vide iudex b. s.
Quomodo tenet ille. p^{er} quo data est iniusta snia
 vide snia. §. vij.
Sepulturam recipientes indebite q^{uod} tenent.
 vide. sepultura. §. xxxij. et xxxij.
Symonice acq^usitū q^{uod} est restituendū. vide sy
 monia. vij. per totum.
Socius q^{uod} tenet ex societate. vide societas. p^{er}
 totum.
Solutionez an teneat quis facere obligatus ex
 nudo pacto. vide pactum. §. iij.
Solutio q^{uod} et q^{uod} ē fieda. vide solutio p^{er} totum
Scripturas falsans vel destruēs an teneat. **Re**.
 q^{uod} sic. nō in solidū de omni dāno dato p^{ri}mo p^{er}
 boc. siue fiat in libris mercator^{um} aut quarūcūq^{ue}

aliar^{um} scripturar^{um}. l. i. ff. de magi. p^{re}ue. et l. qui ta
 bulas. ff. de fur. **I**dem dic de vtentibus falsis
 scienter vide fallarius. §. iij.

Sed q^{uod} de occultatib^{us}. **Re**. fm. **S**. Bernardinū
 in tractatu^m restitutionū q^{uod} peccat mortalit^{er} nec
 possunt absolui nisi publicēt. nō t^{em}p^{or}alitate tenent ad re
 stitutiōē. nisi q^{uod} n^{on} req^usiti malitiose pandere no
 luerūt. et ex tali occultatiōe postea denētū ē ad
 talem p^{er}ditōem q^{uod} creditores sua habere nō po
 terūt. q^{uod} sic tenent de omni damno eo q^{uod} cām
 dant efficacem damno proximi.

Quid d^{icitur} illo q^{uod} ex l^{ib}is suis dat dānu^m p^{ri}o sic si
 aliq^{uod} mercator scriberet q^{uod} aliq^{uod} merces valene
 mulcū in tali p^{re}ia cū nō sit vep. **Re**. q^{uod} aut l^{ib}e di
 rigebāt ei cui dedit dānu^m. et sic tenet ad restōez
 ei. **A**ut nō dirigebāt ei. s^{ed} ip^se eas apuit. et sic s^{ed}
 mortalit^{er} peccet scribēs. t^{em}p^{or}alitate nō tenet ad restōez
 s^{ed} sibi ip^sutet qui eas apuit. **S**i aut^{em} misit. iij. vt
 fraudulenter decipiat aliquē. sic scribēs tenet
 in solidum et etiam exequens si scienter s^{ed} fecit
 vltra peccatū mortale q^{uod} p^{er}mittunt.

Spōsalia p^{re}bēs q^{uod} tenet. vide spōsalia. §. xvi.
Stuprās x^{risti}anē q^{uod} tenet. vide stuprū. §. i. et ij.
Tabellio q^{uod} tenet et q^{uod} nō. vide tabellio. §. vi.
Talias erigēs q^{uod} tenet et q^{uod} nō. vid^{et} talia. p^{er} totu^m.
Testis q^{uod} tenet. vide testis. §. xxvi. et xxx.
Torturā faciēs alicui^m indebite. vide tortura.
Transigens p^{ro}pter indebitā cām quomodo tene
 tur. vide transaccio. §. v.

Turpe lucz. **De**z turpis acq^usitū sit de necita
 te restituendū. **Re**. q^{uod} aut acq^usitū turpis. i. cū
 p^{er}cto fuit acq^usitū interneniente dolo fraude.
 vel extorsione seu metu aut deceptione et h^{ab}it^o
 casib^{us} in quibus datur repetitio p^{er} actiones de
 dolo vel metus cā et siles. vel p^{ro}ficiū iudicis.
Et sic tenet de necitate restituere illi a q^{uod} sic ex
 tortis. vel eius heredibus si quos h^{ab}et et scit. vel
 saltē pauperibus si ignorat. et in hoc p^{ro}cordāt
 doc. sequentes. **I**nno. in. c. q^{uod} pleriq^{ue}. de imu.
 eccle. **A**ut acq^usitū cū p^{er}cto et turpis fuit acqui
 sitū sine dolo fraude et ceteris p^{re}dictis. ita q^{uod} ei
 qui dedit nulla p^{ro}petit repetitio p^{er} actōes vel p^{er}
 officiū iudicis. **E**t in isto casu fuerūt varij doc.
Iso. in. c. cū sit. de iudeis. et indistincte q^{uod} ē resti
 tuendū paup^{er}ibus. **A**lq^{uod} in. d. c. q^{uod} pleriq^{ue}. allegā
 tes **I**nno. similiter in conclusione tenent et sic
 videtur quasi cōis opi. **S**ed cum nullo iure p^{ro}
 be^{at} dico q^{uod} licet sit bonuz p^{ro}silium vt in paupes
 eroget. vt sic satisfaciāt in quo deliquit. t^{em}p^{or}alitate non
 est de necessitate salutis et hoc tenet **Car**. in. d.
 c. quia pleriq^{ue}. et glo. **Ray**. in ti. de raptō. §. sed
 quid. de focarijs. **E**t iudicio meo etiam hoc te
 net **I**nno. in. d. c. q^{uod} pleriq^{ue}. s^{ed} cōis doc. q^{uod} tenet

ptuariū p se adducant et male. qz si intelligeret illud qd dicit ipe Anno. fore necariū qz sacerdos debeat ei iniungere vt in pios vsus expēdat qd acq̄sinit faciēdo illicitas negociatiōes. l. qd alias iniuste acq̄sinit sine calūnia alicui scā cer te sibi p̄diceret. qz sup̄ius ibidē p̄misit qz vbi cū qd aliqd male qrit l ex negociatiōe l ex cor̄sioe ex q̄ tñ restituere n̄ tenet nō dānat cū si beredi b̄ reliquat. Itē ibidē dicit qz mathematico nō tenet restituere in casu p̄dicto. Itē dicit de eo q̄ in ludo aliqd lucrā qz n̄ tenet nisi fuerit ido lo aliū trabēdo. et tñ isti cū pctō acq̄rūt. Et iō o3 itelligat qz sacerdos d3 ei iniungere vt resti tuat paupib̄ de bono et eq̄ nō tñ de necessitate. et sic tene qz tali sauet ius naturale i restitōe p̄t p̄sen sū dñi tradētis. Qd̄a nihil tā naturale q̄ vt acq̄sicio fiat sū voluntatē dñi tradētis. vt i. l. ni hil tā naturale. ff. de re. iur. et insti. d. re. diui. s. p̄ traditionē. Et facit opt̄e qd b̄etur. in. c. si. de simo. et gl. in sū. riiij. q. v. et i. c. extrāmissa. d. de ci. Et ad. c. cū sit. de iudeis. qd adducit Bo. di eo qz in penā illd̄ ē statutū. qz assumpsit officiū p̄ dispositionē iuris. et nō excedet casuz sūū. Si militē nō p̄stat. c. nō sane. riiij. q. v. qz loq̄ p̄sul t̄ine. sū. Pa. in. d. c. qz pleriqz. Nec etiā. c. si q̄s ptumar. xvij. q. iij. et c. magne. et c. qz sup̄ his. d. voto. q̄ allegat Anno. qz nō p̄bant dicitū sūū si sic intelligat. v̄ teneat de necessitate. Ad no. bene. et qz facit ad multa.

7 **¶** Vt recipiēs aliqd. p cessando a veratōe in debita p̄ri teneat illud restituere. R. sū. Pa. i. c. dilect. d. simo. qz sic facit. l. i. et l. generat. ff. de calū. et l. iij. s. q̄stioe. ff. de p̄di. ob. tur. cām. R. d. diuersitatis ē qz ē cū calūnia acq̄sitiū. et sic p̄ voluntatē dñi s3 in casu p̄cedēti nō. Et ex B p3 qz qñ q̄s dedit aliqd l ex timore etiā reuerētia li. vel vt p̄seq̄ret sūū debitū. vel euitaret aliqd maluz ille q̄ extorsit ex p̄dictis causis sic tenet ad restitutionē. nisi ille liberaliter velit dare.

8 **¶** S3 qd de ypocrita q̄ sub forma boni xp̄iani vel religiosi. cū n̄ sit. elemosinas acq̄rit. R. sū. Anno. in. c. qz pleriqz. de imu. ec. qz tenet ad re stitutiōem nō forte illi q̄ dedit. qz mercedē suā iā ē p̄secut. S3 tu dic clarius sū. Jo. de ripol. in p̄ctib̄ suis. qz aut tal dās elemosinā l qd ali ud errat in p̄sona. puta qz credit dare Lirio et dat Dyno. sic dynus tenet ei restituere l illi cui intendebat dare. Aut errat in fortuna. puta qz dat diuici credēs dare paup̄i. et sic talis recipi ens tenet ei q̄ dedit l paup̄ib̄ restituere nisi ipe recipiēs effect⁹ fuisset postea paup̄. Aut errat in p̄ditōe altera. puta credit dare scō l celebra turo et bimoi. et tñ si p̄ditio nō inest recipiēs te

net restituere l satisfaccere p se l p̄ aliū sū inten tionem dātis. Aliq̄ dicit v̄z B si datū est p̄se t̄aq̄ ex cā finali p̄t illud. sicut si daret sic exp̄i mēdo. Nec qñ dat qz sic credit. qz tñ nō tenet sicut si darē tibi. qz credo sis amicus me⁹ cū tñ nō sis. qz nō teneris restituere et magis placet. qz vt dicit. l. si repetenti. l. de p̄di. ob. cau. da. Cōditio in corde retēta nō inducit repetitōez maxie in casu isto. qz vt sup̄ dictū ē talis dās il li quē credit scrib̄. l3 nō sit iā b3 mercedē suā p̄ q̄ dedit. l. p̄ deo q̄ indicabit cā finalis ex q̄ aliū nō est exp̄suz. Et ex p̄dictis p3 qz isti q̄stozes q̄ faciūt se talis religiōis cū nō sint. et q̄ p̄mittit dicere multas misas cū nō dicāt. et q̄ nutrit multos infirmos p̄redimūt captiuos cū tñ non faciāt qz tenet ad restitutiōez l illis q̄ dederūt vel p̄ q̄ dederūt. qz ex q̄ petūt. p̄ tali cā dātes in telligūt dare p̄ eadē si aliud nō exp̄munt. Nec ob. d. l. si repetēti. qz satis cā est exp̄sa ex q̄ pe tūt. p̄ ea. Secus de illo qui petīt p̄ deo l3 singat se sanctū. et ille nō daret si sciret eum non fore sanctū qz cā p̄ qua accipit est solus de⁹. l3 secū daria sc̄itas ficta q̄ nō attendit s3 cā p̄ncipalis Tutor qñō tenet. vide administratio. s. i. Videntes rem plus iusto p̄cio qñō tenent. vi de emptio. s. v̄ij.

Denatores dantes dānum in agris qñ tenent. vide venatio. s. ij. et iij.

Visitor a visitatis recipiens aliquid qñ te net. vide visitator. s. iij.

Vsfructuarius qñ tenet. vide vsfructus. s. v. v̄ij. et xij.

Vsurarius mentalis. Vt teneat restituere id qd ē sibi datū a mutuo recipiēte vltra sortē. R. qz l3 doc. sint p̄rij. In B tñ eos p̄cordādo sic di stinguo. v3 qz aut mutuū accipiens dat libere credēs mutuātē B nō exigere aut velle. et sic nō tenet restituere de necessitate. et isto mō intelligē da est opi. R. i. in. iij. di. xv. q. v. ar. v. et Jo. ea. di. Alex. lōbar. et Lar. in. c. p̄sult. et in de. ex graui. de vsu. qui tenent qz nō tenet restituere. Et facit p̄ B ter. in. l. int̄ oēs. s. recte. ff. de sur. Vbi d3 p̄ctans rē credens iurū dñm p̄mittit furtū. s3 furto nō est obligat⁹ si dñs erat volēs. ad idē facit insti. de obli. q̄ ex q̄si delict. na. s. p̄ in fi. Nec ob. l. si ego. la. i. ff. si cer. pe. Vbi d3 qz si volui tibi rē donare et tu credebās eā tibi mu tuo dari nō efficiē tua ante p̄sumptōem qz in B casu incētio recipiētis et p̄cedentis discōrdāt s3 in casu p̄dicto p̄cordant qz ille liberalit̄ dat. et iste scit se liberalit̄ datū recipe. Item nō ob. rō Jo. an. in mercurialib̄ in r̄sa. p̄ctm. qz p̄ctus a p̄ncipio fuit viciōsus. et ido effect⁹ similiter. qz

verz eēt si effect⁹ pcederet a dicto p̄ctu s; nō est
verz s; pcedit ab alio. s. libera donatōe q̄ ille do
nat ⁊ iste donatum liberaliter recipit. Aut mu
tuū recipiēs nō dat liberalit̄ s; ideo dat q; p si
gnā videt mutuatē sic velle aut ne mutuū aufe
rar. ⁊ iō sic dat. ⁊ tūc dic q; tal tenet acceptuz
restituere d̄ necessitate. Et sic limita ⁊ itellige. c.
p̄soluit. de vsu. **Ynno. ⁊ Bo. ac Pa.** ibidem cū
Jo. an. in dicta regula. p̄ctm. q̄ tenet q; tenet.

Sed q̄no scire poterit si dedit liberaliter vl
ne. **R.** q; si signis vl circūlocutionibus signifi
cavit q; aliquid velle ultra sortē. ⁊ tunc tenet
restituere qd nō liberaliter dedit. q; vt dicit. l.
si xō nō remunerādi. s. idē papinianus. ff. m̄a.
q; qñ aliquis simpliciter rē pcedit p̄sumit do
nare illi qui p̄us donauerat sibi. Sic in p̄posito
q; ex signis ostendit se nō mutuari gratis. iō
credendū est etiam illū eo aīo dare. s. non grati
⁊ vero nullū signū ostēdit quo velle aliquid
ultra sortem. s; potius q; gratis mutuat. fa
tendū est etiam eum gratis dedisse. Et hoc ve
rū nisi aliud de mente eius p̄stet.

Drp ille qui mutuauit gratis teneat restitu
ere id qd sibi datū est a mutuū accipiēte. **R.** q;
si credit eū gratis dare nō tenet q̄uis ille non
gratis dederit. q; vt dicit. l. q. ij. nulla obligatio
suscipienti culpe maculā ingerit. q̄ non ex am
bientis petitione pcedat. ⁊ obligatio antido
roz instam parit receptionē p̄ errorez soluti. l.
si testis. s. i. ff. de fideiusso. nisi esset error facti
alieni. v̄puta putabat p̄ suū p̄curatorē eē pro
missuz cū tñ nō eēt. q; sic teneat **Rod. ⁊ Alstē.**
dicūt q; non tenet q̄dū bona fides durat. nec
de p̄sumptis. s; postq̄ scit q; nō liberalit̄ dedit
tenet de extrantib⁹ nisi per vsucapionē vel p̄scri
ptionē suā facta essent. que opi. est tutior in cō
scia q̄ illa **Lau. de redul.** in suis p̄ctibus qui di
cit q; etiam nō tenet. postq̄ scit nō liberaliter
dedisse. ⁊ addit idē **Rodo.** q; talis qui dedit si
bz de bonis ipsius mutuū dantis q; p̄t sibi per
retentionem p̄solere de eo qd sic soluit in p̄scia
qd verz est ante p̄scriptionem sed non post.

Drp vsurarius teneat non solū restituere rē
sed ⁊ fruct⁹. dic vt. s. possessor malefidei. Et si
militer de lucro ex pecunia vsuraria. vt ibidez.
s. i.

Drp inducens aliquē ad fenerandū p̄sulen
do vel pecuniā mutando. vel societate p̄tra
bēdo ⁊ bñdō teneat ad restitutionē totius vsu
re. **R.** fm **Alex. lōbar. ⁊ Donal. titu. vsura. v.**
ac **Rodo.** q; non nisi inquantū puenit ad eū. q;
in dando mutuū sub vsuris non dānificat p̄ri
mus. sed in exigendo vsuras. **Alj.** tñ dicūt q; te

netur. quod non credo.

Drp p̄sonete seu sensales vsurarioz p̄ctu
um teneantur restituere oēs vsuras ip̄oz. **R.**
fm **Bal. in ti. de p̄trouersia fendi terminanda**
s. similiter q; non. **Pz glo. in. l. si sciente. ff. ad. l.**
pompe. de pari. indistincte vult q; teneat eum
qua puenit **Bar. ⁊ Sigelus. ibidem** qui dicūt
q; pari pena sunt puniendi tales p̄sonete. sicut
illi qui faciūt p̄tractus. **Hoc idē tenet Sirar.**
obdoñ. ⁊ ad idē facit. l. is cuius ope. in prin. ff.
de adul. multo fortius mīster alius. xvi. dist. si
cut nō suo. qd credo verz de p̄sonetis coopanti
bus in exactionibus viuraz. vel inuenientib⁹
cautas fictiones quibus vsure soluant. q; dāns
dant cām efficacem. Non aut credo verz de p̄so
netis solū cooperantibus vt mutuū detur por
ius pro necessitate debitoris. ar. no. in. l. si quaz.
de ope. liber. Mo nec peccant si ad hoc nul
lum inducunt vt feneretur. sed solum ad patos
dare sub vsuris accedunt.

Quid de notariis qui p̄ficiūt instrūta de debi
to vsuraz. R. fm **Sirar. obdoñ.** q; aut palliat
vsuras in instrūtis. puta q; faciūt cartas de du
plo. vel sub noīe emptōis ⁊ bñdō. ⁊ sic tenent
totā vsuram restituere. si vsurarius ip̄e nō resti
tuet. nisi fm quosdam hoc fecissent in fauorem
porius receptoris mutuū q̄ vsurarij. q; p̄t tene
ri lz moraliter peccet instrūta falsum faciēs. Si
aut non palliant vsuras. sed aperte p̄ p̄ instru
menta tūc non tenent. q; non dant cām efficacē
⁊ fm **Bal. in rubrica. de p̄bi. seu. alie. p. fede.**
c. ij. tales p̄ficientes scienter instrūta in fraudem
vsurarum. debent oīo ab officio amoueri ob in
famiam. ar. in verbo scriba. ibi posito.

Drp testes talū instrūtoz similiter teneant si
cut notarij. **R.** q; sic fm p̄dictam distinctionē.
q; instrūta nō valent sine testibus. Idem dic de
plaris qui se subscribunt. vel sigillant cedulas
vsurarioz. ⁊ cum bis p̄cor. **Boff. Mo. ⁊ Dire**
cto. ti. de vsuris.

Drp aduocati. p̄curatores. iudices. statuta
rj. ⁊ alj quoz patrociniō. ⁊ fauore sciēter vsu
re in iudicio. vel extra iudiciū exigunt. vel non
restituunt cū repetunt teneant ad restitutionē
R. q; sic in solidum. nec excusant ex eo forte q;
scripture eis porrecte appebant iuste. si cōscia
eis dictabat q; erant de p̄tractibus vsuraz
Boff. ⁊ Innocen. in. c. Michael. de vsu. ⁊ d. c.
chi. in. c. si quis oblitus. xiiij. q. iij.

Quid de dñis terraz q; in terris suis vsurari
os morātes nō cogūt vt vsuras restituāt. R. fm
Rodo. q; tenent in solidū si p̄nt ⁊ nō faciūt. etiā
nihil puenit ad eos. **Alex. at lōbar. dī q; lz n.**

taliter peccet. tñ restituere nō tenet. nisi iquā
tū puenit ad eos de ipis usuris. Ad aut mor
talit peccet nō credo vtz nisi de iudeis usura
rijs. de quib⁹ p̄cipit eis in. c. p⁹ miserabilē. de
usu. vt cogūt eos ad restituēdū vsuras extor
ras. Et s̄līr posset dici q̄ ad ipos eē verā opi.
Kodo. q̄ x̄o ad xp̄ianos vsurarios nō credo
q̄ peccent mortalit. vel teneant ad restitutio
nem. nisi qñ requisiti nollēt iusticiā mīstrare

10 **¶** Vtz socij tutores factores ⁊ h̄mōi q̄ ad vsu
rā dāt vsuras exigūt. p̄ alijs teneat ad resti
tutōez. **R.** fm **Rod.** q̄ si apud eos residet q̄si
p̄ncipal auctoritas mutuādi sic tenet i solidū
si illi. p̄ q̄b⁹ dederūt nō restituūt. Si x̄o nō fuerit
auctores sed solū executores sic illi q̄ ad solā
manualē traditōez vsuraz m̄cipati sunt. ita
q̄ ipi nō taxāt p̄ciū p̄ctū ipoz. nec cū eis p̄bi
tur pactū de vsura. sed solū pecuniā tradūt. ⁊
pign⁹ recipiūt. sic l3 mortalit peccet nō tenent
ad restitutionē. nisi coactiue exigant vsuras.
Hic p̄cor. Birar. obdo. Ray. ⁊ Barto. brix.
in. d. c. sic nō suo. ⁊ addit **Jo.** q̄ ille in cuius
utilitatē versum est tenet p̄ncipalit alē in sub
sidiū. l. ex b̄dicto. s. i. ff. de eo p̄ quē fac. erit.
⁊ l. eleganē. s. pe. ff. de dol. **Pa. in. d. c. Osi**
chael. vult eē vt in p̄mo casu nō teneat. si vsu
rarius est soluendo. s3 fm qd dixi tene.

ii **¶** Vtz pupillus p̄ q̄ tutor multos p̄ctus vsu
rarios fecit teneat restituere. **R.** q̄ si pupill⁹
dicat tutori tāto tpe b̄uisti pecuniā meā ⁊ p̄
pterea ista retineo p̄ lucro q̄ debeo ex ipa ha
bere. ⁊ sic ista intētiōe retineat nō tenet restitu
ere l3 sic x̄suz i suā utilitatē s3 solū tutor. nisi
vsura excederet moderatū lucz q̄ p̄cepisset
si i possessiōes l̄ aliā iustā negociatōem vt de
bebat. ipsam p̄stituisset. vt p3. j. tutela. s. ij.

ii **¶** S3 nūqd cū vniversitas ciuitas l̄ collegiū
recipit vsurariū emolimētū singuli teneat in
solidū restituere. **R.** fm **Jo.** in sū. ti. de pe. s.
fi. q̄ sic l3 cā vniversitatē nō sit cā singulor. xij
q. ij. q̄ manumititē nec obligat. tāq̄ vniversi
tas q̄ aīaz nō h3 s3 tāq̄ singuli. c. p̄q̄st⁹. de vsu.
c. sicut viz. vij. q. i. c. si b̄es. xxiij. q. iij. l. metū
s. aīaduertēdū. ff. qd me. cā. p̄cordat **Jo. an.**
post. **Alla. in. d. c. p̄q̄st⁹. s3 Donal. ti. vsura.**
v. ⁊ **Rodo.** limitat b̄ vtz de regētib⁹ ⁊ p̄hibe
re valētib⁹ l̄ p̄pellētib⁹ aut p̄cipientib⁹ talit
fenerari nō aut de alijs nisi p̄cipauerit como
dū bursale l̄ ex h̄mōi releuati fuerint ab expē
sis q̄s fecissent de suo. qz tūc intm restituere
tenent ⁊ nō plus ⁊ b̄ tene in p̄scia cū q̄ **Don.**
p̄cor. Petrus de palu. in. iij. di. xv. ⁊ Isten.
⁊ **Jo. an. in. d. c. conquestus. de vsu.**

¶ Vtz ipediēs volētē mutare grat⁹ ⁊ faciēs
vt mutet sub vsurj teneat ad restituēdū. **R.**
fm **Rod.** q̄ sic. qz ipediuit idebite p̄ri utilita
tē. Idē dic de ipediēte p̄ctū licitū ⁊ iducēte
ad p̄ctū vsurariū. **L̄cor. Donal. ti. vsura. iij.**
Idē dic de p̄fessorib⁹ q̄ absoluūt vsurarios
aut recipiūt ad sacra l̄ sepulturā q̄ tenet isti
tuet. si ex d̄negatōe talitū fuiss3 facta restitutio

¶ Quid de fideiussorib⁹ vsurarior. **R.** **Lau.**
de redul. in suis p̄ctib⁹ fm **Lap. ⁊ Pau.** d̄ ele
azaris ⁊ mltos alios q̄ eē si p̄ncipale se p̄stitu
it p̄ vsuris restituēdis q̄ nō tenet. nisi intm in
quātū vires b̄ditat⁹ vsurarij tpe fideiussōis
valebāt. ⁊ nō pl⁹ nec minus. **Distiguit tñ idē**
Pau. i fideiubere simplr p̄ vsuris restituēdis
⁊ sic nō teneat nisi vt dictū ē. ⁊ int obligare se
simplr ad restōem vsuraz qz tal tenet quātū
sue facultates porrāt. l3 vsurarij sit nō soluēdo

¶ Vtz heres teneat restituere oēs vsuras il
lius cui⁹ ē heres. **R.** q̄ sic in quātū hereditas
sufficit fm cōiter doc. in. c. cū tu. ⁊ tua nos. d̄
vsur. ⁊ vide. s. heres. s. iij. ⁊ vi.

¶ Vtz qñ duo sunt heredes vsurarij debētis
restituere. c. ⁊ diuisa b̄ditate. de mille iē eos
vn⁹ efficiē nō soluēdo. de. l. an alē teneat i totū
de ipis. c. **R. De. d̄ anch. i regula. p̄ci venia.**
d̄ re. iur. li. vi. q. xviij. qz l3 diuisa b̄ditate ob
ligatō b̄ditaria diuidat ipō iur. l. i. **L. si cer.**
pe. ⁊ l. p̄ bereditarijs. **L. d̄ heredi. l̄ ac. v̄ē.** Et
sic si vn⁹ efficiat nō soluēdo i foro ciuili alē nō te
neat. l. legatōz. ff. de le. ij. tñ i foro canonico i
q̄ dicit tex. i. d. c. tua nos. qz heredes ea sūt di
strictōe cogēdi. q̄ d̄fuer⁹ si viueret q̄ ad es ali
enū. ex delicto ⁊ potō pueniens tenet i solidū
nec i tali ere b3 locū diuisiō. xij. tabulaz. ar. d.
c. cū tu. d̄ vsu. vt d̄r eē **Pa. i. d. c. tua nos. cōit**
doc. i fauorē aīe b̄ sequūt. **S3 ego p̄ clariori i**
telligētia distiguo. qz aut loqm̄ i reb⁹ for male
dat⁹ p̄ vsurj ⁊ sic cū talia sp̄ sint obligata ill
q̄ ea dederūt tenet d̄ nccitate illa restituēt q̄
q̄s illa habuerit. vt in. q. se. patebit. Aut sunt
res sp̄alit ēpte d̄ pecuniā vsuraria sp̄alit alie⁹
sic s̄līr tenet ill de q̄z pecuniā sūt ēpte. d. c. cū
tu. Aut loqm̄ de alijs reb⁹ q̄ nō sūt formalit da
te p̄ vsuris nec sp̄alit ēpte de pecuniā vsuraria
Et sic tene qz cū bona vsurarior fm cōez opi.
mōdnoz doctoz. i. d. c. tua nos. nō sint tacite
hypotecata p̄ vsuris restituēdū. qz nō tenet de
nccitate nisi p̄ medietate q̄uis alter heres sit
factus nō soluēdo. l3 dicāt doc. qz opi. glo. d. c.
tua nos. ⁊ aīqz doc. q̄ tenet qz oīa bōa vsura
rioz sunt tacite hypotecata sit i foro aīe p̄a
cticāda. qd itellige d̄ bono p̄silio. cū nō iure

betur. et fin hac distinctionem intellige et li-
mita. De. de ancha. et doc. in hoc.

17 **Q**uid de accipitibus de bonis usurariis. **R.**
distinguedo qd aut accipiunt re in spem datam p
usuris qd n transiit i dnu usurarij. et sic tene in di-
stincte qd tñ ea restituere si extat notabilr t3
bal. i. l. re qua. i. fi. **L.** de iur. do. nec pt extima-
tionē dare s voluntatē dñi. l. ij. i. pñ. ff. si cer. pe.
et ter. e. clar. xij. q. vj. si res. et i. c. cu tu. desu.
Et qñ n trāsferat dñm vide. j. usura. ij. §. xvij.
aut accipiunt nō re i spē datā de q. s. h. alias qñ
cūq. **E**t tē distiguo qd aut usurarij cū talia ac-
cipiat ē nō soluēdo. et sic si b sciat restituere ec-
obligat qd dāt dñi cām efficacē. et si dubitat
an sit n soluēdo dico qd si res adhuc extat qd te-
nēt. re p tñali i dñre. aiam ponat fm alex. in
ij. p. **S**i xō i grāt et credebāt pbablē qd d bo-
nis suis eis daret sic n tenēt. d psumpt bōa fi
de durate h. solū d extatib⁹ nisi in qñtū sci sunt
locupletiores aut cū talia acceperat erat soluē-
do. et sic n tenēt. ec si postea facit ē ex alia cā n
soluēdo. nisi ec res bñta seu ēpta ex pecūia usu-
raria quā si bñit ti. lucrino pñ ille ex cui⁹ pecu-
nijs ē ēpta de eqtate canoica eā ab eo aduoca-
re officio iudic. vt p3 p gl. et doc. i. c. cu tu. in fi.
Addit tñ bo. et gof. qd si tal res ec ex cā lucrina
pueit ad illū qd soluerat usuras. qd ille cui pñs
dōata fuerat liberaf. i. oēs debitorēs. ff. de ac.
et ob. et ec usurarij. **S**i xō bñit ex tñlo oneroso
sic n tenēt i restituere. qñis p ea efficiat n soluēdo
et ex pñcis patz qd dicendū d mltis qñibus.

18 **Q**uid de emētibus pigra pdita ab usurarijs.
R. qd tenēt sic emētes rapta. et fm illā distin-
ctionē de q. s. **E**mētes. v3 ē qd potēt repete-
re i retinere id qd pñs i usurarij sup illo pig-
re mutauit. **P**ossz ec teneri qd si res nō extat.
vlgrāt dñs ei⁹ si extat n teneri talē ēptorē da-
re paupib⁹. nisi solū illd pl⁹ qd valebat res vl-
tra id qd ab usurario emit lz tñt⁹ ec dare to-
tū. excepto mutuo accepto ab usurario ab illo
qeam pignoranit.

19 **Q**uid de filia usurarij dotata. **R.** qd si re ha-
buit datā i spē p usuris tñē indistincte sic dñm
ē de emēte pigra fm illā modificatōes. **S**i xō
alia bñit sic n tñē. nisi p b sciat ē n soluēdo et
b faciebat gener. qd si b i grabat. nihilominus
fm **R**od. posīt dōtē ecipe et retinere ec si p ea
sciat qd n soluēdo. qd ē dñm mirabile et mibi
n plz qd nullo iure pbat. **S**i xō p b n ē factus
n soluēdo h p ea ex alia cā. nō tñē gener qd h3
dōtē ex titulo oneroso. **N**ec ec filia fm **F**ede.
psi. xij. qd h3 bēat dōtē post solutū mñmonij ex
cōluctina qd tñ illa n ē pecunia qd trāsuiit i bo-

nis mariti h3 ē alia qd pficiat ex bōis mariti.
iō h tñē. **N**ec ob. ter. c. cu tu. d usu. fm cñd **F**e.
qd vt dic loqē d possessionib⁹ emptis ex pecūia
usuraria. et h. d. **A**n. et **P**a. et pe. de an. videat
tenere qd imo tñē. qd h3 n sit illa tñ succedit lo-
co illi⁹ pecūie date. **E**t qd mulier n h3 qrtam
suaz. nisi deducto ere alieno. l. **P**apinian⁹. §.
iij. ff. de in offi. tel. cñ qd vt pcor dare **S**co. i. iij.
di. xv. tñ ego credo xissimū dñm **F**ed. vt p3 p
pñcā. nisi ecēt possessio emptā ex pecūia usura-
ria et data p dōtē. qd tñ soluto mñmonio tene-
ret filia eā restituere. si pñ ei⁹ foret postea facit
nō soluēdo. p. d. c. cu3 tu. qd scñ legitime non
debet retractari.

20 **Q**uid faciet gener aut filia qd dōtē hñerunt
aut d reb⁹ i spē datz p usurj. aut cū socer ecēt n
soluēdo. **R.** fm girar. obdo. qd ille p quē n stat
qñ restituat excusat in pñcia. qd vn⁹ sine altero
restituere nō pñ. durate mñmonio. **R**emedij
tñ ecēt vt si pñ h3 mltā incerta ad restituendū.
et soluēdo p certis adeat epñ qd ei dicā dōtē
tanq̄ paupī cōcedat. si nō sunt bñta in spē pro
usuris. aut pponat cñ creditoribus.

21 **Q**uid de famulis usurariis. **R.** qd aut fui-
unt vtilit. puta laborādo agz. edificando do-
mū bñdo curā rep. et bñdōi. **E**t sic si vtilitas pñ
pñsari cū eo qd accipiunt p mercede. sic licite
eā accipiunt siue sint usurarij soluēdo vl nō. dñm
mō n accipiat re bñtā i spē p usuris. qd talē nñ
q3 lz accipe vt. s. patuit. **S**i xō n fuit vtiliter
h3 poti⁹ inutilit. sic qd canes. aut anapitres cu-
stodiūt. et bñdōi. sic si ē n soluēdo nullā merce-
cedē pñt accipe. et si accipiunt tenēt restituere.
Adē dic de vedētibus res ad gulositatē pñ
pā pñtētes. qd n restituēdi dāt cām efficacē.
facit. l. ait pñor. ff. de his q in frau. cre. et l. si. i.
pñ. ff. de eo p quem fa. erit.

22 **Q**uid ille q mutuat pecuniā usurario possit
ecipe ei⁹ tñōz. **R.** qd aut mutuat sciet ad ludū
vl alio mō ad psummadū inutilit et sic si ē n sol-
uēdo nllmō pñcipe ei⁹ tñōz. et sic ecipit tñē
restituere. si xō i grabat pbablē qd vellet eā i
utilit psumere. sic fm **P**e. d pal. i. iij. di. xv. et
Alsten. et **R**od. posīt ecipe ei⁹ tñōz mltomagz
si ddit vt vtilit eā expēderet. **A**dē dic qd debē-
tes hñe ab usurarijs ex pñcia. s. qñ vel ex delicto
vel quasi. qd pñt ecipe qd sibi debet h3 usura-
rius sit non soluēdo.

23 **Q**uid d fuitib⁹ i mñstratib⁹ necria ad vitā
usurarij. **R.** qd h3 qd ad for pñctiosum si n ē sol-
uēdo nō possunt ecipe mercedē. vt colligit er
gl. i. c. qd i oib⁹ d usu. tñ i pñcia credo possunt
ecipe. nisi sint tales qd ex pñcepto caritatis te-

near tur facere elemosinam et subuenire quod quoniam
sit habes. s. elemosina. §. j.

4 **¶** Quod recipientes elemosinas vel vinetes de bonis
vltimarie p. licite possint habere. s. R. ap. 7. §. j. et
in illa diffinitione quod quod ad deum usurari. i. ap. 7.
et pat. cu. ca. bona habita ex usuris.

5 **¶** Quod quoniam non potest dare elemosinas et accipere de eis
vini vide etiam. §. vñ. et j. vñ. §. vñ. cu. se.

Restitutio. i. cui facienda sit. et quo
ordine. Pro cuius declaratione que-
runtur plura.

1 **¶** Res rapta vel illicita. et accepta iniu-
ste a vero domino sit sp. ei restituenda. R. n. q. sic re-
gulariter. i. q. j. restituta. de re. sp. q. si p. to.
et de ho. licet digni. §. eos. Fallit in h. i. v. casu
bus. Primus si in isto bello postea sit p. uat. ca.
Secundus si edicto ipsius sine ecclesiastico sit ei in-
terdictum ad tps vel simpl. debere. c. exco. cam.
et j. de homi. c. p. b. u. i. l. v. Et tunc restit. dis-
cret. si interdictum est ad tps vel dabit illi cui est app. li-
cada p. tale edictum. Tercius si dominus est pupillus vel
furiolus aut minor. quod tunc non illi sed tutori vel cu-
ratori ei restituatur. Quartus quoniam dominus mortuus est quod
tunc debet restituere heredibus p. p. i. dictis. et quod sunt
heredes. s. heredes. in p. n. et j. et si dominus morte oia
sua reliquit pauperibus distribuenda tunc pauperibus
debent dari s. m. Anno. i. c. quod sicut. de ele. Quintus
quoniam lenones et homines aliquid acceperunt a plaris ec-
clesiasticis quod restituere non ei debet sed ei superiori vel
successori vel in utilitate ecclesie expendant. ar. c. si
quod i. arrio. xxij. q. iij. et c. cu. vos. de of. or. et c.
de b. de simo. et si aucte iudicis p. n. ar. q. si m. R. i.
vel s. m. Bo. et gl. Ray. si ecclesia satis habundat
dabit pauperibus. ar. d. c. si quod in arrio. et hoc idem
et Bonal. ii. restit. primo.

2 **¶** Res ablata ab eo quod non erat dominus sed in isto
titulo possidebat sit ei restituenda. R. q. sic nec
vero domino debet restituere sine ei voluntate. l. is cui.
ff. de fur. et l. si quod p. ducit. l. loca. et si sit fur
quod ea tali titulo alii dedit. d. l. si q. l. Fallit si quoniam
ea recepit sub tali titulo i. fraude veri domini. quod
tunc tenetur facere quod dominus ea habet eidem denunciat
do re. caute tunc sine scandalo alio. xxij. q. v. b. vñ.

3 **¶** Res habites de bonis infidelium ex usuris et homines
teneant eis restituere. R. n. s. m. Bo. et ti. restit. iij.
q. sic. nisi ecclesia habeat bellum et ipsos quod tunc non eis
sed pauperibus christianis restituere debet.

4 **¶** Res accepta ex turpi causa respectu dantis i. casu
i. qui restituere tenetur. possit restituere illi qui dedit. R. n.
q. non. sed debet pauperibus erogari. si ille qui dedit po-
tuit alienare. quod i. pari causa turpitudinis potior est
conditio possidentis. l. si obturp. §. p. o. ff. de
codi. ob tur. cau. et l. ij. et l. e. r. i. u. c. cu. tu. de
vñ. Fallit si i. duobus casibus. primus quoniam in iniuria

alteri est datus. quod tunc illi in cuius iniuria est datus
debet restituere ut p. 13 in simonia de dato. quod restituere
illi ecclesie in iniuria est datus. d. c. de b. Secus ca-
sus est quoniam turpis datus et acceptus ipso iure applica-
tur fisco vel puato. quod tunc non debet dari pauperibus
sed illi cui applicatur quod de alio non est facienda elia
§. q. j. non est putanda. si tamen excepto isto casu sedo i. si
tuisset ei qui dedit esse liberatus ab obligatione re-
stitutionis. quod nullo iure prohibetur. et pene sunt res-
tringende. c. odia. de re. in. lib. vj.

5 **¶** Res accepta ex turpi causa respectu solui ipsius re-
cipientis. sit dari restituenda. i. casu qui restituere ob-
ligatur. puta dedit quod alicui ne faceret tale ma-
lum vel ut faceret id ad quod tenebatur. R. q. sic. vñ
i. uder qui non vult dare suam. nisi data sibi pecunia
et homines ei qui dedit debet restituere. l. j. et ij. ff. de p. di.
ob tur. cau. et exp. se. i. c. non sane. xij. q. v. Fallit
si i. casu. c. cu. sit de iudeis. ubi ea qui infidelibus
tus sunt a christianis occasione officij publici inter
ipsos restituere tenentur pauperibus s. m. p. uideri. et i.

6 **¶** Quid de oblatio recepta a manifestis usuris
r. s. R. q. si sunt opi. diuerse i. c. quod i. oibus. de
usu. tu. tunc dic s. m. Jo. an. q. aut usurari incho-
uit restituere. R. p. uat. et sic restituatur ei ut ipse re-
stituatur quibus extorsit. et sic intelligenda est ea opi.
quod est i. gl. d. c. quod i. oibus. Si vero non est p. restituere
tunc debet loci p. opi. i. p. dca. gl. qua. seq. g. o. f. Ju-
no. et ho. videt quod fiat ep. ut ipse restituatur da-
nificatus. quod vñ credo quoniam ep. est talis q. l. ita q. q.
si faciet. aliter ipse qui ea recepit danificatus restituatur

7 **¶** Quid si ille cui restit. est fidei l. oge. r. i. stat. et non
potest ei mittere sine sumptibus. R. q. nihilominus i. sti-
tuenda est ei. nisi sit modicum quod respectu illi cui de-
bet. quod abundas. et quod tunc s. m. R. od. posset paupi-
bus dari pro anima eius.

8 **¶** Quid si nescit ubi habet. R. q. non tunc euagari
ut ei grat. ar. l. q. nisi fiat. §. j. ff. de oper. li. et i. o
pauperibus dabit. nisi expectet x. m. redditus.

9 **¶** Res cuius sumptibus mittit ei quoniam scit ubi est.
R. Bo. in. d. c. cu. tu. de usu. q. si est malefidei
possessor. puta fur. aut usurarius. aut homines. et
ipse recessit de loco ubi ea accepit vel extorsit.
tenetur suis sumptibus eidem mittere. Si vero ille
cuius erat sit ille qui se transiit alibi tunc suis
sumptibus ei mitteretur. et sic intelligenda est gl. i. d. c.
et sic distinguit lex i. re legata. l. cu. res. ff. de. le. j.
quod limitat. nisi inueniret aliquis fidus qui gra-
tis vellet deferre. ar. c. significate. de pig. n. o.
tunc s. m. ber. q. si sumptus excedunt summam rei re-
stituende quod tunc pauperibus est dispensanda. ar. d. c.
cu. tu. et c. sterioz. ij. q. vj. Si autem non est malefidei
possessor. sed aliquis iusto titulo habet. tunc credo arbitrio
boni viri sit sequi. cuius sumptibus mittatur p. n. et
t. a. et q. l. ita ab h. i. et non fuerit in mora.

10 **W**tr cu p plures sunt obligati alteri in soli
du. et uno solvere totu. alij teneat eidem solvere.
qlibz p pte sua. **R.** **D**onal. ti. **R**estd. vi. q sic
in foro coscie. qvtr r egit negociu cop. l. cu pe
cunia. et l. soluendo. ff. de neg. ge. fallu B in ra
pronibus. et suribus. et hndi qz si ille q hnt rez
satisfacit no tenei salu eidem satisfacere. nisi i q
tu de talibus bonis puenit ad eos.
11 **S** qd fiet qn qs nescit cui restd ad qua te
net fieda sit. nec ei heredes cogit. **R.** q m
bilomin paupibz i i pias cas e restd facienda.
ar. d. c. cu tu. et c. diuine. lxxviij. di. et c. epus.
lxxviij. di. et c. pcessio. xij. q. ij. et c. si. vj. q. ij. et
c. j. de rapt. vñ dñe tho. se. se. q. lxxij. q si ille cui
restd dz fieri sit oio iqtus fca diligeti inqstioe
de psona ei. **¶** **E**i heredibz dz hñ restituere dñ
do elinas p salute ipius sine sit mortuus sine
vnius. **¶** **E**t addo qz int paupes eligedi si pau
piores. et int eqle paupes iustiores. qz si et o
bus debet misericordia iusto in apli. vt dñe Amb.
in li. de officijs. et no. in. c. no satis. lxxvi. di. et
vt dñe **I**te. et no. in. c. si. xvj. q. j. i paupibz n tñ
paupias qz religio atredenda est.
12 **Q**uid si fca restde i pdcos paupes appeat
dñs rei. **¶** **E**i heres. **R.** q si talis q restituit fe
cit debita diligeti ad ipm ad inuenien. sic no
tñ apli. qz bñ fides n patit vt sel era cñ eri
gat. c. bñ fides. de re. in. li. vj. sec. si n adhibu
it debita diligeti. qz sic itez teneat. qz vt dñ
in. c. sicut dignus. g. eos. de homi. n. n. aliena
cñ ipa potuissent eis qz fuerit. restituere debu
erit paupibus erogari.
13 **W**tr restd pdcop icertoz sit ncario faciēda
paupibz illi loci i q pdcā fctitueda sunt bñta.
vt dñu ē datū. **R.** **h**o. et aliq alij doc. i. d. c. cu
tu. tenet q sic. qz citi p pueire forte ad here
des. **¶** **A**d eos qbz ē fieda. s. fied. pñ. xxiij. do.
¶ **A**n. et pa. tenet qz de bono pñlio n de ncita
te. **¶** **B**tene qz iura simpli dicūt. qz erogatio fi
at i paupes. vt i. d. c. cu tu. et i. d. c. sicut digni
¶ **R**ecob. c. j. d rap. qz ibi sciebat psona cui faci
enda erat restd. als eps n fuisse mort excoicare
ex officio suo. nisi ad petitionē pñ. c. inotuit. i
fi. de elec. et l. iij. g. B aut. ff. de dam. insec.
14 **S** qro an reqrat auētas supioris p tali re
stde icertoz. **R.** **A**n. d. imu. ec. c. qz pñq. dñ
q dz fieri auēte cōfessoris. **¶** **R**ay. x. qz fiat
auēte epi l pñarij. **¶** **C**apellani i cō diocesi bñta
sunt. c. dñe. lxxviij. di. c. epus. l. vlti. lxxviij.
di. pcessio. xij. q. ij. hñ. i. c. cu sit. d indeis. et i. d.
c. cu tu. et qz ncario reqrit auētas epi. **¶** **S**z tu te
ne cū **S**co. i. iij. di. xv. q. ij. qz si sit bonu bñe cō
siliu pñessorij aut alteri bñe pñone. cñ magz se
cup ē q ille q dz i fctitueri ipe restituat. **¶** **E**t qz n

reqrat alia auētas. et arch. i. c. ij. de tes. et i. c. n
sane. xiiij. q. v. et **I**o. mo. i. c. qz qz. de xñ. li. vj.
¶ **I**o. de li. pau. et ge. et **I**o. cal. sup de. j. de pñi.
¶ **P**a. i. d. c. cu sit. et fac ad B. d. c. cu tu. et d. c. si
ent dignu. g. eos. i. gl. et i. c. tua. de testa. et alia
iura q cōt dicūt. q obligat ad i fctidē dz i fcti
tuere. **¶** **R**ec ob. d. c. cu sit. qz loqz de indeo de q
pñumit q n recte dispēsaret. **¶** **P**tea ibi dñ q si
at auēte epi. et id n extēdet ad casuz dissimilis rō
nis. tñ vez ē fm pdcñ arch. qz i. iij. casibz epi
p se i fctitueri de restdōe icertoz. **¶** **P**rim. qz
mōtuo illo q dēbat i fctitueri. null. ē i fcti. **¶** **B**e
res **E**xecutor ad i fctituen. si xoberes eēt reli
ct. **¶** **E**xecutor. et solū i fctitueret d pñlio epi au
ctozitas. fac. c. de laic. xij. q. ij. et l. nulli. **¶** **L**. de
epi. et de. et i. d. pcor. **¶** **I**o. **D**in. ber. i. d. c. cu sit.
in gl. imo eē epi pñibēte debet et pñt i fctitueri
vt. i. c. rñosus. i. fi. de tes. li. vj. **¶** **S**cds casus i q
p epi se i fctitueri ē qñ ille q dz restituere n
vult. et i iudicio agit p eñ. **¶** **L**erc. ē qñ i fctitues
male dispēsaret. puta aic q n idiget et hñdñ.
qz epi possz se i fctitueri. vt lre itez dispēsa
ret qz n dñ fcti q alit fcti qz debuit. d re. in. q
ex tiorē. nec eē excusaret. si interueniēte auēte
epi male distribueret qz epi n bz se i fctitmitte
re. nisi qd bñfiat. **¶** **P**teea abo celestē i curreret
iracūdiā. l. si qs ad declinādā. ad fi. **¶** **L**. de epi.
et de. **¶** **A**it casus ē qñ talia icerta sunt maife
stoz vsurarioz. qz tē epi dispēsare pñet. **¶** **E**i
auēte. et addit **I**o. d. li. i. d. c. cu sit. fm **I**o. cal.
in qdā pñlio suo. et frēm claz. et **D**go. qz epi
excoicare n pñt d iñt sacerdotes q se i fctitmitte
re de dispēsatoe icertoz. **¶** **E**t qz p mltominus
religiosos exēptos. et qd n ē casus suus nec si
bi pñt de iure retinere. nisi in. iij. casibz pñcis.
alit bñ possēt sacerdotes excoicare.
15 **W**tr vsurari sit tur qñ pñmiso edicto gene is
rali. qz q soluit vsuras veiat ifra tot dies p re
stde bñda. qbz diebz elapsis epi fert iñiam. qz
cū null. appareat bñta sunt icerta. et ipe tanqz i
certa assignat epi. si post finitū pdcñ appeat
aliqs. **¶** **R.** **F**e. i. suis pñlijs et q sic. **¶** **S**z ego di
stinguo. qz aut sunt dispēsata pie. et sic vez dic
et secur. ē. **¶** **A**ut n sunt dispēsata pie. puta qz p
tē dedit epi p mēsa sua. et pñt sibi i fctituit. nō
tñ vt paup. s. vt statū teneat. et sic n ē tur. nisi
talibz satisfaciāt. **¶** **E**t ex pñdictis collige qz si bñ
epi talis pñitōis q reddit suos dispēsēt i pau
pes refuata sibi solū ncitate. qz tñc tales bñ
tes dispēsare incerta n debēt id facere sine ei
pñlio et auēte. qz pñmēdñ ē q nouit melius
paupes qz aliqs ali. **¶** **S**i xñ talis ē epi q de
paupibz nihil curat. sed poti de pñpis et statu.
aut sublimatione parentū. tñc tali sunt danda
¶ **¶** **¶**

et alia incerta qz qui tali ea daret, non eēt tutus
in conscientia, sed ipse ea dispenseret vel videat
quemō dispēntur.

10 **¶** Quo ordine tenet qz satisfaccere q pluribus
bz restituere, 7 ex diversis cāis, 7 nō valēs oī
bus satisfaccere. **R.** qz pmo 7 nērio d3 restituere
re certa, qz si restitueret incerta ex q restōne effi
ceret nō soluendo p certis nō satisfaccisset. Imo
potius dānationē sibi acq̄reret, vt p3 ex p̄di
ctis, qd facit q heredes vlturarioz q pueniunt
cū ep̄o de incertis vt sepeliat cadaver vlturarij
cū tñ non sit soluēdo creditōribz sup certis.
Secdo restituēti, est hñtū us actōes ad rē puta
qz res restituēda ē aliena q sp̄ dñō restituēda ē
sm qz s. paruit. **I**dē etiā si bēat rē q fuit alie
rins, 7 ab eo sine iusta cā ab dicata, puta p me
tū vel alit. ff. qd me. cā. l. metū. §. cū aut. **I**dē
dic de reb? dpositis si extant. **E**t generalit sp̄
dñi rez si extāt ip̄e res sunt pponēdi oībz, l.
verū. §. in bōis. ff. de pui. cre. qz si res extāt 7 fu
erāt vēdite, l3 sunt irāstate i dñū emēz tñ ip̄i
vēditi cui? erāt ē satisfaccienduz de p̄cio p̄us q̄
olys. l. iulian. §. offerri. ff. de act. emp. 7 vē. qz
si n extarēt, l3 alie surrogare suēt ex p̄co illaz
nō pponēt, nisi vt. j. dicā de hñtibus actōes
p̄sonales, qz tales res surrogare non sunt p p̄
cio obligate, l. qdā. ff. de in rē ver. vbi ē notabi
lis tex. 7 rō ē qz p̄ciū ex illa redactū nō erat ob
ligatū, q nec res q emūt ex ip̄o. **I**dē qz dic in
pmutatōe, qz vbi sp̄s in obligatōe ē, nō succe
dit altera loco alterius, vt ff. de b. sig. l. labeo.
7 ff. de rei ven. l. mē. **F**allit b in empro ex sp̄ali
pecunia alteri? de q dic vt. j. solutio. §. ij. **E**z
tñ in b̄casu nō pponēt hñtibus actōes reales.
Post p̄dictos hñtes actōes ad rē veniūt vro
res, ceteris parib? p dorib? suis q pferunt nō
solū p̄tendēti b? p̄sonalē obligatōem l3 etiā hñ
tibus tacitā hypothecā etiā āteriorē, l. assidu
is. l. q po. in p. ba. facit. l. vbi. l. de in. do. 7
l. ij. l. de ser. pi. da. **F**iscus qz sile p̄uilegium
bz cū vxorib? 7 iō p̄or tpe p̄feret. l. quis. l. de
pui. si. **I**ps in vxorib? 7 fisco p̄ferunt āterior
res creditores exp̄ssas hypothecas hñtes sed
nō posteriores, vt i gl. d. l. assiduis. **E**z ego te
neo p̄riū q ad vxores de hñtibus exp̄ssas hy
pothecas vt. s. dos. §. ij. **P**ost p̄dictos veniūt
oēs hñtes exp̄ssas hypothecas 7 posteriores
7 post ip̄os hñtes tacitas hypothecas, 7 i istz
hñtibus exp̄ssas, q p̄or ē tpe potior est in iure.
aduerte tñ hic q exp̄se facte in funerādo p̄us
sunt restituēde q satisfacciē. hñtibus tacitas
vel exp̄ssas hypothecas i bōis ip̄i? d̄functi vt ē
rex. in. l. pe. ff. de reli. 7 sump. su. 7 in. l. at si qz.
§. j. e. ti. **P**o st istos veniūt deponētes, si depo

sitū non extat. l. si hominē. ff. de po. §. si. **E**t idē
dic de hñtibus pecuniā in illā negociationem
vt. j. **S**olutio. §. ij. nō tñ tali p̄uilegio gaudēt q
sub noīe depoliti mutāt ad vsurā, vt p3 in. d.
l. si boiem. **T**ercō restituendū ē hñtib? actōes
p̄sonales 7 inter istos. **P**rimo veniūt simpli
ces p̄uilegiarij. l. bñtes p̄uilegia p̄sonalia nō
realia, qz p̄uilegiū hypothecē, cū sit ad rē ē po
tior p̄uilegio p̄sonali. l. reptuz. ff. de pac. **P**ost
hos veniūt oēs ciuographarij p rata, nō attē
ta p̄oritate p̄ctū. qz licitū ē d̄bitōri p̄p̄ emu
lū creditor facere deteriorē cām p̄or creditor
nō tñ ē dñum vel hypothecā seu p̄uilegiū hñ
tū. l. j. §. p̄rio. ff. de sepa. bo. 7 ista ē rō āre i ci
uographarijs creditoribus nō attēdit ip̄s, cū
p̄dictis oībz cōcor. bal. in. l. p debito. l. de
bo. auc. in. pos. que credo vera, nisi p statutum
municipale aliud caueat, vt **I**anue in merca
toribus fallentibus qz tūc illi stabit nisi conti
neat iniquitatem exp̄esse.

¶ Quid de herede q bz multos cui d3 ex lega
tis et alios creditores ex alijs causis. **R.** qz si
debita sunt p̄cta p eum cuius ē heres 7 fecit le
gata, tūc d3 pponere creditores ex p̄ctu vt q̄si
sen maleficio vel q̄si ip̄is legatarijs, si oībz
non pōt satisfaccere. **S**i bō legata sunt facta p
eū cuius ē heres 7 debita p̄eū q ē heres 7 q d3
soluere sic p̄us soluet legata, qz bona defuncti
sunt tacite hypothecata p legatj 7 fideicomis
sis. l. j. l. cōia dele.

¶ Quis ē pponēdus, an ille cui debet ex p̄ctu
vel q̄si, vel ille cui debet ex maleficio vel quasi
R. qdam dicūt q ille cui debetur ex p̄ctu vel q̄
si, sed ego hoc non credo, cū nullo iure p̄betur
7 ideo restituēt fm ordinē p̄dictum.

¶ Quid de simplē soluēte, nō seruato ordine
suprascripto, nūquid in cōsciētia liberat. **R.** n.
Rod. tenet q nō credidisset fore soluēdo oib?
vel nisi ignorasset vñ creditorē fore potiorē
alio, cū quo p̄cor. **B**o. 7 **M**onal. ti. restō. viij.
Quod vep credo nisi laborasset tali ignoran
tia q̄eū nō excusaret. c. aplice. de cle. excō. mi.

¶ Vtrū restitutio incertoz que paup̄ibus de
bet dari, vt. s. paruit possit auctoritate ep̄i cō
uerti in repationē eccie vel monasterij, seu edi
ficationē. **R.** **J**o. an. i. c. religiosi. de testa. te
net sic dicēs fuisse disputatū p excellētissimos
doc. qz si ecclesia indiget necessaria angmēta
tione, puta qz populus non pōt in ea stare ad
officiū, nec facultates eccie, sufficiūt ad ei? re
parationē, q potest ep̄us p̄pria auctoritate sine
paup̄ez graui damno talia incerta conuerti i
eius repationem. **E**t bō facultates eccie
sufficiūt, vel repatio nō est necessariā sed vo

luntario. vel nimia famēs imminet sic nō pōt
 h̄ teneat paupib⁹ dare. c. pastoralis. xvij. dīf.
 7. p̄sta op̄i. fac q̄ bōa ecclesiastica sic sunt pau-
 pib⁹ obnoxia. sic illicite acq̄sita. vt in. c. anz.
 ij. q. ij. 7. c. i. xvij. q. i. Et tñ ep̄s p̄t p̄ reparatōe
 ecc̄ie dare ceterūmā v̄l q̄nq̄gesimā. c. bonē. xij.
 q. ij. c. aplice. de dona. ḡ 7 de illicite acq̄sitis
 idē poterit facere. fac ad idē. c. ecce. 7. c. statui-
 mus. xvij. q. i. **S** q̄ nō possit 13 **De. de peru. in**
tracta. de canōica portōe ep̄i. c. vij. 7 dīc q̄ p̄
dēa determinatio nō ē tōa. q̄ vt p̄ casum. ele.
q̄ p̄tingit. de reli. do. vbi p̄z q̄ ea q̄ relinquūt
ad vltus paup̄z nō p̄nt sine aucte pape ī aliū
vlum cōverti. p̄ quā cle. dīc idē **De. q̄ execu-**
tor testamētī incerta nō poterit distribuere ni-
si paupib⁹. quā op̄i. **De. credo verā in legatis**
facitis paupib⁹. nisi ī casu q̄n talis eccia v̄l mo-
nasteriū reparet. ex cui⁹ reparatōe p̄lus multuz
h̄et. p̄uocari ad obseruatiā xp̄iane religionis
q̄ meliceret. Et sic limitatē op̄i. **Jo. an. p̄di-**
ctā. q̄ in tali casu sit bonū paup̄z. eo q̄ fide-
les ad elemosinas abūdantius p̄ hoc inuitāt.
als nō. ita tñ q̄ nō imminet nimia famēs. h̄
incertis restituendis nō est vera. sed tene op̄i.
****Jo. an. q̄. d. ele. q̄ p̄tingit. nō loq̄t de talib⁹.****

Restitutio. iij. s. q̄n q̄s teneat ad eā facie
 dam. p̄ cuius intelligentia. **Queritur**
 vtr̄ q̄s teneat statim restituere cū pōt. **R̄n. q̄**
 sic q̄d pat̄z p̄. c. sepe cōtingit. de re. spol. 7 rō ē
 fm̄ **Scō. in. iij. di. xv. q̄ p̄ceptū de restituēdo**
 13 videat affirmatiū. tñ cadit sub illo p̄cepto
 negatiuo. **Non furtū facies. **Ero. xx. q̄ p̄cepta****
negatiua obligāt 7 p̄ sp̄ 7 ad sp̄. 7 hoc ē q̄d vo-
lunt dicere tbo. se. se. q̄. lxxij. s. q̄ licet accipe rez
alienā ē p̄ iusticiā. ita 7 detinere eā. 7 p̄pterea
dicit ter. in. d. c. sepe cōtingit. nō multū inter-
est q̄ ad piculū aīe inuiste detinere. ac inuade-
realienū. tō toties mortalit̄ peccat q̄s. q̄ten s
scit se debere restituere aut satisfacere primo.
7 p̄t 7 nō vult. vt p̄ p̄dicta p̄z nec p̄t absolui ni-
si pus restituat potēs restituere. c. si res. xiiij.
q. vj. nisi ī casu q̄n doleret q̄ nō restituit q̄ p̄
mū potuit 7 p̄ponit q̄ p̄mū potit satisfacere.
****Quid de illo q̄ cui possit restituere nō vult.****
sed heredib⁹ vt restituat imponit. **R̄. q̄ p̄ hoc**
nō est ī statu salutis. sed potius p̄dationis.
7 si sic morit omnino damnat. **Si tñ ob hoc ī**
poneret heredi satisfactiōe. q̄ melius p̄ ip̄m
heredē poterit fieri q̄ p̄ seip̄m proponens fir-
miter p̄ seip̄m satisfacere si sic possit ita erit ī
statu salutis.

Quid de constituto ī articulo extreme ne-
 cessitatis. an teneat restituere. **R̄. fm̄ **Scō. vbi****

s. q̄ nō. q̄ in extrema necessitate oīa iunt cōta
l. j. s. cū in eadē. ff. ad. l. ro. de iac. vn ista res in
re poli effici detinētis exitis ī tali articulo
nisi ille cui d̄z restitui s̄t sit ī tali extrema ne-
cessitate. q̄ tñ illi debet q̄ p̄ue ī tale deueit
necitate. 7 si eodē tpe deuenit d̄no est relin-
tuenda. q̄ duob⁹ p̄currētib⁹ p̄ualet q̄d ē poti⁹
arg. l. q̄rit. ff. de sta. bo. Et subdit **Scō. q̄ si ta**
lis det̄tor eā rē non occupauit aī. talē necessi-
tatē. 13 veniat ad pinguiorē fortunā non teneat
restituere. secus si p̄ocur̄ assēt aī talē necessitatē
****Utr̄ debitor q̄ nō ē ī articulo extreme ne-****
cessitatis. h̄ nō p̄t restituere sine suo maḡ cam
no r̄pali. puta destructōe artīs ex q̄ viuit ip̄e. 7
familia sua. q̄ oporteret v̄dere īstā. vel li-
bros vel capitale. ex q̄bus victum lucrat. s̄t
statim teneat restituere. **R̄. fm̄ **Scō. vbi. s. q̄****
si ille cui debet ē abūdas ita q̄ p̄petenter pōt
trāsire sine eo q̄d sibi debet. tñ n̄ teneat statim
restituere. 13 d̄z petere l̄niam differendi restō-
nem p̄ se vel p̄ interpositā p̄sonā si fieri p̄t sine
piculo. quā si dat pōt differre fm̄ q̄ p̄uenit.
****Si h̄o nō vult dare tñ fm̄ **Jo. de capō. i. q̄.******
ix. q. xxiij. c. differre p̄ p̄annūm aliqd restituē-
do p̄nt meli⁹ potuit. p̄ cui⁹ dicto facit ī arg.
c. sicut bi. in. s. inuadere. cū glo. xlvij. di. 7. c. si
q̄s. de fur. vbi p̄z q̄ magna necessitas ē si nō
sit extrema excusat a restōe. debet tñ tibi cane-
rea sup̄fluis. q̄ nō p̄t uinere cū hōre 7 cū de cē-
tia status q̄s de alieno. fm̄ **R̄. in. iij. disti. xv.**
arti. v. q. iij. 7 si ip̄e ī vita nō poterit satisfacere
inbeat heredibus vt ip̄i p̄p̄at. **Si h̄o ille**
cui debet ita eget sicut 7 ip̄e. tñ statim teneat
restituere. q̄ nō 13. cū ī comō alieno mē p̄mo
dū facere de alieno. q̄ prima caritas incipit a
seip̄o. c. nō satis. lxxvj. di. nisi ille cui debet li-
beraliter p̄cederet licentiam differendi.

Utrū restō sit differēda q̄n nō pōt fieri sine
 dāno aīe alicuius aut corp̄is aut fame. **R̄n. q̄**
 sic. donec eēt p̄dicta picula. q̄ ordine carita-
 tis aīa 7 corpus. 7 fama debet p̄poni reb⁹ r̄pa-
 lib⁹. fac. c. officij. de pe. 7 re. nisi ille cui facie-
 da ē restō. eēt ī extrema necessitate. q̄ tñ sal⁹
 corp̄is illi⁹ ē p̄ponēda ī re sua saluti corp̄ali
 alterius 7 fame. nō aīa fame. **Is oībus p̄cor-**
dant **Scō. 7 **R̄. in. iij. di. xv. 7 **Utr̄ de gan.******
in. vj. q. li. q. xxiij. 7 **Jo. de neapo. vbi. s.**

Utrū ille a q̄ res p̄t aduc cari petita restōe ī
 integz iure sp̄ali l̄ generali teneat eā restituere
 ī foro aīe aīq̄ ī plorē. **R̄. fm̄ **Jo. in. c. q̄****
 pleriq̄. de imu. ec. q̄ si p̄ctus tenuit mero iure
 nō teneat. nisi is q̄ p̄t petere restōe fuerit lesus
 malicia p̄bentis. **Ad dō eēt v̄l nisi īpediret pere-**

re aliq̄ iusto timore. puta qz dubitat non posse
obtinere in iudicio. p̄t fauore talis debetis. qz
hmoī. qz sic eē si nō aduocat teneat in p̄cia. qd
no. Si xpo p̄ctus nō tē. h̄ ē nullus ip̄o iure. pu
ta qz res eccl̄ie ē vendita sine debita solēnita
te. qz hmoī sic teneat. h̄ nō petat. qd limitat do.
Ant. i. d. c. qz pleriqz. q̄ ad p̄ciaz. v̄ez nisi p̄ct
tenceret q̄ ad metas iur̄ naturalis. puta qz fuit
lra cā alienandi rē eccl̄iasticā. qz debitu p̄ciū ē
solutū. h̄ defuerit solēnitas. nihilomin⁹ i foro
aīe nō teneat. qz solēnitates sunt adinuēte p̄t
deceptōes vitādas. et iō ubi cessant cessabit i
foro aīe ipsa lex. fac qd dixi. s. Electio. s. vtri.

Restitutio vltio quō tollit ei⁹ obligatō
R. dicēdo qz q̄ ad for̄ p̄tentiosuz i mittit
absolone solone rei interitu qz cessat. Sed hic
solū dicā quō i mittit q̄ ad p̄ciam qz p̄mo p̄ ab
solocem. qz hoc p̄ qd̄es melius cognosces.

1 **P**tz absqz reali restōe ex sola absolone cre
ditoris vel relaxatōe absoluat qz ab obligatō
ne restōis. R. qz h̄ Birar. de se. qz Py. i regla
p̄ctm. de re. i. li. vi. videat tenere qz n̄. h̄ qz ne
cessaria sit rei restō v̄ p̄ciū si nō extat. tñ tu te
ne cū Egidio oz. h̄mitaz. qz Jo. an. i. d. regla
p̄ctm. Lap. de castitōe. qz multis alijs qz valet.
qz libere ē absololue. si tñ deā relaxatio libera
lit fuit scā cē lī debitor n̄ h̄uerit debita dispō
nē ad solūedū. qz i trāstatōe dñi rez. seu circa
ip̄as res attēdit plus volūtas dñi eaz qz alte
rius. iustit. de fur. s. placuit. qz l. i. iust oēs. s. pe.
ff. de fur. et p̄ p̄ ea qz. s. dixi. Restō. j. in p̄u. Et
fm Egidius p̄ctm in q̄li. h̄ talis debitor male
dispositus ad restituē. indigeat puia de tali
mala dispōne. alit n̄ absoluet a deo. tñ penitē
do de tali mala dispōe nō teneat apli⁹ restituere.
re. Aduerte hic qz sunt casus in q̄b⁹ relaxatio
creditoris n̄ absoluit ab obligatōne restōis.
Prim⁹ ē i cle. nolētes. d̄ here. de q. s. Excoīca
tio. viij. casu. xij. Scd̄s casus ē i. c. felix. de cē.
si. li. vi. de q̄ bēs. j. visitatōnem. s. iij. Terci⁹ ca
sus ē. s. Juder. s. viij.

2 **Q**uā si talis absolō seu remissio sit scā nō
liberalit. h̄ p̄ metu seu desp̄atōem. puta ne ei⁹
indignatōem iurreret qz oīo nihil h̄e posse
se credebat v̄l p̄p. aut cū fraude fuit obtēta.
puta dicēdo qz nihil poterat soluere p̄p. cū
tñ totū possz. l. pl⁹ q̄ dixerit. R. qz n̄ valet. nec
talit ē liberat⁹ ab obligatōe restōis. Po. tñ i
sum. ti. de vsu. teneat qz si aliqua honesta p̄sona
tractat cū aliquo dicēs si ex corde residuū vo
lueris remittere faciā qz talis restituet tibi tā
tñ. qz ille remittit qz talis debitor ē liberatus.
Ad credo v̄ez qz tal p̄sona honeste tractat.
puta intēdēdo gerere negociū āboz utilit. qz q̄

ad obligatōem restōis. sed nō q̄ ad p̄ctm male
dispōis. de q̄ tñ sufficit p̄ctreat sine alia restōe
3 **S**z nūq̄d q̄libz cui debet p̄t h̄c absolonez
facere. R. qz nō. sed solū illi q̄ liberā de suis re
bus h̄nt administrationem. qz q̄ p̄nt donare. qz
qui sunt vide Donatio primo.

4 **P**tz cōciliū v̄le vel ciuitatis qz hmoī possit
remittere qd debet singulari p̄sone p̄ ei⁹ volū
tatē. R. fm Anno. i. c. i. n̄ a. de iniur. qz sic. si
debet iure ciuili tñ. sec⁹ si debet iure naturali.
qz nō p̄t. Ad limita sine cā. qz cū cā eē p̄t. vt
no. idē Anno. i. c. q̄ eccl̄iaz. de p̄sti. qz gl. i. l. si.
L. si p̄ ius v̄l v̄i. pu. vbi t̄z qz publica utilitas
sit licita cā vt tollat qd alteri debet. eē de iure
naturali. qd ē notandū singlr qz fac ad cogitē
dū qz papa p̄t disp̄sare sup̄ certz. qz qz dñi v̄l
cōitafel q̄ h̄uerit bellū int se p̄nt p̄ponere sup̄
damnis datis. de q̄ vide. s. Bellum. s. xij.

5 **P**tz cū qz nō vult restituere. qz nō p̄t nisi
cū maḡ suo iocomō. qz ille cui tenet nō vult da
re dilationē v̄l remissionē aliquā possit absol
ui a suo p̄fessore. R. n̄. fm Dire. ti. restō. qz eē si
n̄ imineat piculū vite restituere debet. Alud
grauē incomodū p̄t p̄fessor p̄ciam suā forma
re. ex eo qz intēdat negociū v̄l iust gerere credi
toris. eo qz videt qz nō ita cito vel ita comode
vel nūq̄ possz rē suā recupare. qz sic dare abso
lutōem p̄ctōri p̄t dūmō p̄mittat bōa fide satis
facere certo die. vel aliā cautionē faciat. nō tñ
iuramētum erigat. vt ita creditor h̄eat suū. qz
p̄ctōr n̄ recedat a cōfessore desp̄at⁹. p̄ q̄ facit. l.
soluendo. ff. de neg. gest. qz l. aī p̄tor. s. j. ff. de
mīno. Et cū h̄ p̄cor. bo. i sum. Qd bñ notet cō
fessores. qz nō solū v̄l nō gerit negociū credi
torz. h̄ pon⁹ dānose absolūedō illos qz restituere
rēt si absolōnem negarent. qz tenent ip̄i de oī
damno dato creditoribus.

6 **P**tz ep̄s v̄l p̄pri⁹ cōfessor possit dare luāam
differēdi restōem incertoz. R. n̄. d. Ant. i. c. cū
tu. de vsu. t̄z qz p̄fessor n̄ p̄t. nisi h̄eat anctē ab
ep̄o. Alit at tenet qz et p̄pri⁹ confessor. S̄ ego
dico qz qz ep̄s qz p̄pri⁹ p̄fessor p̄t qz ex rōnabi
lī cā h̄ facit. ita tñ qz p̄ h̄ nō ledat paupes. sic
faciūt qz talia incerta p̄cedūt ad p̄pā qz ad ita
tñ illoz qz debet restituere. qz ad damnationez
tam p̄cedentium qz quibus cōceditur.

7 **P**tz dñs qz si totū v̄deret qd h̄ n̄ possz iust
tuere q̄cqd ip̄e l̄ sui p̄decessores idēbite a sub
dijs rapuerit h̄eat aliquē modū liberatōis. R.
fm Donal. ti. restō. iij. qz sic v̄z vt i mittat bo
mib⁹ suis i recōp̄satōz aliquā fuitutē ad quā
tenet ei⁹ p̄petuū. p̄ det eis aliquā certā immūi
tatē. p̄ faciat aliqd hospitale. p̄ aliā elinā de cō
sensu qz volūtatē dāna p̄ssoz v̄l eoz successorz

et cum hoc concordat Directo. si. de resti.

¶ Heredes quibus relictum est per soluat mil-
le libras per incertis habitis ex usuris. cum tamen
non appareat de dictis usuris nisi per professionem
testis liberetur per prescriptionem. xxx. annorum a
dicta refectione. **R.** Lau. post Fede. q. sic. si bona
fide per hoc possederunt. nec per episcopum amplius poterit
molestari. **R.** d. q. cum actio quod petitur ex testamento. vel
conditio quod petitur episcopo per l. nulli. **L.** de epi. et de
iurisdictionis. et spacio. xxx. annorum claudat. **L.** d.
prescrip. xxx. vel. xl. annorum. l. per p. **I.** deo bere-
des bone fidei non poterit molestari. **R.** ob.
q. actioes quod petitur episcopis daret. xl. annis. q. hoc
intelligit de actionibus per petentibus episcopum vel
ecclesie collegiate. **I.** hic non competit ut episcopo. sed ut
iconomo et administratori pauperum. **¶** Quo modo
ad eos quibus bona sunt alienata vel relicta. si
spacio. x. annorum possederunt indubitater sunt
liberati ab obligatione refectionis quod actio persona-
lis non petitur per successorem singularem. l. s. g. beres
f. ad treb. **S.**ecus si talis heres vel vltis aut sin-
gularis fuisset malefidei possessor vel si aliter
appareat de usura per f. c. q. sic non esset liberatus.
vide etiam quod dicitur. **S.** Prescriptio. g. xliij.

¶ Quod etiam per prescriptionem aut vltimatio-
nem quis liberatur ab obligatione refectionis.
vide. **S.** Prescriptio. g. xliij.

¶ Verum per cessionem bonorum tollatur obliga-
tio refectionis. vide. **S.** Cedere bonis.

R. elicitatus quod restituit in integrum.
vide. **S.** Ois. g. iij.

R. elulare **¶** tunc quod teneat plato quod scit
requisitus ab eo per excommunicationem. aut alio precepto
vide. **S.** Confessio delicti. et denunciatio. et in qui-
silio. **I.** de sigillo confessionis et secreti. vide
sup. Confessio vltimo. g. iij. an teneat vxor re-
velare marito adulterium. vide. **S.** Juramentum
liij. in prin.

R. uerentia differt ab honore eo quod re-
uerentia est principium motuum honoris in-
quatum. s. q. ex reuerentia quam habet ad aliquem
ipsum honorat. **I.**tem respectu finis inquatum
scilicet quod honorat. ut ab alijs in reuerentia habeat.

¶ In quibus consistit reuerentia. **R.** q. i. vj. **P.**ri-
mo in dilectionis affectu. **rev.** di. **E.**sto subiectus.
ij. q. v. hz. **S.**ecundo in obsequio obia. **rcij.** di. g. j.
et. c. se. et. q. vj. sacerdotes. vj. q. j. c. quia. et de
ma. et obe. si q. s. **T.**ercio comitendo et subsequen-
do. **rev.** di. non oportet. **¶** Quarto intemerarie non
reprehendendo vel in dicendo. **xxj.** di. nolite. **¶** Quin-
to defectus eorum non revelando. sed cooperiendo
xxvj. di. in scripturis. **S.**exto honorem debitorum
qui consistit in quibuslibet signis exterioribus ex-
hibendo.

R.igor est iuris excessus qui quod sit actus ad
periculis aliorum. ut in. c. y. de rone. et in. l.
aut fca. in. fi. **R.** de pe. ij. q. iij. si quis episcopus. **¶** An
tamen sumitur per ordinem iuris finem et ipsius iuri-
ptas. ut in. c. sup. lris. de rescrip. **¶** An quod plur-
tilitate. ut no. in. c. vlt. constitueret. l. di. et differt
ab equitate quod est ordinata iusticia temperata dulce
dine misericordie. ut no. in. c. fi. de trasac. facit
c. disciplina. lxxv. di. **¶** Jus hoc est medium inter equi-
tatem et rigorem. et accipit per eam decisionem quod fit finem
condemnas iuris. hoc **Pa.** in. c. i. lris. de re. spo.
et i. c. iurgant. de sen. et re iudi. **¶** An autem rigor
aut equitas sit seruanda. dicitur ut i. d. c. fi. de trasac.
et i. l. placuit. **L.** de iudi. q. par ad nos prinet.

R. ius vtrum sit peccatum. **R.** q. aliquando puenit
ex serenitate pscie et pguistatione suauita-
tis diuine et iste prinet ad fructus spiritus qui est gau-
dium. aliquando ex consuetudine nature. et sic attestat
bonitatem nature. alij ex inordinato et septe leticie
de q. dicitur **Ecc.** vij. **¶** Melior est ira risu. et sic isto
modo solus est peccatum. **bee.** Alex. in. se. se.

R. ira vtrum quoddam puenit bellum quod agit in se per
ionas puatas non ex aliquo publica auete.
s. magis ex inordinata voluntate. et ipse peccatum
mortale in inuadere. **¶** In defendere hoc se alij
est sine peccato. ut quod solo aio defendendi cum mode-
ramine inculpate tutele sit. de q. s. defensio per
totum. alij sit cum peccato veniali. s. cum non multum exerce-
dit moderamen. aut quod est leuis motus ad ad vin-
dictam. alij hoc cum mortali. s. cum aio effrenato in-
surgit in impugnare ad occidendum vel grauiter
ledendum eum. et de ista intelligit illud ad **Bala.**
v. et est filia ire. ut dicit **Brego.** xxxj. mora. com-
cor. **L.**ho. se. se. q. xliij.

¶ Quid si tunc et sempronius percussissent se
ad invicem. et contumelia dixerint. in quod ista paria
delicta tollantur mutua per se de. ut de in. c. in-
tellerim. et. c. fi. de adul. **R.** q. no. fm **Pa.** i. c.
j. de iniur. et i. d. c. fi. et si non agatur civiliter. q. non
sunt circa idem factum. eo quod factum tuum non est meum. ut per
bat in. l. apud cellum. **S.** Marcellus. ff. de doli
except. et id quod libet poterit agere de iniuria sua
et damno. nec poterit repellit ab agendo per iniu-
ria facta. ut dicit **Anno.** multominus tollitur si
agatur civiliter ad penam legale. q. cuiuslibet deli-
ctum punitur pena digna. l. ij. g. ij. ff. de adul. **¶** Et
de regula paria delicta intelligit vera. solus
quod delictum est circa idem commissum. ut puta circa
idem meminum et agitur civiliter.

¶ Si vtrumque percutiens ex iusto calore iracundie
teneat. **R.** n. **¶** Spe. tit. de accu. g. j. tenet quod non.
q. calor iracundie vicio caret calumnie. ff. ad tur-
pil. l. j. g. q.ri possit. **¶** Si prius credo. q. iniurias
paria non licet vlcisci. **L.** q. hz sine iudi. potum.

¶ iij

or. p. locū a spālī. in. l. si ex plagis. s. tabernaculus. ff. ad. l. acq. facit. c. j. de iniur. et l. si. ff. de sicca. **Q**uādo agitur cū eo q. difficile ē infirmū tpare dolore. l. si adulterū. s. impatores. ff. de adul. et sic tene in conscia q. renetur. et qd dicit spe. hēt locū in aīali irrōnali puocato si ocideret. q. sic non teneret dñs. de quo in. l. j. s. cū arietes. ff. si qua. pau. se. di.

Rogationum dies sunt dies tres immediate pcedētes festū ascensionis dñi. in qbus ieiunandū ē et feriandū. Serui et ancille debēt ēē liberi ab ope suū et qdragesimali cibo vti debēt hoīes. vt hē i. c. pñciandū. et i. c. rogatōes. de p. se. di. iij. qbus abrogatū est qd ad ieiuniū et feriandū et male. attē excusant p facietes a pctō sed nō a pena q. credendū ē q multa bōa in fructibus pstarētur nobis a deo. si illo tpe q incipiūt. eorū maiora picula hoīes p ieiuniū et scificationē in letanīs puenirent ad poscendam eius largitatem.

Sacerdos nomē ppositū ex greco et latino qd sacri dñs. xxi. di. clerico. Eius officiū ē sacm corpis et sanguinis dñi cōficere. orōnes dicere. et bñdicere dona dei. vt dē in. c. perlectis. xxv. di.

Dix appōne sacerdotis veiat solū pñt. R. q. in materia fauorabili noīe sacerdotis veit pñt diacon et subdiacon. fac. ter. i. c. j. xv. q. v. se. cus i materia odiosa. q. solū venit pñt. fac. c. si quisq. de coha. de. et mu. et ibi Pa. hoc no.

Sacerdos prohibalis d. visitare infirmos sepe. c. j. de ce. mis. **E**t d. stare ieiunus vsq. ad horā pgruam celebrādi. et si celebrat nō d. sumere purificatōem ppter necessitatem. nisi hēat aliū p quez possit supplere. vti no. Pa. in. d. c. j.

Dix possit ministrare sacra pgris et hospitibus pñt. ad eccliam suā. R. p. in. d. c. j. q. sic. vñ morietes ibi sine electōe sepulture sepe lñtur ibidē. aut si ali bi elegerunt debetur eis quarta portio.

Dix sacerdos volēs sūscipe eucharistie sacram putat q. infirmus pñt ipeditus a celebratōe deat hēe orariū sine stola. R. q. sic. et ita circa collū et sup vtrūq. humerū q. signū crucis pparet i suo pectore. sic ē q. vult celebrare. vt in c. ecclesiastica. xxiij. di. ter. aperte clamat.

Sz nūqd cū facit officiū diaconat. vte stola sicut cū celebrat. R. n. q. nō. ar. c. pñcipimus. et qd ibi no. xxiij. di. s. vte hē diaconus vti d. s. q. bēat stola sup bñez sinistrū talit q. veiat an et retro sub brachio dextro. et sup bñez dextrū cū ei brachio sit libez ad ministeriū sacerdotale. xxv. di. vñ orariū. glo. tñ in. d. c. ecclesiastica. dicit q. potius ē seq. da consuetudo. p. c.

scit scā. xxi. di. et istud tene. **S**z si pñtudo nō a ppareat dic q. nō vte. nisi vt diacon. q. tādū q. s. bz pñt. q. dñi locū et pñt. l. vlt. de res. mili. et c. generalit. xv. q. j. et d. c. pñcipimus.

Dix in pctō mortali possit exequi officiū suū. R. n. q. non sine pctō mortali. xv. q. vlti. c. vltimo. et l. xviij. di. c. j.

Sacramentum ē fm Hugo. de. s. vic. li. vj. de sacris pte. ix. c. ij. **M**ateriale elementū extrinsec. oculis suppositū ex insōne figurās ex similitudine repñtans. et ex scificatione aliquā grām inuisibile pferēs. et elementū suū hic pñt. re sensibili. sicut oculus pñt sensu. Similitudo x. pñt. pñtatione fm qñdam proportionabilitatē. s. vt sicut se bz aqua ad launduz sordes corporales sic grā ad spñales. et competit hec diffinitio sacris no. le. in quibus sunt tria. s. naturalis similitudo ex q. bñt aptitudinē repñtandi. actualis insō occulta vel expressa ex q. bñt determinatā ordinatōnē respectu hui. significati et spñalis scificatio ex qua bñt pñt efficiendi illud significatum.

In quo pñt sacra. R. ingē sen. in. iij. di. j. q. in duobus. s. in xbis et in rebus. ita q. sub verbis cōprehendat intentio pferentis. et sub rebus factum seu facta.

Que sunt necēria in oī sacro. R. n. q. iij. pñt. mū elementū siue debita materia. Secundum forma xboz. Terciū minister de bitus. Quar tū intentio ministrantis. et de istis hēs. s. baptisimus. et in alijs locis suis.

Sacm tñ dē puta in bapmo ablutio sub forma xboz. i. eucharistia ipa hostia pñt et huiusmodi res sacri in bapmo et alijs i q. impñtur ē caract. In q. b. hō nō impñt ē qdā ornat. aīe. In sacro at corpis xpi ē ipm corp. xpi de sub illa spē pñt et corp. misticū. s. scā ecclia. q. tñ in ipō nō pñt sed signat. Et ē qdā qd ē res et nō sacm. et istud ē grā gratificatōis. s. ne effectus sacro.

Quot sunt sacra no. le. R. q. vñ. s. bapmus. cōfirmatio. eucharistia. pñtia. extrema vnctio. ordo. et mēmōniū. In quibus aut impñatur caract. vide. s. Caract.

Dix q. bñdicta sit sacm. R. R. i. iij. di. j. q. n. q. pñt. aspñdēm i mētē pñt pñt modū mētē in qñtū. s. excitat motū caritat. seu feruorē voluntat. pñt. hē tñt iō nō ē tñt pñt. s. vñt. sacri

Quot sunt sacra necēria. R. vñ. s. bapm. cōfirmatio. pñtia post pñt mortale pñt. eucharistia et extrema vnctio. vt no. j. q. j. s. h. nō dñ. et i. c. veniēs. d. trāsa. i. gl. q. iō dñt necēria q. sine ipis nō pñt q. saluari. si ex pñt. oīctū